

C I T Y | L
F O R M | T

2025

KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

**Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos
bendrojo plano keitimas**

Planavimo organizatorius	PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS Kodas juridinių asmenų registre - 288733050 Kęstučio g. 4, LT-83152 Pakruojis Tel. (8 421) 69070 El. p. paštas savivaldybe@pakruojis.lt www.pakruojis.lt
Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas	PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
Planuojama teritorija	Pakruojo rajono savivaldybės teritorija
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	Kompleksinis
Porūšis	Savivaldybės bendrasis planas
Lygmuo	Savivaldybės
Etapas	Rengimo
Stadija	Sprendinių konkretizavimo
TPDIRS TPD Nr.	K-RJ-65-22-603
Bylos žymuo	CF-22U-102
Tomas	IV
Data	2025
Rengėjas	UAB CityForm LT Įmonės kodas: 304696907 S. Žukausko g. 4, LT-08244 Vilnius Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt / www.cityform.lt Kontaktinis asmuo: Projekto vadovė – Giedrė Ratkutė Skačkauskienė Tel.: +370 616 54100 / El. p.: info@cityform.lt

Atestato Nr.	Pareigos	Vardas Pavardė	Parašas
	Direktorė	Gitana Mineikienė	
A1735	Projekto vadovė	Giedrė Ratkutė Skačkauskienė	

DARBĄ PARENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Atlikta dalis	Vardas, pavardė / pozicija (kvalifikacijos atestato Nr.)	Parašas
1.	<i>Įvadas, 1-10 sk., GIS</i>	Giedrė Ratkutė Skačkauskienė / projekto vadovė (Nr. A 1735)	
2.	<i>Įvadas, 1-10 sk., GIS</i>	Aistė Jakubauskienė / architektė	
3.	<i>5 sk.</i>	Nijolė Steponaitytė / projekto dalies vadovė	
4.	<i>6sk., 7sk.</i>	Vida Bujauskienė / projekto dalies vadovas	
5.	<i>GIS</i>	Brigita Bedarfaitė / specialistė	
6.	<i>6sk., 7sk.</i>	Jūratė Matuzienė / specialistė	
7.	<i>10 sk.</i>	Rūta Skripkienė / projekto dalies vadovė (Nr. TPV 0109)	
8.	<i>10 sk.</i>	Marija Frolova / specialistė	
9.	<i>10 sk.</i>	Gitana Mineikienė / projekto dalies vadovė (Nr. 0105)	
10.	<i>9 sk.</i>	Inga Valuntienė / projekto dalies vadovė (Nr. 0076)	

TURINYS

DARBĄ PARENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS.....	3
Įvadas 6	
I SKYRIUS. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO PAGRINDAS.....	15
II SKYRIUS. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS.....	19
PIRMASIS SKIRSNIS. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS.....	19
III SKYRIUS. FUNKCINIS ZONAVIMAS.....	22
PIRMASIS SKIRSNIS. PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS FUNKCINIS ZONAVIMAS	22
ANTRASIS SKIRSNIS. FUNKCINĖMS ZONOMS TAIKOMI BENDRIEJI TEKSTINIAI REGLAMENTAI	26
TREČIASIS SKIRSNIS. INTEGRUOJAMI IR PRIPAŽĖSTAMI BENDROJO PLANO SUDEDAMĄJA DALIMI TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI	31
IV SKYRIUS. GYVULININKYSTĖS ŪKIŲ PLĖTROS NUOSTATOS.....	33
V SKYRIUS. KULTŪROS PAVELDO IŠTEKLIŲ APSAUGOS KRYPTYS IR ĮVEIKLINIMO PRIEMONĖS	34
PIRMASIS SKIRSNIS. BENDROS NUOSTATOS	34
ANTRASIS SKIRSNIS. NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ, JŲ TERITORIJŲ, APSAUGOS ZONŲ TVARKYMAS IR VEIKLOS JOSE PLĖTOJIMAS.....	34
TREČIASIS SKIRSNIS. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS IR TVARKYMO NUOSTATOS, PAGAL VYRAUJANTĮ VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ POBŪDĮ	36
VI SKYRIUS. KRAŠTOVAIZDIS	39
PIRMASIS SKIRSNIS. GAMTINIO KARKASO LOKALIZAVIMAS	39
ANTRASIS SKIRSNIS. KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO STRATEGIJŲ ZONOS	42
VII SKYRIUS. GAMTINĖ APLINKA	44
PIRMASIS SKIRSNIS. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA	44
ANTRASIS SKIRSNIS. ŽELDYNŲ SISTEMA	45
VIII SKYRIUS. REKREACINIS POTENCIALAS	46
IX SKYRIUS. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA	51
PIRMASIS POSKYRIS. APLINKKELIAI, FUNKCINIAI KORIDORIAI	51
ANTRASIS POSKYRIS. ŽVYRO DANGOS KELIŲ ASFALTAVIMO BEI ESAMŲ DANGŲ REKONSTRAVIMO TĖSTINUMAS BEI PRIORITETIŠKUMAS	51
TREČIASIS SKIRSNIS. KELIŲ SUSISIEKIMO SISTEMOS BŪKLĖS GERINIMAS, PAGAL POREIKĮ REKONSTRUOJANT VIETINĖS REIKŠMĖS KELIUS, JŲ RUOŽUS	52
KETVIRTASIS SKIRSNIS. TERITORIJŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS TIES VALSTYBINĖS REIKŠMĖS KELIAIS NUOSTATOS.....	52
PENKTASIS SKIRSNIS. KELIŲ TRANSPORTO APTARNAVIMO INFRASTRUKTŪRA	53
ŠEŠTASIS SKIRSNIS. LOGISTIKA IR MULTIMODALUMO GALIMYBĖS RAJONE	54
Pirmas poskyris. Pėsčiųjų ir bevariklio transporto infrastruktūra	54
Antras poskyris. Viešojo transporto organizavimo principai.....	54
Trečias poskyris. Kombinuotų kelionių galimybės	55
SEPTINTASIS SKIRSNIS. ORO TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRA	55
AŠTUNTASIS SKIRSNIS. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRA	56
X SKYRIUS. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	56

PIRMASIS SKIRSNIS. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA ..57	
ANTRASIS SKIRSNIS. VANDENS TIEKIMAS IR BUITINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMAS	58
TREČIASIS SKIRSNIS. PAVIRŠINĖS NUOTEKOS.....	58
KETVIRTASIS SKIRSNIS. ATLIEKŲ TVARKYMAS.....	59
PENKTASIS SKIRSNIS. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	59
ŠEŠTASIS SKIRSNIS. CENTRALIZUOTAS ŠILUMOS TIEKIMAS	60
SEPTINTASIS SKIRSNIS. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ (TELEKOMUNIKACIJŲ) INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	60
AŠTUNTASIS SKIRSNIS. ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI	61
XI SKYRIUS. SAVIVALDYBĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRIORITETAİ	64
XII SKYRIUS. MIESTAI, JŲ DALYS, MIESTELIAI, JŲ DALYS IR KITOS TERITORIJOS, KURIOMS BŪTINA RENGTI VIETOVĖS LYGMENS BENDRUOSIUS PLANUS MASTELIU M 1:2 000–10 000	64
XIII SKYRIUS. SVARBIEMS OBJEKTAMS REZERVUOTINOS TERITORIJOS	65
SPRENDINIUS PAPILDANTI INFORMACIJA	65

Grafinė dalis:

1. Pagrindinis brėžinys, M 1:50 000
2. Gamtinio karkaso brėžinys, M 1:50 000
3. Kraštovaizdžio apsaugos ir vystymo brėžinys, M 1:50 000
4. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo brėžinys, M 1:50 000
5. Gyvulininkystės ūkių plėtros brėžinys, M 1:100 000
6. Rekreacijos vystymo ir kultūros paveldo brėžinys, M 1:50 000

Ivadas

Keičiamas Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. T-106 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 22 d. sprendimu Nr. T-101 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo“ parengto Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo“.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo pagrindas – Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimas Nr. T-65 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo ir planavimo tikslų nustatymo“.

Bendrasis planas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (toliau – Teritorijų planavimo įstatymas), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir metodiniais nurodymais, reglamentuojančiais teritorijų planavimo dokumentų rengimą, derinimą, tikrinimą, viešinimą, strateginį pasekmių aplinkai vertinimą.

Bendrasis planas – kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas, kuriame pagal teritorijų planavimo lygmenį ir uždavinius nustatoma planuojamos teritorijos erdvinė struktūra ir teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir reikalavimai bei apsaugos principai.

Planuojama teritorija

Pakruojo rajono savivaldybės teritorija

Planavimo tikslai

- Sudaryti sąlygas darniai teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius ir su klimato kaitos padariniais susijusius uždavinius.
- Nustatyti gyvenamųjų vietovių, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų savivaldybei svarbių socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas.
- Sudaryti sąlygas racionaliam gamtinių, žemės gelmių, energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui.
- Numatyti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą.

Planavimo uždaviniai

- Kurti sveiką, saugią, darnią klimato kaitos padariniams atsparią gyvenamąją aplinką ir visavertės gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse.
- Sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas, skatinančioms alternatyvių energijos šaltinių ir technologijų plėtrą, didinančioms energijos vartojimo efektyvumą.
- Derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų.
- Sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui ir žemės ūkio veiklai skatinti, nustatyti intensyvios gyvulininkystės plėtros teritorijas.
- Vadovaujantis darnios (subalansuotos) plėtros principais, suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
- optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
- numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, žemės ūkio naudmenų, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, klimato kaitos poveikio švelninimo, gamtinio karkaso formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones, optimalią kraštovaizdžio struktūrą;
- detalizuoti atitinkamų aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius;
- patikslinti urbanizuotų ir numatytų urbanizuoti teritorijų vystymo poreikius, išskirti urbanizuotas, urbanizuojamas ir neurbanizuojamas teritorijas, nurodyti urbanizuotų teritorijų plėtros kryptis;
- nustatyti viešųjų erdvių urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose naudojimo privalomąsias nuostatas, naudojimo apribojimus;
- nustatyti funkcinėms zonoms reglamentus: funkcinės zonos tipą, teritorijos naudojimo tipą, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės naudojimo būdą, didžiausią leistiną pastatų aukštį metrais nuo žemės paviršiaus, didžiausią leistiną sklypo užstatymo intensyvumą, užstatymo tipą, įgyvendinimo prioritetus;
- nustatyti pramoninių teritorijų plėtros bei formavimo kryptis;
- nustatyti žemės ūkio paskirties teritorijų vystymo ir formavimo kryptis, naudojimo privalomąsias nuostatas, reikalavimus, reglamentus, apsaugos prioritetus ir principus;
- įvertinti esamą gyvulininkystės būklę Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje, nustatyti kiekvienoje kadastrinėje vietovėje esamą gyvulių skaičių viename hektare SG/ha;

- įvertinti gyvulininkystės plėtros galimybes kiekvienoje kadastrinėje vietovėje, numatyti intensyvios gyvulininkystės plėtros zonas, apimančias visas gyvulininkystės šakas, numatyti konkrečias priemones, padėsiančias išvengti aplinkosauginių problemų;
- nustatyti prioritetinės ir neprioritetinės Savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijas;
- nustatyti Pakruojo rajono kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas ir gamtinius elementus, vertingo kraštovaizdžio apžvalgos vietas ir iš jų atsiveriančias teritorijas, numatyti jų vizualinę apsaugą;
- patikslinti Pakruojo rajono savivaldybės gamtinio karkaso teritorijas, nustatyti gamtinio karkaso teritorijų apsaugos prioritetus ir principus;
- patikslinti rekreacijai skirtų teritorijų ir objektų išdėstymą;
- pasiūlyti teritorijas apželdinti mišku;
- numatyti 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių, atsinaujinančių išteklių energetikos objektų (išskyrus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme numatytus atvejus) išdėstymo reikalavimus, reglamentus, privalomąsias nuostatas, pažymėti plane esamus 30 m aukščio ir aukštesnius ypatinguosius inžinerinius statinius;
- integruoti į keičiamą Bendrąjį planą galiojančių vietovės lygmens ir specialiųjų planų sprendinius;
- nustatyti pavienių sodybų ar jų nedidelių grupių (3-5 sodybos), pavienių gyvenamųjų, negyvenamųjų pastatų neurbanizuojamose teritorijose pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir / ar būdo keitimo reikalavimus;
- nagrinėti kolektyvinių sodų masyvų konversiją į kitą paskirtį;
- ištaisyti Bendrojo plano sprendinių kolizijas, panaikinti sprendinių prieštaravimus;
- rengiant sprendinius atsižvelgti į Pakruojo rajono savivaldybės 2021–2030 metų strateginės plėtros plano prioritetus ir strateginius tikslus.

Plano keitimo etapai

Parengiamasis, rengimo ir baigiamasis.

Kita informacija

- Tyrimai ir galimybių studijos nebus atliekami.
- Atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV).
- Nustatomas ne trumpesnis kaip 10 metų planuojamas laikotarpis.
- Rengiama teritorijos vystymo koncepcija.
- Koncepcijos nepriklausomas profesinis vertinimas nebus atliekamas.
- Atviras konkursas geriausiai urbanistinei idėjai atrinkti nebus rengiamas.
- Bendrojo plano keitimo brėžiniai rengiami masteliu M 1: 20 000 - M 1: 50 000. Papildomai pateikiami atskiri brėžiniai: „Prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijos“, (M1:50 000);

„Intensyvios gyvulininkystės plėtros teritorijos“, (M1:50 000).

**Plano keitimas
atliekamas
vadovaujantis:**

Bendrojo plano keitimas rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu, Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8 „Dėl Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimas Nr. T-65 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo ir planavimo tikslų nustatymo“; galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais; planavimo darbų programa, patvirtinta Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-07-01 įsakymu Nr. AV-431 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“ ir teritorijų planavimo sąlygomis:

- VŠĮ „Plačiajuostis internetas“ 2022-07-13 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232535;
- AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2022-07-13 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232604;
- Lietuvos kariuomenės 2022-07-13 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232637;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022-07-13 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232660;
- Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2022-07-13 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232667;
- AB „Telia Lietuva“ 2022-07-14 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232825;
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2022-07-14 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232861;
- VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros 2022-07-14 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232889;
- Joniškio rajono savivaldybės administracijos 2022-07-19 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG232956;
- Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2022-07-18 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG233179;
- AB „LITGRID“ 2022-07-18 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG233278;
- Šiaulių rajono savivaldybės administracijos 2022-07-19 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG233347;
- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2022-07-19 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG233368;
- VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcijos 2022-07-19 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG233384;

**Teritorijų planavimo
sąlygų neišdavė:**

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2022-07-20 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG233729;
 - Pakruojo rajono savivaldybės administracijos 2022-07-22 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG233758;
 - Aplinkos apsaugos agentūros 2022-07-22 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG234205;
 - Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2022-07-25 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG234476;
 - Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2022-07-26 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG234606;
 - Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2022-07-25 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG234650;
 - Panevėžio rajono savivaldybės administracijos 2022-07-26 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG234840;
 - Žemaitijos saugomų teritorijų direkcijos 2022-08-24 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG238627;
 - AB „Amber Grid“ 2022-08-25 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG238782;
 - Radviliškio rajono savivaldybės administracijos 2022-09-13 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG241335;
 - UAB „Pakruojo šiluma“ 2022-12-29 teritorijų planavimo sąlygos Nr. REG250788.
-
- Valstybinė saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2022-09-01 pranešimas apie teritorijų planavimo sąlygų neišdavimą laiku Nr. REG239806;
 - UAB „Pakruojo vandentiekis“ 2022-09-01 pranešimas apie teritorijų planavimo sąlygų neišdavimą laiku Nr. REG239805;
 - Valstybinės miškų tarnybos 2022-07-13 Atsisakymas nagrinėti klaidingą prašymą Nr. REG232539.

1. Bendrosios Pakruojo savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių taikymo nuostatos:
 - 1.1. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai formuojami ne trumpesniam nei 10-ies metų laikotarpiui, tačiau jie galioja neterminuotai, jei teisės aktai nenustato kitaip. Savivaldybės lygmens bendrasis planas gali būti keičiamas, koreguojamas pagal poreikį Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 1.2. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai yra parengti M 1:50 000. Bendrojo plano keitimo sprendiniai (t.y. funkcinės zonos) gali būti tikslinami, rengiant detalesnio mastelio teritorijų planavimo dokumentus. Tikslinant sprendinius bei funkcinių zonų ribas, turi būti atsižvelgta į natūralias (gamtines) ir technines ribas (administracines ribas, gatves, kelius ir jų koridorius, inžinerinės infrastruktūros tinklus, objektus, sanitarinę apsaugos zona (toliau – SAZ) ir pan.), vadovaujamosi naujausiais duomenimis (Miškų kadastro, Kultūros vertybių registru, Saugomų teritorijų valstybės kadastru, Žemės gelmių registro ir pan.). Detalizuojant Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, gali būti rengiami specialiojo teritorijų planavimo dokumentai (t.y. kaimo plėtros žemėtvarkos projektai);
 - 1.3. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai galioja teritorijoms, kurioms nėra parengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai, patvirtinti iki Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo ar iki šio bendrojo plano keitimo įsigaliojimo pradėti rengti bei patvirtinti vėliau. Keičiant ar koreguojant minėtus dokumentus, taikomi šio Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai;
 - 1.4. iki bendrojo plano keitimo įsigaliojimo datos pradėti rengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai gali būti užbaigti rengti ir teikiami tvirtinti pagal iki tos datos išduotas planavimo sąlygas, galiojusius bendrojo plano sprendinius;
 - 1.5. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai netaikomi suprojektuotiems statiniams, kuriems iki Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo buvo išduoti statybą leidžiantys dokumentai, ar išduoti specialieji architektūriniai reikalavimai. Minėtų atvejų statinių projektai gali būti baigiami rengti pagal buvusias iki Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo įsigaliojimo sąlygas;
 - 1.6. esamų kapinių plėtra ir naujų steigimas, esant poreikiui, gali būti numatomi rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus;
 - 1.7. tuo atveju, jei įsigaliojus šio bendrojo plano keitimo sprendiniams nėra parengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai, žemės sklypo paskirtis ir naudojimo būdas/būdai žemės sklypui nustatomi pagal funkcinę zoną į kurią patenka reikalavimus, o tais atvejais, kai žemės sklypas patenka į dvi ar daugiau funkcinių zonų – pasirinktinai pagal vienos iš funkcinių zonų (į kurią patenka žemės sklypo dalis) reikalavimus;
 - 1.8. atidalinant esamą namų valdą iš žemės ūkio paskirties sklypo (kai statiniai yra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre) bendrojo plano sprendiniais sudaroma galimybė keisti žemės sklypo paskirtį į kitą (naudojimo būdas - vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos);
 - 1.9. žemės sklypui naudojimo būdas nustatomas vadovaujantis LR žemės įstatymu.
 - 1.10. žemės sklypo paskirties keitimai pagal šio bendrojo plano sprendinius automatiškai negarantuoja pageidaujamų statybų galimybių, jos turi būti vertinamos individualiai, rengiant žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose nustatomi detaliųjų planų reglamentai;
 - 1.11. pavieniai, kitos paskirties žemės sklypai, kurie neatitinka kompaktiškai užstatytų teritorijų reikalavimų ir šio bendrojo plano sprendiniais patenka į žemės ūkio funkcinę zoną, gali būti vystomi ir/ ar pertvarkomi pagal esamą nustatytą naudojimo būdą;

- 1.12. saugomos teritorijos tvarkomos ir veikia jose vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais bei kitais saugomas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais. Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės saugomos vadovaujantis ES gamtos buveinių, laukinės augmenijos bei gyvūnijos direktyva (92/43/EEC), kitais minėtas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais;
- 1.13. teritorijos, esančios gamtiniame karkase vystomos pagal Gamtinio karkaso nuostatus ir Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatus, reglamentuojančias gamtinio karkaso apsaugą;
- 1.14. nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, kitais nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimą, tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais;
- 1.15. sanitarinės apsaugos zonos nustatomos ir tikslinamos teisės aktų nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo nustatyti ir įteisinti SAZ. Keičiantis veiklos vykdymo mastams, SAZ turi būti tikslinama;
- 1.16. pagal poreikį savivaldybė gali numatyti teritorijų rezervavimą visuomenės poreikiams rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, numatant rezervuojamų teritorijų ribas bei apimtis, vykdamas teisės aktuose numatytas procedūras;
- 1.17. miškas atkuriamas ir įveisiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos miškų įstatymu ir Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų patvirtinimo“, parengus šiuose nuostatuose nurodytus projektus. Miškas privačioje ne miško žemėje veisiamas vadovaujantis Miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. D1-225 „Dėl miško įveisimo privačioje ne miško žemėje tvarkos aprašo patvirtinimo“. Valstybinėje žemėje miškas įveisiamas vadovaujantis žemės reformos žemėtvarkos projektuose suprojektuotais sklypais miškui veisti;
- 1.18. sodybos atkūrimo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai nereglamentuoja, atkūrimas gali būti vykdomas Lietuvos Respublikos teisės aktų numatyta tvarka;
- 1.19. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose dėl atliekamo plano mastelio bei dėl to, kad savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir juos palydinčiuose kituose dokumentuose šiai dienai neišskirtas poreikis objektams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka turi būti organizuojami architektūriniai konkursai, yra neįvardinami konkretūs objektai. Tačiau, įgyvendinant Architektūros įstatymo 13 str. nuostatus, teikiami principai dėl objektų, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka turėtų būti organizuojami architektūriniai konkursai:
 - 1.19.1. naujai statomiems ypatingiems visuomeniniams pastatams (gydymo, religinės paskirties ir kt. pastatams), kurių naudojimui reikalinga kitos paskirties žemė, visuomeninės paskirties teritorijos žemės naudojimo būdas. Minėtų pastatų architektūriniuose konkursuose taip pat turi būti išnagrinėtas objekto gretimybėje esantis urbanistinės, gamtinės aplinkos kontekstas;
 - 1.19.2. kiti objektai, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka organizuojami architektūriniai konkursai, gali būti identifikuojami žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendiniuose ar Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu;
- 1.20. paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos turi būti taikomos vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr.

540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (taip pat vėlesniais pakeitimais);

- 1.21. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai gali būti įgyvendinami tiek, kiek nepažeidžiami Lietuvos Respublikos teisės aktai;
- 1.22. tuo atveju, kai šio bendrojo plano sprendiniuose neaptariamos tam tikros veiklos, turinčios teritorinę išraišką, jos savivaldybės teritorijoje gali būti vykdomos teisės aktų numatyta tvarka;
- 1.23. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas parengtas vadovaujantis šiais specialiaisiais planais ir aukštesnio lygmens (pagal teritoriją ir/ar tvirtinančią instituciją) teritorijų planavimo dokumentais:

1.23.1. Bendrieji planai:

- 1.23.1.1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (2030) (TPD registracijos Nr.T00087007), 2021-11-19);

1.23.2. Specialieji planai:

- 1.23.2.1. Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, TPD registracijos Nr. T00077225, 2015-10-26, (tapo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano 2030, TPD registracijos Nr.T00087007, 2021-11-19) sudėtine dalimi);
- 1.23.2.2. Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas, T00053907 (100002000240), 2009-03-17;
- 1.23.2.3. Nacionalinio lygmens autoturizmo specialusis planas, T00053906 (100002000239), 2009-03-17);
- 1.23.2.4. Dėl Šiaulių apskrities miškų tvarkymo schemos keitimo, T00085699; 2021-01-11;
- 1.23.2.5. Šiaulių apskrities nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, T00054153, 2009-05-20;
- 1.23.2.6. Draumėnų miško beržo valstybinio genetinio draustinio ribų planas, T00074216, 2014-12-10;
- 1.23.2.7. Glebavo miško drebulės valstybinio genetinio draustinio ribų planas, T00074250, 2014-12-12;
- 1.23.2.8. Gedžiūnų miško biosferos poligono ribų plano keitimas, T00052782;
- 1.23.2.9. Gedžiūnų miško biosferos poligono ribų plano keitimas (rengiamas/ TPD Nr.S-NC-00-22-912);
- 1.23.2.10. Pakruojo rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimas, T00088972, 2023-03-29;
- 1.23.2.11. Pakruojo rajono savivaldybės Pašilio kaimo ir Pakruojo kaimo vakarinės dalies susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo specialusis planas, T00082101, 2018-06-26;
- 1.23.2.12. Susisiekimo komunikacijų plėtros Pakruojo r. sav., Klovainių sen., Vaišvydžių k. specialiojo plano pakeitimas, T00040242, 2011-10-13;
- 1.23.2.13. Krašto kelio Nr.209 (JONIŠKIO- ŽEIMELIO -PASVALIO kelio 29,58 - 35,48 km) specialusis planas, T00040181, (000652000199);
- 1.23.2.14. Pakruojo rajono degalinių išdėstymo schema, T00041048 (000653000006), 1998-04-02;
- 1.23.2.15. Pakruojo miesto Pašilių vienbutės ir daugiabutės statybos gyvenamasis rajonas, T00040139 (000653000083);
- 1.23.2.16. Rozalimo mstl. vietinės reikšmės urbanistikos paminklo specialusis planas, T00041105 (000652000166),

- 1.23.2.17. Žeimelio mstl. vietinės reikšmės urbanistikos paminklo UV 59 specialusis planas, T00039713 (000652000194);
 - 1.23.2.18. Vietinės reikšmės urbanistikos paminklo UV-27 - Linkuvos miesto sklypų suplanavimo projektas, T00040632 (000653000127);
 - 1.23.2.19. Dolomito telkinio „Petrašiūnai II“ kraštovaizdžio tvarkymo specialusis planas, T00040716 (000652000496), 2012-09-17;
 - 1.23.2.20. Pakruojo rajono Klovainių telkinio dolomito išteklių dalies naudojimo planas, T00079675, 2017-01-12 ;
 - 1.23.2.21. UAB „TELE2“, UAB „BITĖ GSM“ ir UAB „OMNITEL“ mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje specialusis planas, T00041838;
 - 1.23.2.22. Vėjo jėgainių parkų plėtros Pakruojo rajone, Pakruojo ir Lygumų seniūnijose specialusis planas, T00040710; 2012-06-14;
 - 1.23.2.23. Saulės šviesos energijos elektrinių išdėstymo Pakruojo rajono savivaldybės Klovainių seniūnijos, Laimučių, Gesvių kaimuose specialusis planas, T00087908, 2022-07-11;
 - 1.23.2.24. Inžinerinės infrastruktūros plėtros planas vėjo elektrinių statybai (rengiamas/ TPD Nr.S-VT-65-20-210);
 - 1.23.2.25. Inžinerinės infrastruktūros plėtros planas, numatant teritorijas, esančias Pakruojo rajono savivaldybės Pašvitinio ir Žeimelio seniūnijose, vėjo elektrinių statybai (rengiamas/ TPD Nr.S-VT-65-21-126);
- 1.23.3. Detalieji planai:
- 1.23.3.1. Žemės sklypų, esančių Vaišvydžių k. ir Minionių vs., Klovainių sen., Pakruojo r. sav., detaliojo plano koregavimas, T00085663, 2021-02-17;
 - 1.23.3.2. Žeimelio mstl. civilinių kapinių sklypo detalusis planas, T00040188 (000652000206);
 - 1.23.3.3. Pakruojo r., Akmenėlių k., Pakruojo girininkijos miško 57 kvartalo dalies paskirties keitimo detalusis planas, T00073322, 2014-10-01;
 - 1.23.3.4. Naudingųjų iškasenų (dolomito akmens) gavybos karjerui „Petrašiūnai II“ praplėsti detalusis planas, T00072907, 2014-09-04;
 - 1.23.3.5. Naudingųjų iškasenų (dolomito akmens) gavybos karjerui „Petrašiūnai II“ praplėsti detaliojo plano koregavimas, T00085662, 2021-02-17;
 - 1.23.3.6. Sigutėnų gyvenamųjų namų kvartalas. Vandentiekis lietaus ir fekalinė kanalizacija, T00040619 (000653000114).
- 1.23.4. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai suderinti tarpusavyje su šiais savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentais:
- 1.23.4.1. Pakruojo miesto teritorijos bendrasis planas, T00040720 (000652000500), 2013-03-07;
 - 1.23.4.2. Pakruojo rajono savivaldybės Rozalimo miestelio dalies vietovės lygmens bendrasis planas, T00084153, 2019-12-12.

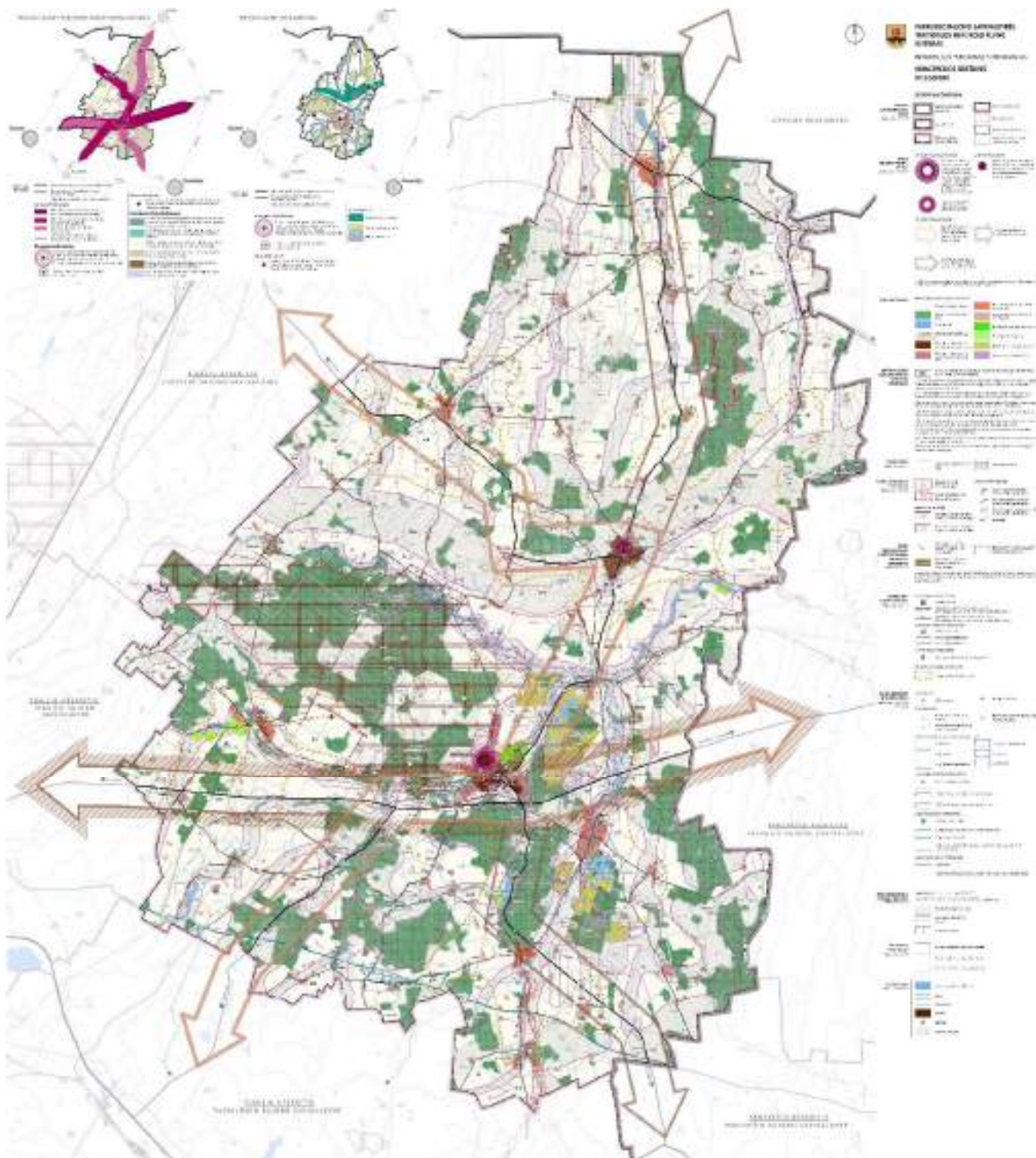

I SKYRIUS. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMO PAGRINDAS

1. Sprendiniai konkretizuojami vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija, kuriai pritarta Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. T-38 „Dėl pritarimo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijai“.
2. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendiniais buvo vykdomas galiojančio bendrojo plano sprendinių tęstinumas, juos aktualizuojant pagal besikeičiančias demografines realijas, rajono potencialą, padėtį regioninių centrų (regioninio plėtojamo tipo urbanistinių centrų – Panevėžio miesto ir Šiaulių miesto) atžvilgiu bei LRBP 2030 numatomą partnerystę, teikiant regioninio lygmens paslaugas. Įvertinus tai, Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje pateiktos vystymo kryptys numatančios:
 - 2.1. santykinai intensyviau urbanizuojamas teritorijas Pakruojo ir Linkuvos miestuose, jų prieigose;
 - 2.2. numatomą plėtrą gyvenamosiose teritorijose, kuriose yra daugiau nei 100 gyventojų ir per pastarąjį dešimtmetį neįvyko stiprus gyventojų skaičiaus mažėjimas;
 - 2.3. sąlygas sąlyginai didžiausių naudingųjų iškasenų telkinių (kai bus išeksploduoti) įveiklinimui, vykdant konversiją ir įveiklinant jų rekreacinį - geomorfologinį potencialą.
3. Konceptualiais sprendiniais Pakruojo rajono savivaldybės urbanistinė struktūra optimizuojama prioritetą teikiant vieno pagrindinio urbanistinio centro – Pakruojo miesto ir vieno savivaldybės lygmeniu veikiančio urbanistinio centro – Linkuvos miesto bei 6 gyvenamųjų vietovių – Žeimelio, Pašvitinio, Guostagalio, Lygumų, Klovainių ir Rozalimo vystymui. Juose koncentruojama viešųjų paslaugų įvairovė. Akcentuojamas sinerginio ryšio tarp šių centrų kūrimas, kuris sudarytų palankias sąlygas savivaldybės lygmeniu veikiantiems urbanistiniams centrams atlikti atraminių gyvenamųjų vietovių sistemos funkciją. Taip pat akcentuojama išeksploduotų naudingųjų iškasenų gavybos teritorijų rekreacinio potencialo įveiklinimo svarba, numatant pažeisto reljefo panaudojimo galimybes, ko pasekoje, sudaromos sąlygos bendram Pakruojo rajono ekonominio gyvybingumo augimui įveiklinant rajono savitumą.
4. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijoje perkeliama, detalizuojama ir, atsižvelgiant į planuojamos teritorijos urbanistinės raidos kryptis, tikslinami nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano (tapo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (2030) (TPD registracijos Nr.T00087007), 2021-11-19) sudėtinė dalimi) sprendiniai, numatantys atskirų Pakruojo rajono savivaldybės kraštovaizdžio teritorinių vienetų (arealų) tvarkymo gaires ir kraštovaizdžio struktūros gerinimo (optimizavimo) kryptis. Koreguojama, tikslinama ir, integruojant vietinės svarbos elementus, detalizuojama ankstesniame bendrajame plane suformuota gamtinio karkaso (teritorijos ekologinio kompensavimo) sistema. Tuo pačiu, atsižvelgiant į esamą gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą, numatomas gamtinio karkaso tvarkymo zonų išskyrimas, tuo pačiu sukuriant ir prielaidas paviršinio vandens ir oro kokybės gerėjimui.
5. Kaip ir Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija, taip ir sprendiniai, formuojami vadovaujantis darnios (tvartos) raidos kelio užtikrinimo principu - darnus vystymasis tenkina žmonijos reikmes dabar, neapribodamas ateities kartų galimybių tenkinti savąias (Jungtinių Tautų Organizacija, toliau - JTO, 1987). Jis remiasi trimis pamatinėmis dimensijomis – ekonomikos augimu, visuomenės gerove bei aplinkos kokybe, užtikrinant subalansuotą visų vystymą, neprioritetizuojant nei vienos kitų dviejų sąskaita. 2015 m. JTO priėmė 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), kurie yra paremti penkiais principais: žmonės, planeta, gerovė (klestėjimas), taika ir partnerystė (angl. 5 P's: people, planet, prosperity, peace and partnership). DVT – ne tik plati vizija darnesnei pasaulio ir visų gyventojų ateičiai, bet tai ir konkreti uždaviniais ir rodikliais paremta sistema. Darnaus

vystymosi tikslai siekia socio-ekonominės atskirties mažinimo, nevaldomos ir nedarnios plėtros ribojimo, taršos ir kito neigiamo urbanizuotų teritorijų poveikio aplinkai mažinimo. Darnus vystymasis gali būti užtikrintas tik tuomet, kai skirtingi prioritetai yra derinami tarpusavyje, jų siekiama sinergiškai, atsižvelgiant į sąveikas ir sąryšius tarpusavyje.

1.1. pav. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos brėžinys

6. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos vystymui svarbiausi tvarų vystymą užtikrinantys veiksniai:
- 6.1. darni urbanizacija;
 - 6.2. stiprūs miesto, priemiesčių ir kaimo vietovių ryšiai;
 - 6.3. didėjanti gyventojų sveikata ir gerovė - oro taršos mažinimas - vystymas alternatyvių (mažiau taršių, skatinančių fizinį aktyvumą) transporto priemonių, saugumo didinimas, užtikrinimas prieigų prie bendro naudojimo viešųjų erdvių, kas taip pat stiprina gyventojų psichinės sveikatos lygį;
 - 6.4. švietimo ir kultūros kokybės kėlimas;
 - 6.5. saugaus geriamo vandens, sanitarinių paslaugų (nuotekų valymo ir kanalizacijos) kokybės užtikrinimas, lietaus vandens nutekėjimo ir kietųjų atliekų tvarkymas yra planuojami ir valdomi integruotu būdu;
 - 6.6. sudarant sąlygas atsinaujinančių išteklių energetikos (individualiam) vartojimui ir gamybai, yra mažinamas neigiamas poveikis aplinkai, įskaitant neigiamą klimato kaitos poveikį. Tvarus energijos išteklių valdymas reiškia, kad energijos, medžiagų ir vandens naudojimas yra mažinamas, o ištekliai naudojami ir veiksmingai iš naujo panaudojami jų natūraliame cikle. Turi būti teikiamas prioritetats atsinaujinančių energijos šaltinių vartojimui;
 - 6.7. aukštas gyventojų užimtumas, nes tai turi tiesioginę įtaką gyvenimo gerovei bei sukuria socialinį saugumą ir didina visuomenės sanglaudą;
 - 6.8. klimato kaitos švelninimui skirtų priemonių įgyvendinimas leistų padidinti ir miestų bei gyvenviečių atsparumą neigiamam klimato kaitos poveikiui. Turėtų būti siekiama sumažinti neigiamą klimato poveikį ir palaipsniui atsisakyti ŠESD išmetimo;
 - 6.9. darnių ir efektyvių atliekų tvarkymo sistemų diegimas;
 - 6.10. nekontroliuojama urbanizacijos plėtra gali turėti neigiamos įtakos natūralioms ekosistemoms. Integruotas požiūris į urbanizaciją, saugant gamtinius išteklius, skatina investuoti į ekosistemų atkūrimą, taip siekiant padidinti atsparumą gamtinėms nelaimėms, mažinti oro taršą ir kitą neigiamą poveikį aplinkai bei užtikrinti būtinų ekosisteminių paslaugų tiekimą.

II SKYRIUS. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS

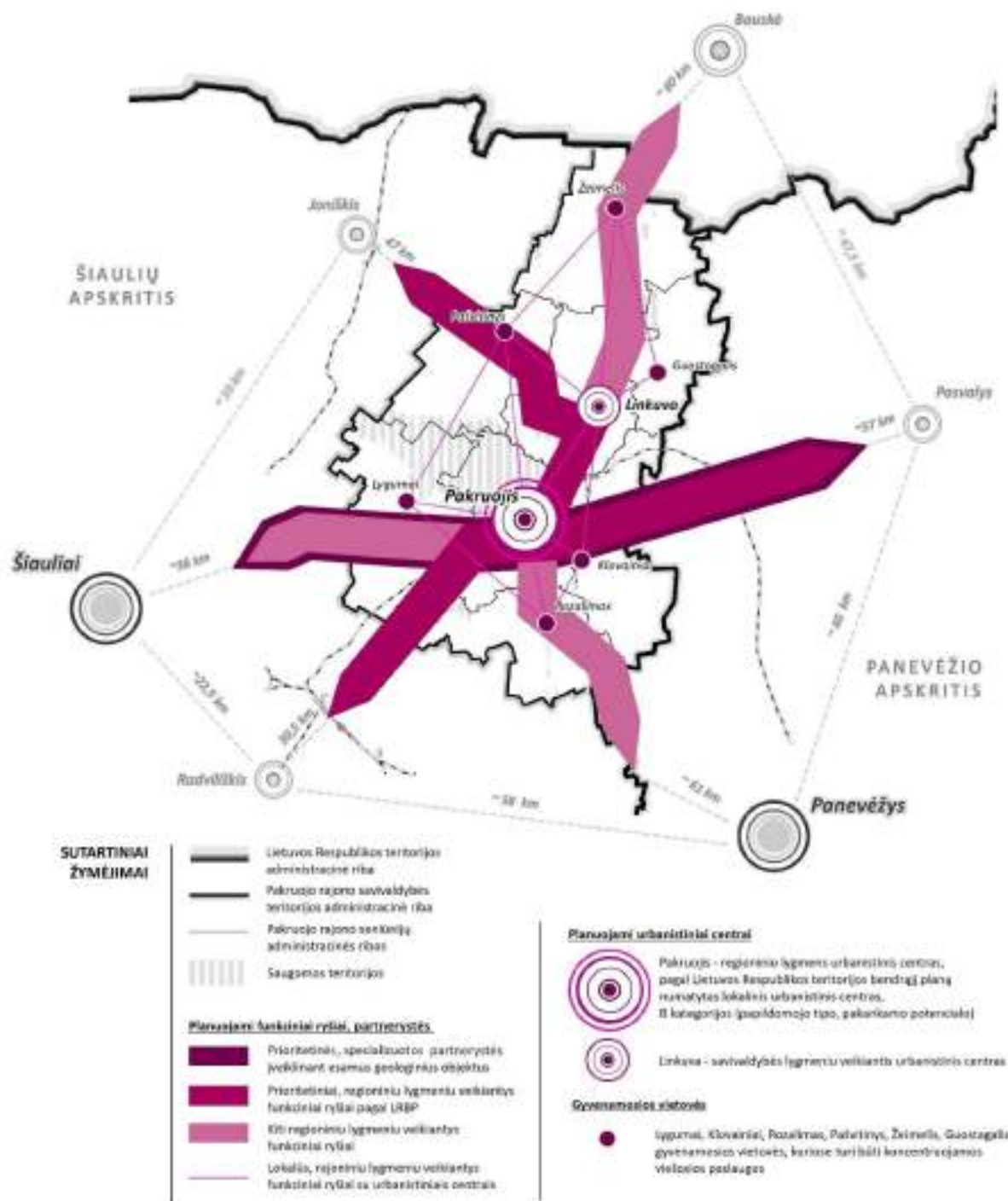
PIRMASIS SKIRSNIS. URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS

7. Įvertinus urbanistinės struktūros optimizavimo aspektus (taip pat savivaldybės demografinius pokyčius ir tendencijas), Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu nustatomi šie urbanistiniai centrai:
- 7.1. *regioniniu lygmeniu veikiantis urbanistinis centras* – Pakruojis – pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą numatytas lokalinis urbanistinis centras, B kategorijos (papildomojo tipo, pakankamo potencialo). Numatomas tokio tipo urbanistinio centro vystymas stiprinant funkcinius ryšius su to paties ir aukštesnio lygmens urbanistiniais centrais pagrindu, pagal turimą potencialą;
- 7.2. *rajoniniu lygmeniu veikiantis urbanistinis centras* – Linkuvos miestas, kuriuo užtikrinamos būtiną poreikio viešosios paslaugos bei pagal poreikį ir galimybes, plėtojamos kitos viešosios paslaugos. Šis urbanistinis centras, užtikrins paslaugų pasiekiamumą Pakruojo rajono savivaldybės gyventojams šiaurinėje rajono dalyje, kur gyvenamosios vietovės yra nutolusios daugiau kaip 20 min. nuo rajono centro, taip, kaip tai numatoma vadovaujantis Baltosios knygos nuostatomis. Linkuvos miestą siūloma ir toliau vystyti specializuotai – kaip sakralinio turizmo ir rekreacijos centrą;
- 7.3. Lygumai, Klovainiai, Rozalimas, Pašvitinys, Žeimelis, Guostagalis numatomi vystyti kaip kitos gyvenamosios vietovės – seniūnijų centrai, kuriuose turi būti koncentruojamos būtiną poreikio viešosios paslaugos. Klovainiuose prioritetu įveiklinant pramonės, naudingųjų iškasenų gavybos potencialą; Lygumuose, Rozalime, Žeimelyje – turizmo – rekreacinį potencialą; Pašvitinį ir Guostagalį vystyti kaip bendrąsias viešąsias paslaugas koncentruojančias gyvenamąsias vietoves;
- 7.4. formuojant paslaugų įvairovę, svarbu įvertinti urbanistinių centrų ir jų apylinkių gyventojų amžiaus sudėtį, atitinkamus poreikius, teikti mobiliąsias paslaugas. Ypač svarbu užtikrinti gerą susisiekimą tarp Pakruojo ir Linkuvos miestų bei savivaldybėje esančių kitų gyvenamųjų vietovių – seniūnijų centrų, kuriuose telkiamos bendrosios viešosios paslaugos.
8. Gyvybingai urbanistinei struktūrai palaikyti labai svarbu sudaryti sąlygas funkciniais ryšiais plėtoti tarp įvairaus lygmens urbanistinių centrų. Numatomi šie, Pakruojo rajono savivaldybei reikšmingi, funkciniai ryšiai ir partnerystės:
- 8.1. veikiantys regioniniame lygmenyje:
- 8.1.1. *prioritetiniai*, pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytą specializuotų partnerysčių grupę, įveiklinant esamus geologinius objektus, apimant arealą tarp Naujosios Akmenės, Šiaulių, Pakruojo, Pasvalio ir Biržų. Partnerystės įgyvendinamos inicijuojant bendrus projektus, programas ar planus, taikant visus galimus partnerysčių modelius.
- 8.1.1.1. Šioje grupėje išskiriama: Šiauliai – Pakruojis – Pasvalys;
- 8.1.2. *prioritetiniai*, pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą numatyti, regioniniu lygmeniu veikiantys, funkciniai ryšiai tarp urbanistinių centrų, skirti urbanistinei struktūrai ir jos elementams palaikyti ir stiprinti, gyvenamųjų vietovių gyvybingumui užtikrinti, naudoti turimus vyraujančius išteklius.
- 8.1.2.1. Šioje grupėje intensyviausi : Radviliškis - Pakruojis; Pakruojis – Pasvalys; Joniškis – Linkuva - Pakruojis;
- 8.1.3. kiti: Linkuva – Žeimelis - Bauskė; Panevėžys - Pakruojis; Šiauliai - Pakruojis.

8.2. veikiantys savivaldybės lygmenyje:

- 8.2.1. lokalūs, rajoniniu lygmeniu funkciniai ryšiai tarp Pakruojo rajono savivaldybės urbanistinių centrų (Pakruojo ir Linkuvos miestų) ir jų įtakoje esančių gyvenamųjų vietovių – seniūnijų centrų. Tai spinduliniai funkciniai ryšiai, kurie didžiąja dalimi veikia dėl ekonominių veiksmų ir paslaugų (taip pat viešųjų). Formuojant šiuos ryšius remiamasi urbanistinių centrų pasiekiamumo (10 – 15 min. automobiliu, prilyginant apie 30 min. viešuoju transportu) parametru.

2.1 pav. Pakruojo rajono savivaldybės urbanistinė struktūra

III SKYRIUS. FUNKCINIS ZONAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS. PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS FUNKCINIS ZONAVIMAS

9. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime numatomas funkcinis zonavimas, apibrėžtas šiuo metu galiojančiose Teritorijų planavimo normose. Šiose normose numatoma, kad rengiant savivaldybės lygmens bendruosius planus, bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje:
- 9.1. išskiriamos *neurbanizuojamos teritorijos*, kurioms priskirtinos miškai ir miškingos teritorijos, vandenys, žemės ūkio veiklai naudojamos teritorijos ir kitos kompaktiškai neužstatytos ar neužstatomos teritorijos;
- 9.2. išskiriamos *urbanizuotos ir urbanizuojamos teritorijos*, apimančios kompaktiškai pastatais užstatytas ir numatomas užstatyti teritorijas su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose;
- 9.3. nurodomos *urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtros kryptys*.
10. Funkcinės zonos, priklausomai nuo individualaus atvejo, formuotos pagal šias ribas:
- 10.1. natūralias ribas – miško ribas, vandens telkinio kranto linijas;
- 10.2. technines ribas – saugomų teritorijų ribas, gamtinio karkaso ribas, kelius, geležinkelius, inžinerinės infrastruktūros objektus (elektros tinklai, dujotiekis ir pan.), esamo užstatymo ribas, apsaugos zonų ribas, skirtingo žemės naudojimo ribas, administracines kaimų, miestelių, miestų ribas.
11. Pakruojo rajone savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose numatomos šios funkcinės zonos:
- 11.1. neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:
- 11.1.1. *Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI_F)*. Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja Miškų įstatymo 3 straipsnyje nurodyti visų grupių miškai;
- 11.1.2. *Vandenų zona (H_F)*. Funkcinė zona, kurioje dominuoja Žemės įstatymo 26 straipsnyje nurodyta vandens ūkio paskirties žemė;
- 11.1.3. *Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)*. Apibendrinta funkcinė zona, kurioje dominuoja žemės ūkio paskirties žemė. Žemės ūkio teritorijų funkcinėje zonoje galimas žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą žemės paskirtį sklypuose, kuriuose yra apleisti, nenaudojami buvusių kolūkių, žemės ūkio įmonių, ūkininkų gamybiniai centrai, technikos kiemai, fermos, sandėliai. Prie esamų, veikiančių gyvulininkystės ūkių numatoma galimybė keisti žemės sklypo paskirtį iš „Žemės ūkio paskirties žemė“ į „Kitos paskirties žemė“, numatant žemės naudojimo būdą „Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos“, tik parengus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kuriame nustatytas privalomas teritorijos (sklypo) naudojimo reglamentas biodujų elektrinių arba biodujų gamybos įrenginių statybai, kurių planuojama įrengtoji galia didesnė nei 1 MW ir valymo apimtis virš 750 kubinių metrų biodujų per valandą;
- 11.2. urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:
- 11.2.1. *Pakruojo miesto funkcinė zona (U_P_F)* - Teritorija naudojama ir tvarkoma vadovaujantis Pakruojo miesto bendrojo planu. Urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose prioritetas teikiamas:
- 11.2.1.1. teritorinį identitetą formuojančių urbanistinės ir gamtinės struktūros elementų išlaikymui;

- 11.2.1.2. kompaktiškų struktūrų formavimui pagal esamos urbanistinės struktūros specifiką (užstatymo principus ir mastelį), centrinės dalies intensyvinimui, esamų užstatytų teritorijų fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimui;
 - 11.2.1.3. plėtrai, vykdomai išnaudojant vidinius teritorijos resursus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujam panaudojimui;
 - 11.2.1.4. viešųjų erdvių ir želdynų kompleksiniam vystymui, apjungiant į bendrą viešųjų erdvių sistemą;
 - 11.2.1.5. subalansuotai skirtingo žemės naudojimo įvairovei (multifunkciškumui);
 - 11.2.1.6. socialinės, inžinerinės ir kitos infrastruktūros gerinimui, siekiant aukštesnės gyvenimo kokybės, visuomeninių objektų pasiekiamumui pėsčiomis ir dviračiais bei kitomis aplinką tausojančiomis transporto priemonėmis;
 - 11.2.1.7. siekiama aukštos architektūros kokybės, kuriamos funkciškai ir estetiškai žmonėms pritaikytos erdvės.
- 11.2.2. *Linkuvos miesto funkcinė zona (U_L_F)* - Teritorija naudojama ir tvarkoma vadovaujantis Linkuvos miesto generaliniu planu iki bus parengtas Linkuvos miesto bendrasis planas. Rengiant bendrąjį planą urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose prioritetas teikiamas:
- 11.2.2.1. teritorinį identitetą formuojančių urbanistinės ir gamtinės struktūros elementų išlaikymui;
 - 11.2.2.2. kompaktiškų struktūrų formavimui pagal esamos urbanistinės struktūros specifiką (užstatymo principus ir mastelį), centrinės dalies intensyvinimui, esamų užstatytų teritorijų fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimui;
 - 11.2.2.3. nekilnojamojo kultūros paveldo objektų ir vietovės vertingųjų savybių respektavimui, išsaugant vertingus siluetus bei panoramas, išlaikant istoriškai susiklosčiusios, vertingos urbanistinės sanklodos vientisumą;
 - 11.2.2.4. plėtrai, vykdomai išnaudojant vidinius teritorijos resursus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujam panaudojimui;
 - 11.2.2.5. subalansuotai skirtingo žemės naudojimo įvairovei (multifunkciškumui);
 - 11.2.2.6. socialinės, inžinerinės ir kitos infrastruktūros gerinimui, siekiant aukštesnės gyvenimo kokybės, visuomeninių objektų pasiekiamumui pėsčiomis ir dviračiais bei kitomis aplinką tausojančiomis transporto priemonėmis;
 - 11.2.2.7. siekiama aukštos architektūros kokybės, kuriamos funkciškai ir estetiškai žmonėms pritaikytos erdvės.
- 11.2.3. kompaktiškumą ir tvarų vystymąsi galima pasiekti su sąlyga, kad teritorijos bus tvarkomos kompleksiskai. Miestų administracinėse ribose neskatinama komercinė žemės ūkio veikla. Išlaikoma ir plėtojama atskirųjų želdynų sistema. Užtikrinamos teisės aktais numatytos atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normos (vadovaujamas LR želdynų įstatymu, Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu);
- 11.2.4. urbanistiniu aspektu neišvystytų ar dalimi išvystytų teritorijų (kai dominuoja neužstatytos teritorijos ar nebaigti užstatyti kvartalai, galimai neformuojantys grupių; yra pavieniai (neformuojantys sistemos) atskirieji želdiniai arba jų iš vis nėra kaip ir kitų bendro naudojimo erdvių; neišvystytas kvartalinių gatvių tinklas, neišvystyti pėsčiųjų ryšių koridoriai; santykinai mažai ar iš vis neišvystyta inžinerinė ir socialinė infrastruktūra) urbanizavimui turi būti parengiami vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai, atsakantys į klausimus dėl susisiektimo, inžinerinės infrastruktūros išvystymo, esamos socialinės infrastruktūros pasiekiamumo ar naujos formavimo, gamtinės aplinkos elementų

išsaugojimo ar dėl kitų aspektų, užtikrinančių gyvenimo kokybę (t.t. kokybiškas gyvenimo, darbo, poilsio, laisvalaikio sąlygas), tinkamą paslaugų pasiekiamumą, gyventojų judumo parametrus;

11.2.5. *Pakruojo ir Linkuvos miestų rezervinės plėtros teritorijų funkcinė zona (U_PL_F)* – nustatoma Pakruojo ir Linkuvos miestų periferinėse zonose, kur jau yra susiformavęs vientisas (tęstinis) miesto urbanistinis audinys bei teritorijoms, kurios turi potencialo būti numatomos prijungimui prie administracinių miestų teritorijų. Šioje funkcinėje zonoje skatinama vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos (Pakruojo miesto prieigose - vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos ir daugiabučių gyvenamųjų pastatų statybos) bei jai reikalingos socialinės infrastruktūros, komercinių objektų plėtra, tuomet, kai bus nuosekliai įsisavintos miestų teritorijos. Rezervinėje plėtros teritorijų zonoje, teritorijos turi būti planuojamos kompleksškai, tam, kad būtų užtikrinta darni miesto plėtra, nuoseklus gatvių tinklo vystymas. Šioje funkcinėje zonoje numatoma:

- 11.2.5.1. vystymui numatyti visą reikiamą infrastruktūrą;
- 11.2.5.2. išsaugoti esamus gamtinės aplinkos elementus. Plėtoti esamus ir/ar formuojamus naujus planuojamų teritorijų gyventojų poilsiui ir rekreacijai skirtus viešojo naudojimo atskirųjų želdynų ir/ar kitų viešų erdvių plotus. Kadangi Pakruojo ir Linkuvos miestų rezervinės plėtros teritorijų funkcinėje zonoje yra sudaryta galimybė miestų struktūrų tęstinumui, atitinkamai numatoma, kad šioje funkcinėje zonoje turi būti taikomi Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo reikalavimai, kaip ir Pakruojo bei Linkuvos miestams;
- 11.2.5.3. formuoti susisiekimo (motorizuoto ir nemotorizuoto eismo) infrastruktūrą;
- 11.2.5.4. formuoti inžinerinę infrastruktūrą. Numatyti bendrą kvartalo, jei planuojama daugiau nei vienas kvartalas – kvartalų grupės vandens tiekimo ir buitinių nuotekų tvarkymo inžinerinę infrastruktūrą. Numatyti tvarias lietaus surinkimo sistemas. Pastačius vandens tiekimo, buitinių nuotekų surinkimo centralizuotus tinklus, statinius būtina perjungti prie centralizuotų tinklų;
- 11.2.5.5. formuoti gyvenamąsias teritorijas, užtikrinant socialinės infrastruktūros pasiekiamumą, o kai to padaryti nėra galimybės (dėl infrastruktūros užpildymo, dėl tolumo atstumo ir kt.) formuoti naujus socialinės infrastruktūros objektus;
- 11.2.5.6. esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
- 11.2.5.7. numatyti klimato kaitos poveikio švelninimo priemones.

11.2.6. *Pagrindinių gyvenamųjų teritorijų funkcinė zona (U_PU_F) (Lygumai, Klovainiai, Rozalimas, Pašvitinys, Žeimelis)* - šioje zonoje skatinamas fizinės ir funkcinės struktūrų atnaujinimas, išnaudojant vidinius teritorinius rezervus, neefektyviai naudojamų užstatytų teritorijų naujas panaudojimas – konversija. Naujai formuojamas užstatymas turi užtikrinti esamos urbanistinės struktūros, gamtinių elementų tęstinumą ir nepažeisti kultūros paveldo sanklodos. Gatvių tinklas turi būti nuoseklus, sudarytos sąlygos jo tęstinumui. Vystant šią funkcinę zoną numatoma:

- 11.2.6.1. išsaugoti esamus gamtinės aplinkos elementus;
- 11.2.6.2. formuoti susisiekimo (motorizuoto ir nemotorizuoto eismo) infrastruktūrą;
- 11.2.6.3. esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemones;
- 11.2.6.4. numatyti klimato kaitos poveikio švelninimo priemones.

11.2.7. *Kitų esamų gyvenamųjų vietovių teritorijų funkcinė zona (U_KU_F)* – tai kitų esamų urbanizuotų gyvenamųjų vietovių, urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinė zona. Šiose teritorijose

skatinamas fizinės ir funkcinės struktūros atnaujinimas, išnaudojant vidinius teritorinius rezervus, vykdant konversiją. Pagal poreikį (demografinę situaciją ir sudėtį) gerinama socialinė, inžinerinė infrastruktūra, siekiama aukštesnės gyvenimo kokybės. Formuojamas užstatymas turi atitikti gyvenvietės foninį užstatymą (išskyrus statinius, turinčius specifiką pvz. bažnyčios, inžineriniai statiniai ir t.t.), užtikrinti susiklosčiusios urbanistinės struktūros tęstinumą. Vystant šią funkcinę zoną numatoma:

- 11.2.7.1. išsaugoti esamus gamtinės aplinkos elementus ir sudaryti sąlygas jų sistemos formavimui (kokybiniam ir kiekybiniam);
- 11.2.7.2. formuoti susisiekimo (motorizuoto ir nemotorizuoto eismo) infrastruktūrą;
- 11.2.7.3. esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemonės;
- 11.2.7.4. numatyti klimato kaitos poveikio švelninimo priemones.

11.2.8. *Rekreacinių teritorijų, kurios formuojamos išekspluatavus naudingąsias iškasenas, funkcinė zona (U_RUI_F) – urbanistinės plėtros arealas, kurias perspektyvoje siūlomas įveikinti rekreacinei veiklai – plėtoti stambius rekreacinius kompleksus. Vystant šią funkcinę zoną numatoma, kad:*

- 11.2.8.1. vystant teritorijas reikia rengti galimybių studijas, privalomai - teritorijų planavimo dokumentus, siekiant šiose vietose formuoti ir vystyti išeksplatuotų karjerų generuojamą išskirtinį gamtinį rekreacinį potencialą, jį pritaikant aktyviam ir pasyviui poilsiui;
- 11.2.8.2. turi būti skatinamas vertingo kraštovaizdžio formavimas - vystant teritorijas siūloma dalinai performuoti pažleistą reljefą, sukuriant pridėtinę kraštovaizdinę vertę, formuoti apžvalgos taškus, kuriant vizualinius ryšius su svarbiausiais Pakruojo rajone esančiais objektais, kaip Linkuva, Pakruojo dvaro sodyba (formuojamo kraštovaizdžio kokybei užtikrinti gali būti gaunama Regioninės architektų tarybos išvada);
- 11.2.8.3. formuojant kompleksus turi būti užtikrinama antropogeninės ir gamtinės aplinkos darna;
- 11.2.8.4. teritorijos turi būti vystomos inovatyviai, vadovaujantis tvarumo principais;
- 11.2.8.5. turi būti numatomos klimato kaitos poveikio švelninimo priemonės;
- 11.2.8.6. esamai ir planuojamai urbanistinei struktūrai, socialinei ir inžinerinei infrastruktūrai, numatyti jų atsparumo ekstremaliems klimato reiškiniams stiprinimo priemonės.

11.2.9. *Rekreacinių teritorijų funkcinė zona (U_R_F) - teritorijos, kuriose dominuoja rekreacinių teritorijų, bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendro naudojimo) teritorijų, atskirųjų želdynų teritorijų, visuomeninės ir rekreacinei veiklai vykdyti skirtos, komercinės paskirties sklypai. Teritorijose gali būti vystomos turizmo bei rekreacijos veiklos, tradicinių amatų veiklos, poilsio namų, kempingų ar kitų stacionarių su rekreacijos ir turizmo veikla susijusių statinių statyba su šiomis veiklomis susijusių statinių statyba, kuriama aplinka su reikiama rekreacine ir inžinerine infrastruktūra. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla, suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla. Draudžiama užstatyti ir/ar užtvirti turistines trasas, takus, kelius, taip pat naikinti kelius prie rekreacijai skirtų vandens telkinių, jų pakrančių, paplūdimių, lankytinų objektų, apžvalgos ir poilsio aikštelių, užtvirti pakrantes, kelius ar takus, vedančius į rekreacijos vietas ir pan. Rekreacinių teritorijų funkcinės zonos vystomos tik parengiant žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus (t.y. statybos leidimai išduodami tik parengus vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus). Juos rengiant, vadovautis šiais reikalavimais:*

- 11.2.9.1. kiekviename rekreacinių teritorijų funkcinės zonos areale turi būti numatoma ne mažiau nei 30 proc. žemės sklypų, kurių paskirtis – kitos paskirties žemė, naudojimo būdai - bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendro naudojimo) teritorijos ir/ar atskirųjų želdynų teritorijos; ir/ar miškų ūkio paskirties žemė, naudojimo būdai - ekosistemų

- apsaugos miškų sklypai ir/ar rekreacinių miškų sklypai ir/ar apsauginių miškų sklypai ir/ar ūkinių miškų sklypai;
- 11.2.9.2. kiekviename rekreacinių teritorijų funkcinės zonos areale turi būti numatyta ne mažiau nei 20 proc. teritorijos ploto viešajai rekreacijai vykdyti.
- 11.2.10. *Pramonės ir sandėliavimo funkcinė zona (U_PS_F)* - teritorijos, kuriose dominuoja gamybinė ar kita panaši ūkinė veikla su šių veiklų aptarnavimui reikalinga susisiekimo, inžinerine, paslaugų ir kita infrastruktūra. Šioje funkcinėje zonoje nenumatomos naujos gyvenamosios teritorijos. Esami gyvenamieji statiniai gali būti remontuojami.
- 11.2.10.1. pažymima, kad Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo nustatyti ir įteisinti SAZ. Keičiantis veiklos vykdymo mastams, SAZ turi būti tikslinama. SAZ turi būti nustatoma žemės sklypo ribose, kuriame vykdoma atitinkama veikla. SAZ gali būti nustatyta už sklypo ribos tuo atveju, jei yra susitariama su nekilnojamojo turto (kuris patenka į SAZ) savininkais, numatant kompensacines priemones ir įregistruojant SAZ į Nekilnojamojo turto registrą;
- 11.2.10.2. pagal poreikį savivaldybė gali urbanizuojamų pramonės ir sandėliavimo funkcines zonas (ar jų dalis) vystyti, parengiant vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, siekiant identifikuoti konkretesnį galimą pramonės teritorijų vystymą, šioms teritorijoms reikalingas susisiekimo komunikacijas, inžinerinę infrastruktūrą, atitinkamai paruošiant aplinką investicijų pritraukimui.
- 11.2.11. *Inžinerinės infrastruktūros koridorių funkcinė zona (U_IK_F)* - neužstatyta funkcinė zona, kuri išskirta svarbiausių geležinkelio kelių koridorių pagrindu.
- 11.3. funkcinėse zonose veikla vykdoma nesudarant neigiamo poveikio ir/ar bendro neigiamo poveikio su kita vykdoma ūkine veikla gyventojams ir visuomenės sveikatai, įskaitant neigiamą poveikį gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventojų saugai ir visuomenės sveikatai dėl fizinės, cheminės, biologinės taršos ir kvapų, nekilnojamojo kultūros paveldo objektams ir kitoms vertybėms (taip pat saugomoms teritorijoms);
- 11.4. konservacinės teritorijos funkcinė zona neformuojama. Laikoma, kad konservacinės paskirties žemė yra integrali visų funkcinų zonų sudėtinė dalis.

ANTRASIS SKIRSNIS. FUNKCINĖMS ZONOMS TAIKOMI BENDRIEJI TEKSTINIAI REGLAMENTAI

12. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose numatomi šie bendrieji tekstiniai reglamentai, kurie taikomi visoms funkcinėms zonoms:
- 12.1. saugomos teritorijos tvarkomos ir veikla jose vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu bei kitais saugomas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais;
- 12.2. teritorijos, esančios gamtiniame karkase, vystomos pagal Gamtinio karkaso nuostatus;
- 12.3. nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijoje ir jų apsaugos zonose veikla vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymu, kitais nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimą, tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais;

- 12.4. miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarką nustato LR Vyriausybė. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis galimas vadovaujantis LR Miškų įstatymo 11 straipsniu;
- 12.5. funkcinės zonos vystomos atitinkamai su kraštovaizdžio tvarkymo zonų, kuriose jos yra, plėtojimo nuostatais;
- 12.6. jei esamų statinių užstatymo parametrai yra didesni nei numatyti šio bendrojo plano keitimo sprendiniuose, jie gali būti išlaikyti statinius remontuojant ar rekonstruojant. Šio bendrojo plano keitimo teritorijų naudojimo reglamentų aprašomosiose lentelėse nurodyti užstatymo rodikliai netaikomi pastatams ir kitiems statiniams su specifine technologija, bažnyčioms. Kitiems pastatams bei statiniams, šio bendrojo plano keitimo teritorijų naudojimo reglamentų aprašomosiose lentelėse (pateiktose Pagrindiniame brėžinyje) nurodyti užstatymo rodikliai - galimas maksimalus užstatymo intensyvumas; galimas maksimalus užstatymo aukštis; kt. – netaikomi kai vadovaujantis Lietuvos Respublikos architektūros įstatymu, pateikiama Regioninės architektūros tarybos išvada, kad naujai planuojami objektai atitinka architektūros kokybės kriterijus (taip pat urbanistinį integralumą). Planuojant statyti 30 metrų ir aukštesnius statinius vykdyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-05-29 nutarimo Nr. 625 "Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo" reikalavimus, projektas turi būti suderintas su Lietuvos kariuomene, atliktas poveikio aplinkai vertinimas teisės aktų nustatyta tvarka;
- 12.7. esami elektroninių ryšių statiniai, kurie yra 30 m ir aukštesni, pavaizduoti šio bendrojo plano grafinėje dalyje – Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinyje. Nauji, 30 m ir aukštesni, elektroninių ryšių infrastruktūrai priklausantys bokštai ir stiebai, kurie nenumatyti šio Bendrojo plano sprendiniais, priskiriami ypatingiems statiniams, numatomi parengiant elektroninių ryšių infrastruktūros vystymo specialųjį planą. Kiti statiniai, kurie yra 30 m ir aukštesni (išskyrus vėjo elektrines, kurių reglamentavimas teikiamas X skyriuje, aštuntajame skirsnyje), formuojant žemės sklypą ar jo neformuojant, esant pagrįstam poreikiui, neprieštaraujant Lietuvos Respublikos teisės aktams, gali būti planuojami ir statomi visoje savivaldybės teritorijoje, išskyrus:
- 12.7.1. valstybiniuose parkuose, gamtos paveldo teritorijose ir kitose saugomose teritorijose, jų buferinėse apsaugos zonose (išskyrus atvejus, kai tokių objektų statyba yra galima pagal saugomų teritorijų planavimo schemas ar kitus saugomas teritorijas reglamentuojančius teisės aktus);
- 12.7.2. nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose tokie objektai gali būti statomi, jeigu tai neprieštarauja nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojantiems teisės aktams, jų specialiesiems ar kitokio pobūdžio planams;
- 12.7.3. 10 proc. tikimybės sniego liūčių potvynių teritorijose;
- 12.7.4. pelkėse, paviršiniuose vandens telkiniuose;
- 12.7.5. detalai ir parengtiniai išžvalgytų naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prognozinuose plotuose;
- 12.7.6. teritorijas, esančias mažesniu atstumu nuo valstybinės reikšmės kelių pylimų padų ar kelių griovių išorinių kraštų (jeigu šių elementų nėra, – nuo kelių juostų ribų) nei bendras jų konstrukcijos aukštis, bet visais atvejais ne arčiau kaip 30 metrų nuo magistralinių ir krašto kelių briaunų ir ne arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų;
- 12.7.7. teritorijose, kuriose pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatas ypatingi inžineriniai ar kiti statiniai negalimi.
- 12.8. statinių parinkimo vietos valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose turi atitikti Pritarimo projektui ar numatomai veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo kriterijus. Planuojant statyti 100 metrų ir aukštesnius statinius visoje savivaldybės teritorijoje (skaiciuojant jų aukštį iki aukščiausio galimo

- taško) vykdyti LR Vyriausybės 2012-05-29 nutarimo Nr. 625 "Dėl aviacijai galinčių kliudyti statybos bei rekonstravimo ir įrenginių įrengimo derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" reikalavimus;
- 12.9. elektros perdavimo tinklo patikimumo užtikrinimui elektros perdavimo sistemos operatorius LITGRID AB gali vykdyti esamo elektros perdavimo tinklo (elektros perdavimo linijų) bei esamų transformatorių pastatų rekonstravimo darbus bei esant poreikiui vykdyti naujų elektros perdavimo linijų statybas. Vykdamas esamų transformatorių pastatų rekonstravimo darbus kitos paskirties, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijose skirtose transformatorių pastatų ir skirstyklų statybai galimas maksimalus inžinerinio statinio aukštis yra 55 metrai;
- 12.10. vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 31 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos valstybės sienos apsaugai skirtų žemės plotų ir jų ribų patvirtinimo“. Valstybės sienos apsaugai skirtose teritorijose (pasienio juostoje) bet kokia veikla, nesusijusi su valstybės sienos apsauga, turi būti derinama su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;
- 12.11. vykdamas veiklą Valstybės sienos apsaugos zonoje, privaloma vadovautis Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus 3-iojo skirsnio nuostatomis;
- 12.12. vadovaujantis Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pateiktomis planavimo sąlygomis, nustatoma:
- 12.12.1. pasienio ruožo teritorijoje galios pasienio teisinis režimas tais atvejais, kai bus laikinai atnaujinami patikrinimai prie ES vidaus sienos. Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymas nustato valstybės sienos ir pasienio teisinius režimus;
- 12.12.2. valstybės sienos perėjimo punktuose galios valstybės sienos kirtimo tvarka tais atvejais, kai bus laikinai atnaujinami patikrinimai prie ES vidaus sienos. Valstybės sienos kirtimo tvarka nustatyta Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme;
- 12.12.3. vadovaujantis Aviacijos įstatymo 13 straipsnio nuostatomis, pasienio ruože statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 m ir daugiau, statyba, rekonstravimas ar įrengimas turi būti suderinti su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.
- 12.13. visi objektai (dviračių, pėsčiųjų takai, inžineriniai tinklai, privažiuojamieji keliai ir t.t.) bei jų komunikacijos turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamosiose teritorijose sutampančių su gatvėmis, kurias valdo, naudoja ir jomis disponuoja AB „Via Lietuva“) juostos ribų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 3-iojo skyriaus antru skirsniu taikomos kelių apsaugos zonos, jų reikalavimai. Pastatai kelių apsaugos zonose gali būti planuojami tik tokiu atveju, jei tai atitinka Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo kriterijus. Ypatingų inžinerinių statinių parinkimo vietos kelių apsaugos zonose taip pat turi atitikti Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo kriterijus. Įvažiavimui į žemės sklypus, esančius prie valstybinių kelių, planuoti jungiamuosius kelius lygiagrečiai su pagrindiniu keliu nuo teisėtai įrengtų esamų artimiausių nuvažų. Pastatai, skirti transporto priemonių priežiūrai ir keleivių aptarnavimui, gali būti funkcinėse zonose kur galima kitos paskirties žemė, nesudarant vizualinio neigiamo poveikio kraštovaizdžiui, poveikio gyventojams ir visuomenės sveikatai, įskaitant neigiamą poveikį gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, poveikio nekilnojamojo kultūros paveldo objektams, kitoms vertybėms;
- 12.14. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo nustatyti ir įteisinti SAZ. Keičiantis veiklos vykdymo mastams, SAZ turi būti tikslinamas. SAZ turi būti nustatomas žemės sklypo ribose, kuriame vykdoma atitinkama veikla. SAZ gali būti nustatyta už sklypo ribos tuo atveju, jei yra susitariama su nekilnojamojo turto (kuris patenka

- į SAZ) savininkais, numatant kompensacines priemones ir įregistruojant SAZ į Nekilnojamojo turto registrą;
- 12.15. sodininkų bendrijų teritorijose veikla reglamentuojama Sodininkų bendrijų įstatymu. Gali būti vykdoma sodininkų bendrijų teritorijų konversija į gyvenamąsias teritorijas tik kompleksiskai išsprendžiant visos sodininkų bendrijų teritorijos susisiekimo (formuojant gatvių parametrus, atitinkančius normoms), inžinerinės, socialinės, rekreacinės infrastruktūros, kitų paslaugų pasiekiamumo klausimus;
- 12.16. naujai (nuo šio bendrojo plano keitimo įsigaliojimo dienos) steigiamose sodininkų bendrijų teritorijose (Z5) negalima vienbučių gyvenamųjų namų statyba;
- 12.17. teritorijos, kurios patenka į potvynių grėsmės teritorijas, tvarkomos ir veikla (taip pat statyba, kai ji galima pagal šio bendrojo plano keitimo sprendinius) jose vykdoma vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 104 straipsnio nuostatomis. Tuo atveju, kai pagal minėtą teisės aktą ir šio bendrojo plano keitimo sprendinius galimi statyti statiniai potvynių grėsmės teritorijose, statinių projektuose turi būti parinktos apsaugos nuo potvynių priemonės (taip pat statinio konstrukcijoms), atlikta ekspertizė hidrologiniu ir apsaugos nuo potvynių aspektu. Vadovaujantis Direktyvos 2007/60/EB ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1558 "Dėl potvynių rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo projekto atitikties lentelėje pateikiamomis nuostatomis, priemonės, numatomų potvynių neigiamų padarinių mažinimui žmonių sveikatai, aplinkai, kultūros paveldui ir ekonominei veiklai ir, jei tikslinga, neinžinerinėms iniciatyvoms ir (arba) potvynio tikimybės mažinimui - nustatomos potvynių rizikos valdymo planais. Aktualios teritorijos lokacija potvynių grėsmės teritorijų aspektu yra identifikuojama bei gali būti tikslinama vadovaujantis patvirtintais žemėlapių duomenimis ar kitais teisės aktais ir dokumentais, kuriais nustatomos potvynių grėsmės ir potvynių rizikos teritorijų ribos;
- 12.18. detalizuojant teritorijų vystymą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – formuojant užstatomas ir neužstatomas teritorijas, neplanuoti naujų gyvenamų teritorijų šalia geležinkelio kelių, prioritetą teikti infrastruktūros, pramonės, sandėliavimo, komercinėms teritorijoms. Taip pat reikalinga įvertinti geležinkelio kelių ribines taršos vertes, pagal poreikį atlikti tyrimus ir skaičiavimus bei pasiūlyti veiksmingas kompensacines priemones. Siekiant išvengti neigiamo poveikio dėl geležinkelio transporto skleidžiamo triukšmo ir vibracijos, statinių, kurie projektuojami geležinkelio taršos zonoje, statybos (techniniuose ir/ar darbo) projektuose būtina įvertinti traukinių keliamo triukšmo ir vibracijos lygį ir, prognozuojant ribinių dydžių viršijimą, projekte turi būti numatytos triukšmo ir vibracijos mažinimo priemonės statytojo lėšomis;
- 12.19. urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinėse zonose gali būti numatomi prekybos centrai teritorijose, kur galima kitos paskirties žemė bei galimas žemės naudojimo būdas - komercinės paskirties objektų teritorijos, tačiau pažymima, kad prekybos centrų pastatų turi atitikti funkcinų zonų (į kurias patenka) reikalavimus, taip pat tenkinti Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme numatytus architektūros kokybės kriterijus. Dėl atitikties Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme numatytiems architektūros kokybės kriterijams gali būti gaunama Regioninės architektūros tarybos išvada;
- 12.20. planuojamoje teritorijoje išorinė reklama galima visose funkcinėse zonose, išskyrus Vandens funkcinę zoną. Išorinė reklama turi būti planuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymu, išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis bei kitais išorinę reklamą reglamentuojančiais teisės aktais. Išorinė reklama turi neužgožti nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, bendro naudojimo erdvių, pagrindinių patekimų į miestą (nuo valstybinės reikšmės kelių). Prie valstybinių, savivaldybės muziejų, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų išorinė reklama formuojama laikantis teisės aktuose numatytų reikalavimų, nesudarant neigiamo poveikio aplinkai ir pačiam objektui;

- 12.21. elingai gali būti statomi tais atvejais, kai jie konstrukciškai sujungti su krantu, esančiu kitos paskirties žemės susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, rekreacinės teritorijos ar visuomeninės paskirties teritorijos žemės naudojimo būdo žemės sklypuose ir kai nepatenka nei pats elingas, nei žemės sklypas (su kuriuo sujungtas) į saugomas teritorijas;
- 12.22. planuojamoje teritorijoje taikomi Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo reikalavimai, taip pat ir 106 (Specialiosios žemės naudojimo sąlygos požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose) bei 109 (Specialiosios žemės naudojimo sąlygos žemės gelmių išteklių telkiniuose) straipsnio nuostatos. Pažymėtina, kad detaliai ir parengtiniai išžvalgytų naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prognozinuose plotuose draudžiama: statyti statinius, įrengti įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus (išskyrus statinius, įrenginius ar inžinerinius tinklus, skirtus šių telkinių eksploatavimui ir inžinerinę infrastruktūrą, kuri pripažinta ypatingos valstybinės ar valstybinės svarbos projektu); įveisti mišką ar sodą; įrengti dirbtinius vandens telkinius ir mažuosius karjerus; keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdą (būdus), išskyrus pakeitimą į kitos paskirties žemės naudingųjų iškasenų teritorijų naudojimo būdą;
- 12.23. detalizuojant teritorijų vystymą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – jų sprendiniais sudarant galimybes atlikti žemės kasimo darbus derlingo dirvožemio teritorijose – vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu;
- 12.24. savivaldybės teritorijoje esančių naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimo prioritetų nustatymas atliekamas įvertinant ir atsižvelgiant į kasybos veiklą, aplinkos apsaugą reglamentuojančius ir kitus įstatymus (Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas ir kt. teisės aktai, reglamentuojantys naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimą). Prioriteto tvarka, pirmiausiai tęsiama jau naudojamų telkinių eksploatacija. Toliau, esant ekonomiškai pagrįstam poreikiui, galimi eksploatuoti tie naudingųjų iškasenų telkiniai, kuriems taikomi aplinkosauginio pobūdžio apribojimai yra mažiausi (potencialūs telkiniai, esantys ne saugomose teritorijose, ne miško žemėje, ne paviršinių vandens telkinių apsaugos juostose ir zonose); tie naudingųjų iškasenų telkiniai, kurių eksploatavimas galimai keltų mažiausiai aplinkosauginio pobūdžio konfliktų (patogesnės išteklių eksploatavimo ir išgabenimo sąlygos, reikšmingai mažesnis poveikis vietos gyventojams, bei jų vykdomai ūkinei veiklai). Naudingųjų iškasenų eksploatavimas ir išeksploatuotų telkinių rekultivacija vykdomi remiantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, Atvirais kasiniais eksploatuojamų naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo kontrolės tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. DI-444, ir kitais teisės aktais, tame tarpe ir konkrečiais naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimo ir rekultivacijos planais. Išeksploatavus žemės gelmių išteklius, teritorijos turi būti rekultivuojamos, pagal galimybes atkuriant buvusias ekosistemas, o pažeistų plotų neturi būti daugiau negu turėtų būti pagal gavybos apimtį ir technologiją. Pagrindinės pažeistos žemės rekultivavimo ir tikslinio panaudojimo kryptys yra šios: miškų įveisimas; uoginių, vaistinių, techninių ir kitų naudingųjų augalų auginimas; statybos ir rekreacijos plotai; vandens telkinių įrengimas; žemės ūkio naudmenos; plotai natūralioms ekosistemoms bei biologinei įvairovei atsikurti ir jau atsikūrusiai biologinei įvairovei išsaugoti. Po rekultivacijos žemės sklypams sudaroma galimybė nustatyti žemės naudojimo būdus, pagal konkrečios funkcinės zonos, į kurią patenka rekultivuotas telkinys, reglamentus, pateikiamus Pagrindinio brėžinio apimtyje. Žemės gelmių išteklių telkiniai bei žemės gelmių telkiniai, kurie bus užregistruoti po bendrojo plano keitimo patvirtinimo ir nenurodyti bendrojo plano keitimo sprendiniuose, plotai tvarkomi ir veikla juose vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis, kitais šią veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Naudingųjų iškasenų telkiniai, esantys saugomose teritorijose, tvarkomi vadovaujantis ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, kitais saugomas teritorijas reglamentuojančiais

teisės aktais, specialiaisiais planais. Miško žemėje detaliai išžvalgyti ir Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka aprobuoti žemės gelmių išteklių gali būti pradėti naudoti (eksploatuoti) Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytais atvejais, t. y. tik tada, kai atitinkamos rūšies naudingųjų iškasenų nėra galimybės eksploatuoti ne miško žemėje visoje Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis, dėl kurių yra išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas. Fiziniai ar juridiniai asmenys arba šių asmenų grupė, veikianti pagal jungtinės veiklos sutartį, planuojantys naudoti detaliai išžvalgytus ir aprobuotus naudingųjų iškasenų išteklius miško žemėje, atlikdami Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytas procedūras privalo pateikti Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos pažymą, kurioje matytųsi, jog atitinkamos rūšies naudingųjų iškasenų Pakruojo rajono teritorijoje nėra galimybės naudoti (išgauti) ne miško žemėje. Naudingųjų iškasenų telkinių lokacija miško žemės naudmenų atžvilgiu pateikiama sprendinių Pagrindiniame brėžinyje.

TREČIASIS SKIRSNIS. INTEGRUOJAMI IR PRIPAŽĖJSTAMI BENDROJO PLANO SUDEDAMĄJA DALIMI TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI

13. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 22 str. sprendiniais, žemiau išvardinti specialieji planai Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 4 d. sprendimu Nr. T-160 „Dėl specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų pripažinimo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamąja dalimi“ yra pripažinti Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudėtinėmis dalimis ir šio bendrojo plano sprendiniais yra naikinami:
 - 13.1. Susisiekimo komunikacijų plėtros Pakruojo r. sav., Klovainių sen., Vaišvydžių k. specialiojo plano pakeitimą (TPD registracijos Nr. T00040242), patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. T-284 „Dėl Susisiekimo komunikacijų plėtros Pakruojo r. sav., Klovainių sen., Vaišvydžių k. specialiojo plano patvirtinimo“;
 - 13.2. Pakruojo r. degalinių išdėstymo schemos papildymo specialųjį planą (suskystintų dujų degalinė Pramonės g. 2 Pakruojis) (TPD registracijos Nr. T00040623), patvirtintą Pakruojo rajono tarybos 1999 m. balandžio 16 d. sprendimu Nr. 30 „Dėl Rajono degalinių išdėstymo schemos papildymo patvirtinimo“;
 - 13.3. Magistralinio dujotiekio tiesinį į Pakruojo miestą (TPD registracijos Nr. T00040638), patvirtintą Pakruojo rajono tarybos 1999 m. lapkričio 11 d. sprendimu Nr. 97 „Dėl Magistralinio dujotiekio tiesinio į Pakruojo miestą specialiojo plano patvirtinimo“;
 - 13.4. Pakruojo rajono sąvartynų išdėstymo schemą (TPD registracijos Nr. T00041043), patvirtintą Pakruojo rajono tarybos 1998 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. 67 „Dėl Rajono sąvartynų išdėstymo schemos–specialaus plano patvirtinimo“;
 - 13.5. Pakruojo rajono buitinių atliekų sąvartynų išdėstymo schemą (TPD registracijos Nr. T00041044), patvirtintą Pakruojo rajono tarybos 1998 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. 67 „Dėl rajono sąvartynų išdėstymo schemos–specialaus plano patvirtinimo“;
 - 13.6. Pakruojo rajono degalinių išdėstymo schemą (TPD registracijos Nr. T00041048), patvirtintą Pakruojo rajono tarybos 1998 m. balandžio 2 d. sprendimu Nr. 32 „Dėl Rajono degalinių išdėstymo schemos patvirtinimo“;

- 13.7. Pakruojo m. daugiabučių gyvenamųjų namų sklypų ribų specialųjį planą (TPD registracijos Nr. T00041075), patvirtintą Pakruojo rajono valdybos 2000 m. sausio 12 d. sprendimu Nr. 29 „Dėl Pakruojo m. daugiabučių gyvenamųjų namų žemės sklypų ribų specialiųjų planų patvirtinimo“;
- 13.8. Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo Pakruojo mieste ir priemiesčio zonoje specialųjį planą (TPD registracijos Nr. T00041166), patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2009 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. T-302 „Dėl Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo Pakruojo mieste ir priemiesčio zonoje specialiojo plano patvirtinimo“;
- 13.9. UAB „TELE2“, UAB „BITĖ GSM“ ir UAB „OMNITEL“ mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje specialųjį planą (TPD registracijos Nr. T00041838), patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2007 m. rugpjūčio 23 d. sprendimu Nr. T-284 „Dėl Mobiliojo ryšio operatorių UAB „TELE2“, UAB „BITĖ LIETUVA“ ir UAB „OMNITEL“ bazinių stočių išdėstymo specialiojo plano patvirtinimo“;
- 13.10. Susisiekimo komunikacijų plėtros Pakruojo r. sav., Klovainių sen., Vaišvydžių k., specialųjį planą (AB „Dolomitas“ kelias) (TPD registracijos Nr. T00041946), patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2011 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-100 „Dėl Susisiekimo komunikacijų plėtros Pakruojo r. sav., Klovainių sen., Vaišvydžių k. specialiojo plano patvirtinimo“;
- 13.11. Kelių Smilgiai–Pakruojis 22,477 km ir Šiauliai–Pasvalys 34,301 km sankryžos rekonstravimo į žiedinę sankryžą specialųjį planą (TPD registracijos Nr. T00042451), patvirtintą Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2006 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T-78 „Dėl Žiedinės sankryžos specialiojo plano patvirtinimo“.
14. Pakruojo rajono Rozalimo miško parko specialusis planas, patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2001 m. birželio 28 d. sprendimu Nr.117 (TPD registracijos Nr. T00041089) ir Dolomito telkinio „Petrašiūnai II“ kraštovaizdžio tvarkymo specialusis planas, patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2012 m. rugpjūčio 16 d. sprendimu Nr.202 (TPD registracijos Nr. T00040716), lieka galioti kaip šio bendrojo plano sudėtinės dalys.
15. Kiti parengti ir savivaldybės tarybos patvirtinti savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens specialieji planai (išskyrus specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentus), savivaldybės tarybos sprendimu turi būti pripažįstami savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamąja dalimi.
16. Naujai rengiami kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi neprieštarauti patvirtintų savivaldybės lygmens ar vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams kurie nėra pripažinti savivaldybės bendrojo plano sudedamąja dalimi. Rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens bendrąjį planą, šių specialiųjų planų sprendiniai integruojami į atitinkamo bendrojo plano sprendinius. Esant poreikiui keisti ar koreguoti minėtų dokumentų sprendinius, tai turi būti atliekama Pakruojo rajono savivaldybės bendrojo plano dalies koregavimo ar keitimo apimtyje, vadovaujantis kompleksinių teritorijų planavimo rengimo taisyklėmis, kitais aktualiais teisės aktais.
17. Inžinerinės infrastruktūros, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, saugomų teritorijų, susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros ir visus kitus specialiuosius planus, kurie turi galiojančias specialiųjų planų rengimo taisykles, siūloma nepripažinti Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamosiomis dalimis. Esant poreikiui keisti ar koreguoti šių dokumentų sprendinius, tai turi būti daroma specialiojo plano koregavimo ar keitimo apimtyje, vadovaujantis atitinkamomis specialiųjų planų rengimo taisyklėmis kitais aktualiais teisės aktais.

IV SKYRIUS. GYVULININKYSTĖS ŪKIŲ PLĖTROS NUOSTATOS

18. Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano esamos būklės įvertinimo stadijoje surinktais duomenimis apie esamą gyvulių skaičių viename hektare, įvertinus rekreacinių teritorijų, Pakruojo rajono savivaldybei svarbių – identitetą formuojančių – objektų bei specializuotų rekreacinių centrų lokaciją yra pateikiamos gyvulininkystės ūkių plėtros nuostatos.
19. Bendrojo plano sprendiniais nustatomos teritorijos, kuriose leidžiama plėtoti gyvulininkystės ūkius Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje.
20. Šiame dokumente gyvulininkystės ūkiais laikomi tokie ūkiai, kuriuose laikoma ar planuojama laikyti virš 250 sutartinių gyvulių (toliau – SG).
21. Nauji gyvulininkystės ūkiai, kuriuose planuojami iki 250 SG, gali būti vystomi visoje Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos žemės ūkio funkcinėje zonoje, netaikant šiame skyriuje pateiktų nuostatų, bet ir neprieštaraujant kitiems Lietuvos Respublikos teisės aktams.
22. Nauji gyvulininkystės ūkiai planuojami (žr. grafinės dalies Gyvulininkystės ūkių plėtros vystymo brėžinį):
 - 22.1. ne arčiau kaip 3 km atstumu nuo Linkuvos miesto funkcinės zonos ir rezervinės plėtros teritorijos (U_L_F, U_PL_F);
 - 22.2. ne arčiau kaip 1 km atstumu nuo miestelių ir kaimų urbanizuotų ar urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos;
 - 22.3. ne arčiau kaip 1 km atstumu nuo rekreacinių teritorijų, kurios formuojamos išeksplotavus naudingąsias iškasenas, funkcinės zonos;
 - 22.4. ne arčiau kaip 3 km atstumu nuo Pakruojo miesto funkcinės zonos ir rezervinės plėtros teritorijos (U_P_F, U_PL_F).
23. Veikiančiuose gyvulininkystės ūkiuose, kurie yra mažesniu kaip 1 km atstumu nuo urbanizuotų teritorijų funkcinės zonos – U_PU_F, U_KU_F, U_R_F, U_RUI_F - galima vystyti gyvulininkystės ūkių plėtrą tolstant nuo artimiausios gyvenamosios vietovės.
24. Veikiančiuose gyvulininkystės ūkiuose, kurie yra mažesniu kaip 3 km atstumu nuo Linkuvos miesto funkcinės zonos ir rezervinės plėtros teritorijos (U_L_F, U_PL_F), Pakruojo miesto funkcinės zonos ir rezervinės plėtros teritorijos (U_P_F, U_PL_F) - galima vystyti gyvulininkystės ūkių plėtrą tolstant nuo artimiausios gyvenamosios vietovės.
25. Jei iki šio bendrojo plano įsigaliojimo yra išduoti statybos leidimai ar /ir priimti Pakruojo rajono savivaldybės sprendimai, Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos sprendimai pradėti rengti Kaimo plėtros žemėtvarkos projektus, Aplinkos apsaugos agentūros sprendimai ar išvados dėl planuojamos ūkinės veiklos galimumo plėtoti gyvulininkystės ūkius teritorijose (kuriose šio bendrojo plano sprendiniais ši veikla neleidžiama), įgyvendinti numatytus gyvulininkystės plėtros mastus leidžiama, jei tai neprieštarauja kitiems Lietuvos Respublikos teisės aktams.

V SKYRIUS. KULTŪROS PAVELDO IŠTEKLIŲ APSAUGOS KRYPTYS IR ĮVEIKLINIMO PRIEMONĖS

PIRMASIS SKIRSNIS. BENDROS NUOSTATOS

26. Pakruojo rajono teritorijos bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių dalies tikslas – išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą ir perduoti jį ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis, kultūros paveldo tvarkymą bendroje teritorijos raidoje, integruojant jį kultūrinio kraštovaizdžio teritorinę apsaugą. Kultūros paveldo teritorijų apsaugos užtikrinimui numatytas objektų tinkamas panaudojimas, kuris užtikrintų nekilnojamojo kultūros paveldo išlikimą.
27. Bendrojo plano kultūros paveldo dalis nustato teritorijos nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo prioritetus bei priemones, užtikrinančias kultūros paveldo objektų išsaugojimą.
28. Pateikiamų sąvokų turinys atitinka Lietuvos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą, kitų kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių nacionalinių ir Lietuvos ratifikuotų tarptautinių teisės aktų reikalavimus.
29. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas laikomas neatsiejama Pakruojo rajono teritorijos plėtros dalimi. Pagrindinė strateginė teritorijos plėtros kryptis – kultūros paveldo objektų išsaugojimas, naudojant juos visuomenės reikmėms.
30. Pagal Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau – NKPAĮ) 8 str. 5 d. nuostatas Nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą, kultūros paveldo objektų ar vietovių vertingąsias savybes nustato ir jų teritorijų bei kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribas apibrėžia Kultūros paveldo departamento ir savivaldybių sudarytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos.
31. Bendrojo plano sprendiniai įgyvendinami, remiantis pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:
 - 31.1. išsaugoti ir atgaivinti paveldėtą rajono savitumą, atspindintį kultūros paveldą ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir naudotis;
 - 31.2. stiprinti valstybės institucijų ir visuomenės atsakomybę už kultūros paveldo išsaugojimą;
 - 31.3. skatinti jų bendradarbiavimą, ugdyti paveldo valdytojų sąmoningumą, supratimą apie paveldo svarbą (Lietuvos kultūros politikos strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2019-06-26 nutarimu Nr. 665).

ANTRASIS SKIRSNIS. NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ, JŲ TERITORIJŲ, APSAUGOS ZONŲ TVARKYMAS IR VEIKLOS JOSE PLĖTOJIMAS

32. Kultūros paveldo objektai, kultūros paveldo vietovės ir jų apsaugos zonos, kultūriniai rezervatai ir kultūriniai draustiniai tvarkomi ir veikla juose plėtojama:
 - 32.1. *kultūros paveldo objektų teritorijos ir apsaugos zonos* - pagal paveldosaugos reikalavimus, nustatomus kultūros paveldo objektų tipiniuose apsaugos reglamentuose, tvirtinamuose Vyriausybės ir individualiuose apsaugos reglamentuose, patvirtintuose kultūros ministro nustatyta tvarka;
 - 32.2. *kultūros paveldo vietovės ir jų apsaugos zonos* – pagal nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus – tvarkymo planus.

33. Nekilnojamosios kultūros vertybės, jų teritorijos, apsaugos zonos tvarkomos ir veikla jose plėtojama:

- 33.1. pagal kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo, strateginio planavimo dokumentus, apsaugos reglamentus ir jais nustatomus paveldosaugos reikalavimus, parengtus, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo įstatymų nuostatomis. (NKPAJ 22 str. 1 d.);
- 33.2. kultūros paveldo vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais ir paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Detalios tvarkymo ir apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos detaliuosiuose planuose ir objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, individualiuose apsaugos reglamentuose, taip pat tipiniuose apsaugos reglamentuose, jeigu nėra parengti individualūs reglamentai;
- 33.3. jeigu Bendrojo plano sprendiniai prieštarauja kultūros vertybių registre nurodytoms, nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais nustatytoms objektų ar vietovių vertingosioms savybėms, arba nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos reglamentais, tipiniais apsaugos reglamentais, arba planuojamoje teritorijoje esančių nekilnojamųjų kultūros vertybių nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais (tvarkymo) planais nustatytiems paveldosaugos reikalavimams, pirmenybė teikiama paveldosaugos reikalavimams, nustatytiems minėtais aktais, reglamentais ar specialiaisiais planais;
- 33.4. kultūros paveldo objekto teritorijos ir kultūros paveldo vietovės ribos, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (toliau NKPAJ), 11 straipsnio 2 dalimi, turi būti apibrėžiamos remiantis istorinių ir kitų tyrimų duomenimis, taip, kad sutaptų su esamų sklypų ar jų dalių, kurie yra daiktinės teisės objektai, ribomis arba kitokiomis nekilnojamųjų daiktų, gamtinių ar antropogeninių elementų ribomis;
- 33.5. kultūros paveldo objektų tvarkyba atliekama pagal tam objektui nustatytus paveldosaugos reikalavimus, pagal kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų, pagal kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkybos reglamentus, kurie nustato reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams;
- 33.6. kultūros paveldo objektai kartu yra ir kultūrinio turizmo ištekliai. Kultūros paveldo apsauga realizuojama, pritaikant jį viešajam pažinimui bei naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti. Remiantis Europos kultūros paveldo apsaugos dokumentais, kultūros vertybės saugomos jas tinkamai naudojant;
- 33.7. šiame Bendrajame plane pateiktas sąrašas atitinka esamą situaciją, laikui bėgant, jis keisis. Rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus, vadovaujantis šio Bendrojo plano sprendiniais, būtina vadovautis naujausiais LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registro duomenimis bei parengtais ir patvirtintais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dokumentais;
- 33.8. planuojamai teritorijai bei jos tvarkymo ir naudojimo režimui nustatyti reikia vadovautis NKPAJ, kultūros paveldo objektų ir vietovių Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais bei nuolat atnaujinama Kultūros vertybių registro informacija, pateikta internetinėje svetainėje <http://kvr.kpd.lt;>

- 33.9. konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimą organizuoja Kultūros paveldo departamentas ir savivaldybių institucijos. Nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą, kultūros paveldo objektų ar vietovių vertingąsias savybes nustato ir jų teritorijų bei kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribas apibrėžia Kultūros paveldo Departamento ir savivaldybių sudarytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos. Vertinant atskirus objektus, vadovujamasi Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašu;
- 33.10. nustatant konkrečius reikalavimus, į Kultūros vertybių registrą įrašytiems objektams, kuriems teritorijos ar apsaugos zonos nėra nustatytos, taikomi NKPAJ 11 str. 5 p. reikalavimai ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862).

TREČIASIS SKIRSNIS. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS IR TVARKYMO NUOSTATOS, PAGAL VYRAUJANTĮ VERTINGŲJŲ SAVYBIŲ POBŪDĮ

34. Tvarkymo planai kultūros ministro ir aplinkos ministro nustatyta tvarka gali būti rengiami ir kompleksiniams kultūros paveldo objektams. Kompleksinių kultūros paveldo objektų ir jų apsaugos zonų tvarkymo planai prilyginami kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo planams ir rengiami bei tvirtinami tokia pačia tvarka kaip ir kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo planai (NKPAJ 22 str. 2 d.).
35. Urbanistikos paveldo vietovės:
- 35.1. išsaugoti rajono urbanistikos paveldo vietovių Žeimelio, Rozalimo, Lygumų miestelių istorinių centrų vertingąsias savybes, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais;
- 35.2. patikslinti Linkuvos miesto istorinės dalies duomenis Kultūros vertybių registre;
- 35.3. Linkuvos, Žeimelio, Rozalimo, Lygumų urbanistikos paveldo vietovėms būtina parengti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus (*Linkuvos, Žeimelio ir Rozalimo vietovėms yra parengti ir patvirtinti vietinės reikšmės urbanistinių paminklų sklypų planai su reglamentais. Planai parengti ir patvirtinti daugiau nei prieš 25 metus, todėl šiuo metu jų sprendiniai nebeatitinka situacijos ir pasikeitusio teisinio reguliavimo*) – vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo planus ir tvarkyti pagal jų nustatytus paveldosaugos reikalavimus ir konkrečių tvarkymo priemonių sistemą teritorijoje ir apsaugos zonoje. Specialiojo planavimo dokumente nustatyti reikalavimai yra privalomi rengiant bendruosius, specialiuosius ir detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus. Paveldosaugos reikalavimai specialiojo planavimo dokumente, be kitų įstatymuose nustatytų reikalavimų, taip pat, reglamentuoja žemės darbus, statinių ar įrenginių statybą, statinių aukštį, tūrį, užstatymo tankį ir intensyvumą, išorės apdailos medžiagas, apželdinimą, želdinių aukštį, tankį, rūšį;
- 35.4. urbanistikos paveldo tvarkymo prioritetą yra savitą Žiemgalos regioną atspindinti Žeimelio miestelio istorinė dalis, kur persipina katalikiškos Lietuvos ir protestantiškos Latvijos kultūrinės tradicijos bei reikšmingos Lietuvos mastu Linkuvos miesto istorinės dalies, kurią kerta intensyvaus transporto gatvės, tvarkymas.
36. Statinių kompleksai ir statiniai (dominuoja architektūrinis vertingųjų savybių pobūdis):
- 36.1. statinių kompleksus ir atskirus statinius, kurie saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti pagal LR NKPAJ 19 str. reikalavimus, sakralinių, memorialinių statinių kompleksus ir statinius,

saugomus viešajam pažinimui bei naudojimui ir viešajai pagarbai, tvarkyti vadovaujantis LR NKPAJ 19 ir 20 str. nuostatomis;

- 36.2. nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba vykdoma pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus, pagal kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų, pagal kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkybos reglamentus, nustačius reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams bei vadovaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais patvirtintų objektų ar vietovių vertingųjų savybių aprašais. Prioritetas taikomas objektams, patenkantiems į turizmo ir rekreacinės veiklos vystymo arealus, regiono kultūros paveldą atspindintiems objektams;
- 36.3. viešajam pažinimui ir naudojimui saugomoje nekilnojamojo kultūros vertybėje draudžiami vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai: kultūros paveldo objektą pritaikyti kitiems negu nurodyta nekilnojamosios kultūros vertybės pase, naudojimo būdams; padidinti saugomų statinių naudojimo intensyvumą, pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius;
- 36.4. prioritetu laikyti būdingo rajonui vėjo malūnų paveldo išsaugojimą ir šių objektų įveiklinimą, neturint galimybių restauruoti, naudoti, blogos ir avarinės būklės objektus, juos konservuoti ir parengti saugiai apžiūrai, kaip kultūrinio turizmo maršrutų eksponatus;
- 36.5. prioritetinis yra Linkuvos karmelitų bažnyčios ir karmelitų vienuolyno ansamblio tvarkymas, regionui būdingų Žeimelio paribio su Latvija pastatų fasadų išsaugojimas ir tvarkymas;
- 36.6. rūpintis neįrašyto į LT Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, istorinio užstatymo išsaugojimu ne tik urbanistikos paveldo vietovėse bet ir kituose istoriniuose miestuose, miesteliuose, kaimuose.
37. Archeologijos paveldo objektai:
 - 37.1. saugomų archeologinio paveldo objektų teritorijoms nustatoma konservacinė paskirtis, vadovaujantis NKPAJ 11 str. 5 d. bei Žemės įstatymo 28 str. nuostatomis;
 - 37.2. archeologijos paveldo objektus, kurie saugomi moksliniam pažinimui bei viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti, vadovaujantis NKPAJ 17 ir 19 str. nuostatomis. Būtina užtikrinti archeologijos paveldo objektų apsaugos tikslą – mokslinio pažinimo įgyvendinimą, derinant jį su pritaikymu viešajam pažinimui ir naudojimui;
 - 37.3. archeologinių teritorijų tvarkyba, priežiūra ir pritaikymas turi būti vykdomi vadovaujantis NKPAJ reikalavimais, paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ ir kitų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais;
 - 37.4. vykdant žemės judinimo darbus, būtina atlikti archeologijos paveldo objektų archeologinius tyrimus;
 - 37.5. piliakalnius tvarkyti, išsaugant ar padidinant jų vizualinę reikšmę kraštovaizdyje.
38. Viešosios pagarbos kultūros paveldo objektai - laidojimo, įvykių vietos, paminklai (dominuoja memorialinis, istorinis vertingųjų savybių pobūdis):
 - 38.1. visos kapinės priežiūros pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles;
 - 38.2. kultūros vertybių registre registruotų neveikiančių senųjų kapinių teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, o ši gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę ir perkėlus mirusiųjų palaikus (NKPAJ 20 str.);
 - 38.3. viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo vieta gali būti saugoma, nors ir nėra jokių žmogų, įvykių ar kitokias jos vertingąsias savybes liudijančių autentiškų dalių ar elementų. Ši vieta

žymima paminklinėmis lentomis, skulptūros kūriniais, memorialiniais statiniais, buvusią įvykio ar gyvenamąją aplinką parodančiais daiktais (NKPAJ 20 str.);

- 38.4. draudžiama griauti ar žaloti statinius, skirtus tokios vietos vertingosioms savybėms pažymėti. Šie statiniai gali būti keičiami ar statomi nauji, tik gavus už tos vietos apsaugą atsakingos institucijos sutikimą;
- 38.5. būtina užtikrinti šių objektų vertingųjų savybių išsaugojimą, skirti lėšas jų teritorijų ir prieigų tvarkymui. Numatyti ir įrengti privažiavimus, priėjimo takus, informacinius ženklus, nuorodas;
- 38.6. užsienio valstybėms reikšmingos kapinės tvarkomos pagal „Užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikoje, tvarkymo taisyklės“, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016-05-02 įsakymu Nr. ĮV-354;
- 38.7. ypatingą dėmesį skirti kapinių, kur yra daug Lietuvai nusipelnusių žmonių kapų, meniniu požiūriu vertingų antkapinių paminklų sutvarkymui.
39. Apsaugos įgyvendinimo ir stebėsenos principai:
 - 39.1. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama, ją pritaikant viešajam naudojimui ir kultūriniam bei pažintiniam (vietiniam bei tarptautiniam) turizmui vystyti, kultūros puoselėjimui ir propagavimui;
 - 39.2. geriausiai atspindinčius rajono savitumą urbanistikos, architektūros objektus, senąsias kapines, reikšmingiausias Lietuvos rajono istorijai kapavietes, pažyminčius svarbius Lietuvai ir regionui įvykius, meniniu požiūriu vertingus paminklus ir mažosios architektūros objektus įtraukti į turistines trasas. Būtina įrengti informacines nuorodas į kultūros paveldo objektus, parengti informacinius standus ir t.t. Informacinės sistemos prioritetai yra rajono savitumui būdingas vėjo malūnų, išlikusių dvarų sodybų fragmentų, urbanistikos paveldas;
 - 39.3. rengiant kultūros paveldo tvarkybos projektus, numatyti priemonės, didinančias jo patrauklumą, prieinamumą visuomenei. Savivaldybė turi organizuoti ir koordinuoti kultūrinį turizmą. Būtina pritraukti investuotojus, norinčius pritaikyti kultūros vertybes šiandieniniam naudojimui – kultūrinėms, rekreacijos, komercijos, aptarnavimo, turizmo reikmėms, taip pat investuotojus, norinčius įsigyti ar išsinuomoti ilgesniam laikui ir galinčius restauruoti, atkurti kultūros paveldo vertybes;
 - 39.4. rengti bendrus projektus su gretimomis savivaldybėmis bei su kitomis valstybėmis;
 - 39.5. kultūros paveldo išsaugojimui ir tausojančiam naudojimui, labai svarbus informacijos skleidimas ir visuomenės švietimas. Informacija turi būti visuomenei prieinama ir tinkamai pateikta;
 - 39.6. reikia vystyti informacijos infrastruktūrą. Strategiškai patogiose vietose išdėstyti informacinės sistemos ženklus. Plėtoti informacijos apie kultūros paveldo objektus platinimą skaitmeninėje erdvėje bei spaudos leidybą ir platinimą;
 - 39.7. pagrindinis kultūros paveldo išsaugojimo prioritetas turi būti kultūros paveldo teritorijų ir atskirų objektų integravimas į rajono gyvenimą užtikrinimas, tinkamas naudojimas ir priežiūra;
 - 39.8. kultūros paveldo kompleksų ir pavienių objektų saugojimo nuostatos, tvarkybos ir naudojimo reikalavimai detalizuojami individualiais apsaugos reglamentais, kurie turi būti parengti visoms nekilnojamosioms kultūros vertybėms;
 - 39.9. nekilnojamojo kultūros paveldo objektų kultūrinės vertės pokyčiams nustatyti reikalingi moksliniai tyrimai;
 - 39.10. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos kultūros paveldo apsaugos ir tinkamo panaudojimo sprendinių įgyvendinimo stebėseną turi būti vykdoma periodiškai ir detalai, atsižvelgiant į objektų

būklę, teisinę priklausomybę, naudojimo būdą. Turi būti nustatomi objektų vertingąsias savybes naikinantys ar žalojantys veiksniai bei įgyvendinamos juos šalinančios priemonės. Didelis dėmesys turi būti skiriamas kultūrinio kraštovaizdžio išsaugojimui;

- 39.11. turi būti nuolat sekami svarbių kultūrinio kraštovaizdžio formantų - vizualiai reikšmingų teritorijos identitetui vizualinės įtakos aplinkai pokyčiai. Būtina sekti minėtų objektų fizinę būklę ir fiksuoti jos pokyčius, šalinti veiksniai, galinčius fiziškai pakenkti jų teritorijoms ir statiniams pvz. reguliuoti želdinių augimą, šalinti istorinius statinius ardančius želdinius. Fiksuoti netinkamo tvarkymo faktus;
- 39.12. išsaugoti istorinių dominančių vizualinį poveikį vietovėse, kur istorinis užstatymas praktiškai sunykęs;
- 39.13. istorinių dominančių ir natūralaus bei žmogaus sukurto kraštovaizdžio išsaugojimas aktualus, įrengiant saulės ir vėjo elektrines: kultūros paveldo objektų teritorijose vėjo elektrines statyti draudžiama; saulės elektrinių įrengimas turi būti ribojamas, gerai apgalvotas ir, derinamas su kultūros paveldo institucijomis.

VI SKYRIUS. KRAŠTOVAIZDIS

PIRMASIS SKIRSNIS. GAMTINIO KARKASO LOKALIZAVIMAS

- 40. Teritorijos, esančios gamtiniame karkase, vystomos atsižvelgiant į Gamtinio karkaso nuostatų ir Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatų, reglamentuojančių gamtinio karkaso apsaugą, reikalavimus.
- 41. Pagrindinė Pakruojo rajono savivaldybės gamtinio kraštovaizdžio, kaip teritorinės sistemos stabilumo garantija yra pilnavertis gamtinis karkasas - kompensacinė ekologinė sistema su atitinkama reglamentų sistema. Šiuo metu rajono teritorijoje gamtinis karkasas susideda iš šių metafunkcinių dalių:
 - 41.1. geoekologinės takoskyros;
 - 41.2. geosistemų stabilizavimo arealai;
 - 41.3. migracijos koridoriai.
- 42. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje yra išskiriamos regioninės ir rajoninės (bei pagrindinės vietinės) svarbos gamtinio karkaso metafunkcinės dalys. Rengiant žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, esant poreikiui, gamtinis karkasas turi būti detalizuojamas nustatant vietinės svarbos metafunkcines dalis.
- 43. Pakruojo rajono savivaldybėje gamtinį karkasą (GK) sudaro:
 - 43.1. geoekologinės takoskyros – Pakruojo rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijų juostos: Rajoninės svarbos Linkuvos kalvagūbrio geoekologinės takoskyros ruožas centrinėje savivaldybės teritorijos dalyje; Regioninės svarbos Nevėžio ir Lėvens upių vandenskyros ašis, maža zona patenkanti į savivaldybės teritoriją pietryčiuose;
 - 43.1.1. 16% GK teritorijos atitinka patikimo geoekologinio potencialo teritorijoms keliamus reikalavimus, todėl šioms teritorijoms numatytas D teritorijų tvarkymo tipas, pagal kurį turi būti išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis;
 - 43.1.2. 9% teritorijų, kurioms nustatytas ribotas ir silpnas geoekologinis potencialas, numatomas E tvarkymo tipas, pagal kurį palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas;
 - 43.1.3. likusiuose 75% grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai, kas nurodo, kad teritorijų geoekologinis potencialas atitinka pažeistą, todėl joms taikomi F ir G teritorijų tvarkymo tipai.

- 43.2. migracijos koridoriai – Migracijos koridoriams Pakruojo rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriami šie slėnių arba dubaklonių teritorijų ruožai: Regioninės svarbos Mūšos migracinio koridoriaus ruožas; Rajoninę (vietinę) svarbą turintys: Daugyvenės, Šiladžio, Palos, Kruojos, Obelies, Ežerėlės, Lašmens, Švitinio, Viršyčio, Berštaliai, Virčiuvio upelių slėnių migracinių koridorių ruožai ar jų atkarpos Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje;
- 43.2.1. pagal kraštovaizdžio formavimo kryptis migracijos koridorių teritorijos, kurioms turi būti taikomas išlaikomo ir saugomo esamo natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio tvarkymas ir kurioms numatomas D teritorijų tvarkymo tipas, sudaro apie 6%;
- 43.2.2. esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymui ir stiprinimui skirta tvarkymo kryptis užima 14%;
- 43.2.3. grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai turi būti didžiausiame - 80 % nuo viso migracijos koridoriams išskirtame - plote. Jiems taikomi F ir G teritorijų tvarkymo tipai.
- 43.3. geosistemų vidinio stabilizavimo arealams Pakruojo rajono savivaldybės gamtiniame karkase priskiriamos šios teritorijos: Rajoninės (vietinės) svarbos vidinio stabilizavimo arealai labiau miškinguose arealuose: Gedžiūnų biosferos poligono, Rozalimo šilo, Paežerių miško, Žalgirio miško, Kausnųjų miško, Laumenių-Glėbavos miškų, Draumėnų miško, Ažuolynės miško, Rimkūnų – Gatautėlių;
- 43.3.1. išlaikomo ir saugomo esamo natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio teritorijos, kurioms numatomas D teritorijų tvarkymo tipas, sudaro didžiausią – apie 74% visų vidinio stabilizavimo arealų apimamo ploto. Pastarieji plotai reikalauja minimalaus įsikišimo, t.y. natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio saugojimo ir išlaikymo;
- 43.3.2. mažesnis procentas stabilizavimo arealų priskiriami teritorijoms, kurioms būtinas esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas, jos užima 22% nuo viso vidinio stabilizavimo arealų ploto. Šioms teritorijoms numatomas E teritorijų tvarkymo tipas. Kituose 4% grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai pagal F teritorijų tvarkymo tipą;
44. Bendrojo plano keitimo sprendiniais nustatyti tvarkymo tipai ir teritorijų ūkinio naudojimo pobūdžiai:
- 44.1. D tvarkymo tipo arealai:
- 44.1.1. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje perspektyvoje susijęs su racionalia, subalansuota miškų ūkio veikla, optimalios amžiaus struktūros išlaikymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms saugomoms teritorijoms. Šiam tvarkymo tipui priskiriamos zonos, atsižvelgiant į jų geoekologinį potencialą įvardintos kaip patikimo geoekologinio potencialo;
- 44.1.2. teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Pagrindinė šių teritorijų naudojimo kryptis yra tausojantis miškų ūkis. Veikla susijusi su racionalių šalutinių miško išteklių panaudojimu. Poilsinis turizmas, rekreaciniu požiūriu, atraktyviose vietose tvarkomas derinant naudojimo pobūdį su konkrečių teritorijų naudojimo reglamentu. Mišku neapaugusiose teritorijos dalyse, kurių šiam tvarkymo tipui priskirtose teritorijose yra mažai - ekologinio-tausojančio žemės dirbimo sistemos diegimas.
- 44.2. E tvarkymo tipo arealai (Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas):
- 44.2.1. teritorijų tvarkymas yra kiek sudėtingesnis - būtinas atkuriamųjų priemonių taikymas gamtinės struktūros galioms stiprinti. Joms būtini didesni performavimo mastai, susiję su santykinai nedidelėmis materialinėmis sąnaudomis – t.y. pirminės natūralios augmenijos struktūros atkūrimas – medžių įveisimas, savaiminės renatūralizacijos skatinimas, didinant sumedėjusios augmenijos

plotus ir, tuo pačiu, žemės ūkio naudmenų sąskaidą. Sumedėjusios augmenijos plotų gausinimą būtina derinti su kraštovaizdžio estetinių savybių formavimu ir išlaikymu. Šias zonas tikslinga įvardinti riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijomis;

44.2.2. teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Svarbiausia šių teritorijų naudojimo kryptis yra vidutinio stambumo ir smulkus ūkis su ganyklinės žemdirbystės (pieno ūkiai ir galvijų auginimas), daržininkystės, sodininkystės specializacijomis. Esami ūkiai palaipsniui turėtų būti orientuojami į ekologinius ar pereinamojo tipo tvaraus ūkininkavimo (kaimo turizmo arba agroturizmo) ūkius. Dalis dirbamų žemių laipsniškai verčiamos į pievas ir ganyklas. Užtikrinamas didesnis natūralių ir kanalizuočių vandentėkmių apsaugos zonų plotis. Didinama stambių dirbamų laukų masių sąskaida, įveisiant nereguliarios konfigūracijos kintančio pločio apsaugines želdinių grupes bei juostas arba palaikant savaiminės renatūralizacijos procesus pasenusių ir pažeistų melioracijos sistemų plotuose. Biogeninių medžiagų sulaikymo ir kaupimo funkcijai atlikti rekomenduojamas dirbtinių pelkių ir vandens telkinių (pratakų kūdrių) formavimas. Galimas miškingumo didinimas, apželdinant ir savaiminės renatūralizacijos keliu, jei tai pagerintų ekologines ir estetiškes kraštovaizdžio savybes.

44.3. F tvarkymo tipo arealai (Grašinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (agrarinėse teritorijose). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas):

44.3.1. šiose GK tvarkymo zonose kraštovaizdžio formavimas susijęs su natūralios gamtinės aplinkos atkūrimu. Pastarąsias zonas, konstatuojant esamą situaciją, galima būtų įvardinti kaip silpno geoekologinio potencialo;

44.3.2. teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Būtinis orientavimasis ir laipsniškas perėjimas prie vidutinio stambumo ir smulkaus ūkio su ganyklinės žemdirbystės, daržininkystės, sodininkystės specializacijomis. Skatintinas ekologinių – agroturizmo ūkių kūrimas. Šiose teritorijose būtinas žemėnaudos sąskaidos išsaugojimas ir didinimas, įveisiant įvairaus dydžio želdinių juostas bei grupes ar masyvus. Tokiu būdu bus užtikrinamas jungčių tarp esamų natūralių gamtos plotų funkcionavimas, palankus laukinių gyvūnų migracijai. Formuojant naujas jungtis, siekiama mažinti ekosistemų fragmentaciją ir didinti žalių plotų skaičių, sujungiant išsibarsčiusias želdinių struktūras, ypač, melioruotų laukų ribose, panaudojant kanalizuočius vandentakius, upelius, duburius ir kitas;

44.3.3. būtinas šių teritorijų miškingumo didinimas dirbtinai apželdinant ir savaiminės renatūralizacijos keliu, naudojamų mažai našių ir nenaudojamų žemių sąskaita, jei tai pagerintų ekologines ir nepakenktų estetinėms kraštovaizdžio savybėms. Stipriai agrariškai įsavitose teritorijose rekomenduojamas natūralių vagos renatūralizavimo procesų palaikymas, želdiniais formuojama pakrančių apsauga nuo šoninės ir plokštuminės erozijos, nusodintuvų (nedidelių duburių, patvankų) formavimas, atstumų nuo pakrančių arimo metu didinimas, želdynų sistemos formavimas, specialių pavasario potvynio vandens išsiliejimo vietų formavimas.

44.4. G tvarkymo tipo arealai (Kraštovaizdžio natūralumą ir gyvybingumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose, pramoninėse ir žmogaus veiklos procesų (kasybos, melioracijos ir pan.) pažeistose teritorijose. Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas):

44.4.1. siekiant pagerinti ekologinę būklę šiose teritorijose, yra tikslinga nedidinti užstatymo ir išlaikyti kiek įmanoma didesnę želdynų ploto dalį. Gamtinio karkaso dalys, kertančios tankiai urbanizuotas teritorijas, nustato svarbiausius teritorinius gamtinio kraštovaizdžio išsaugojimo prioritetus, pagrindines kraštotvarkos kryptis ir priemones, kurių sėkmingas įgyvendinimas būtinas bendrai planuojamos teritorijos ekologiškai pusiausvyrai palaikyti;

- 44.4.2. gamtinio karkaso funkcinėse dalyse išskirtų tvarkymo zonų nuostatas sunkiausia realizuoti sankirtose su urbanizuotomis, planuojamomis urbanizuoti ar intensyvaus žemės ūkio teritorijomis. Tokiais atvejais reikėtų ieškoti alternatyvių sprendimų, tenkinančių skirtingų funkcinių zonų nuostatas;
- 44.4.3. urbanizuotose teritorijose gamtinio karkaso formavimo, apsaugos ir tvarkymo sprendiniai detalizuojami rengiant šių teritorijų ar jų dalių kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose esamų bei planuojamų gamtinių elementų pagrindu formuojamas gamtinio karkaso struktūrų išsidėstymas (pagal vietovės inžinerinės geologinės sąlygas, reljefą, dirvožemio tipą, paviršinio vandens telkinius, miškus, pievas, želdynus ir želdinius, kitas natūralias ir pusiau natūralias buveines, antropogenizacijos laipsnį, taršos šaltinius, žemės sklypų ribas ir kt.).
45. Gamtinio karkaso formavimo politikos ir funkcinėse zonose numatytų kraštovaizdžio formavimo krypčių realizavimo įmanoma siekti šiais pagrindiniais būdais:
- 45.1. palaikant fizinių bei juridinių asmenų teikiamas gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas;
- 45.2. ieškant bei skatinant gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas bei investicijas;
- 45.3. gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų aktyvus organizacinis bei finansinis rėrimas optimizuojant valstybės ir (arba) savivaldybės mokestinę politiką.

ANTRASIS SKIRSNIS. KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO STRATEGIJŲ ZONOS

46. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių dokumente identifikuoti kraštovaizdžio tvarkymo strategijos tipai ir nustatyti jų arealai sudaro kraštotvarkinį foną, kuriame realizuojasi ir kartu funkcionuoja atraminės urbanistinio-ūkinio vystymo bei ekologinio kompensavimo struktūros.
47. Siektinas kraštovaizdžio kokybės tikslas – kiekvienam skirtingo tipo kraštovaizdžio teritoriniam vienetui nustatomas formuotinas jo struktūros etalonas, atitinkantis šalyje turimus viešąjį interesą atspindinčius visuomenės ekologinės ekonominės sąmonės standartus bei mokslškai pagrįstus kraštovaizdžio struktūros rodiklius, kurie užtikrintų jos ekologinį tvarumą, psichologinį komfortą ir socialinį-ekonominį žemėnaudos racionalumą.
48. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių rengimo stadijoje laikomasi Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane taikytų metodologinių kraštovaizdžio tvarkymo strategijų išskyrimo nuostatų, kurios taikomos nustatant teritorijos funkcinių zonų reglamentavimą.
49. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane detalizuotais kraštovaizdžio tvarkymo sprendiniais bei juos atitinkamai detalizuojant bei konkretizuojant stambesniame mastelyje, pagal teritorijos vystymo strategijos pobūdį, Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje nustatomos kraštovaizdžio tvarkymo strategijos:
- 49.1. saugančio ir tausojančio naudojimo strategijų grupė:
- 49.1.1. vyraujančios konservacinės apsaugos strategijų grupė: *Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje nenustatomos.*
- 49.1.2. vyraujančio rekreacinio naudojimo strategijų grupė:
- 49.1.2.1. 3b - Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos strategija;
- 49.1.2.2. 3c - Intensyvaus rekreacinio naudojimo strategija.

Vyraujančio rekreacinio naudojimo strategijų grupėje skiriami du kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipai (3a, 3b), kurie yra taikomi esamo bei perspektyvinio rekreacinio naudojimo arealams, kuriuose tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje numatyta antroji šios grupės tvarkymo strategija (3b), išskirta aplink esamus Bitaičių, Pakruojo, Laičių, Dvariūky, Baltausių tvenkinius. Tokių zonų neišskyrimas kitose rekreacinį potencialą turinčiose teritorijose neapriboja rekreacinės veiklos vystymo kito tipo strateginėse zonose.

49.1.3. vyraujančio tausojančio bioproductinio naudojimo strategijų grupė:

49.1.3.1. 4a - Tausojančio bioproductinio naudojimo ir konservacijos strategija;

49.1.3.2. 4c - Tausojančio bioproductinio naudojimo strategija;

49.1.3.3. 4d – Bioproductinio naudojimo ir dalinės konservacijos reglamentai.

Vyraujančio tausojančio bioproductinio naudojimo strategijų tarpe ketvirtosios strategijos grupės (4): atstovauja esamas ir planuojamas saugomas teritorijas (valstybinius draustinius, NATURA 2000 teritorijas) - (4a), pagrindines nacionalinės ir regioninės svarbos gamtinio karkaso teritorijas - (4c). 4d tvarkymo reglamentavimo kryptis taikoma žymesnių ekologinių ribojimų nekeliančioms esamų biosferos poligonų teritorijoms. Visose šiose teritorijose numatomas dominuojantis tausojantis bioproductinis naudojimas.

Tausojančio naudojimo arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, kuri įpareigoja adaptuoti esamą naudojimą, atsižvelgiant į vietos gamtinio pagrindo specifiką ir laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų. Vieni iš pagrindinių tikslų turėtų būti gamybinių procesų ekologizavimo, kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimo ir palaikymo siekimas.

4a teritorijose veikla orientuojama į kraštovaizdį tausojančias ūkinio naudojimo formas ir technologijas, prioritetą skiriant kraštovaizdžio mozaikai atkurti, jai palaikyti ir didinti, vengiant ypač didelio ploto žemės ir miško naudmenų formavimo, naudmenų kontūrus bei agrarinės veiklos kryptis derinant prie reljefo formų, kitų natūralių gamtinių ribų.

4c teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su vidutinio arba didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais didinant miškų ūkio raiškos intensyvumą, kraštovaizdžio horizontaliąją sąsąidą esamų miškų masių pakraščiuose, agrariškai įsavitų plotų mozaikiškumo didinimu, įveisiant apsauginius želdinius, o taip pat, su ramaus pobūdžio rekreacinio - turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) vystymu.

49.2. intensyvaus naudojimo strategijų grupė:

49.2.1. vyraujančio intensyvaus bioproductinio naudojimo strategijų grupė:

49.2.1.1. 5 - Intensyvaus bioproductinio naudojimo strategija.

Vyraujančio intensyvaus bioproductinio naudojimo strategijų grupę, Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje sudaro žymesnių ekologinių ribojimų nekeliantys, didesnėje rajono teritorijos dalyje esančių lygumų kraštovaizdžio arealai (5), kuriuose rekomenduojama išlaikyti intensyvių bioproductinį naudojimą, ieškant optimalių šios veiklos realizavimo formų, užtikrinant racionalų ir efektyvų turimų išteklių naudojimą (dirvožemio derlingumo ir produktyvumo išlaikymą), bei aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi orientuotą į hidrologinių ir biologinių resursų apsaugą.

49.2.2. Vyraujančio urbanistinio vystymo strategijų grupė:

49.2.2.1. 6a - Intensyvios urbanizacijos strategija;

49.2.2.2. 6b - Ekstensyvios urbanizacijos strategija.

Vyraujančio urbanistinio vystymo strategijų grupė: Pakruojo rajono savivaldybės urbanizuojamų teritorijų, esančių urbanistinių centrų įtakos zonoje, urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio

intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (Pakruojo ir Linkuvos) vystymo strategija (6a) ir mažo intensyvumo teritorijų (gyvenvietės, kaimai) vystymo (naujos plėtros) strategija (6b).

49.2.3. Vyraujančio technologinio vystymo strategijų grupė:

49.2.3.1. 7b - Kasybos vystymo strategija;

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje, išskiriamos ir esamų bei perspektyvinių industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų formavimo strategija (7b).

VII SKYRIUS. GAMTINĖ APLINKA

PIRMASIS SKIRSNIS. BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA

50. Saugomose teritorijose bei Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijose veikla vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu, saugomų teritorijų planavimo dokumentais bei kitais veiklą jose reglamentuojančiais teisės aktais. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštarauja saugomas teritorijas bei veiklą jose reglamentuojantiems teisės aktams.
51. Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 4 straipsnio 4 punktą, Vyriausybės patvirtintų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi aukštesnę teisinę galią už savivaldybės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinius ir privalomai taikomi savivaldybėms rengiant, keičiant ar koreguojant savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus.
52. Šio bendrojo plano sprendiniuose laikomasi principo, kad Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje nenumatomos naujos urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos saugomose teritorijose – draustiniuose ir Natura 2000 teritorijose. Draustiniuose bei Natura 2000 teritorijose, jose pagal atskirą teritorijos pobūdį, numatomos miškų ir miškingų teritorijų, vandenų, žemės ūkio teritorijų funkcinės zonos. Pagal šių teritorijų jautrumą, lygiagrečiai funkciniam zonavimui formuojamos atitinkamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurios nusako konservacinės apsaugos, tausojantį naudojimą.
53. Bendrąją Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos gamtinio kraštovaizdžio įvairovės (jo geogenetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina specialus pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų instituciskai (turinčių administraciją) ir neinstituciskai organizuotų konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančių) (1) bei kompleksinių saugomų teritorijų tinklas (2). Gamtinio – kultūrinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos sistemai Pakruojo rajono savivaldybėje priklauso *Neinstitucinės saugomos teritorijos (biosferos poligonai, valstybiniai draustiniai)*.
- 53.1. *konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos* – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiški gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė;
- 53.2. *kompleksinės saugomos teritorijos* – gamtiniu ir (ar) kultūriniu vientisumu pasižyminčios teritorijos, kuriose pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą sujungiamos įvairių apsaugos kryptių prioriteto taip pat rekreacinės ir ūkinės zonos.
54. Bendrąją Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali, aukščiau paminėtų valstybinių saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC79/409) ir buveinių

(EEC 92/43) direktyvas formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių Natura 2000 teritorijų tinklas.

55. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje saugomos teritorijos užima tik 12 %, rezervatų savivaldybės teritorijoje nėra. Siekiant Biologinės įvairovės strategijoje ir Lietuvos Respublikos bendrajame plane nustatytų tikslų, tokio lygio saugomų teritorijų plotas turėtų didėti. Tačiau, šio tikslo įgyvendinimas nėra savivaldybės kompleksinio teritorijų planavimo uždavinys ir turėtų būti sprendžiamas rengiant specialiuosius saugomų teritorijų dokumentus.

ANTRASIS SKIRSNIS. ŽELDYNŲ SISTEMA

56. Savivaldybių vykdomosios institucijos turi organizuoti atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimą, šių sklypų kadastro duomenų nustatymą ir jų įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą, želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, teikti ir tvarkyti želdynų ir želdinių erdvinis duomenis, vykdyti savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą ir kt.
57. Siekiant užtikrinti atskirųjų želdynų normų vykdymą urbanizuotose teritorijose Bendrojo plano sprendimais numatoma, kad miestų ir miestelių viešosiose teritorijose turi būti formuojami kitos paskirties žemės sklypai, kurių naudojimo būdas būtų atskirųjų želdynų teritorijos.
58. Siekiant užtikrinti subalansuotą želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo plėtrą, patenkinti įvairių visuomenės grupių poreikius ir užtikrinti želdynų išsaugojimą Pakruojo rajono savivaldybėje rekomenduojami šie želdynų vystymo, apsaugos ir tvarkymo principai:
- 58.1. įteisinti želdyno statusą parkams ir skverams (kai šis statusas dar nėra suteiktas);
- 58.2. želdynuose saugoma ir gausinama biologinė įvairovė;
- 58.3. didinamas želdynų plotas rekonstruojant ir/ar atkuriant istorinius želdynus, išsaugant medžių alėjas;
- 58.4. išlaikomas ir formuojamas gamtinis karkasas, kuriama vientisa tolygi miestų, miestelių ir rajono želdynų sistema;
- 58.5. išlaikomas istorinių želdynų ir juose arba greta jų esančių pastatų ansamblių ar kompleksų ir jų tarpusavio funkcijų vientisumas;
- 58.6. išsaugoti ir ugdyti brandžius, ekologiškai bei estetiškai vertingus želdinius ir medynus visoje savivaldybės teritorijoje.
59. Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, viešųjų atskirųjų želdynų normos turi būti užtikrinamos vadovaujantis Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694 „Dėl Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytais reikalavimais.

VIII SKYRIUS. REKREACINIS POTENCIALAS

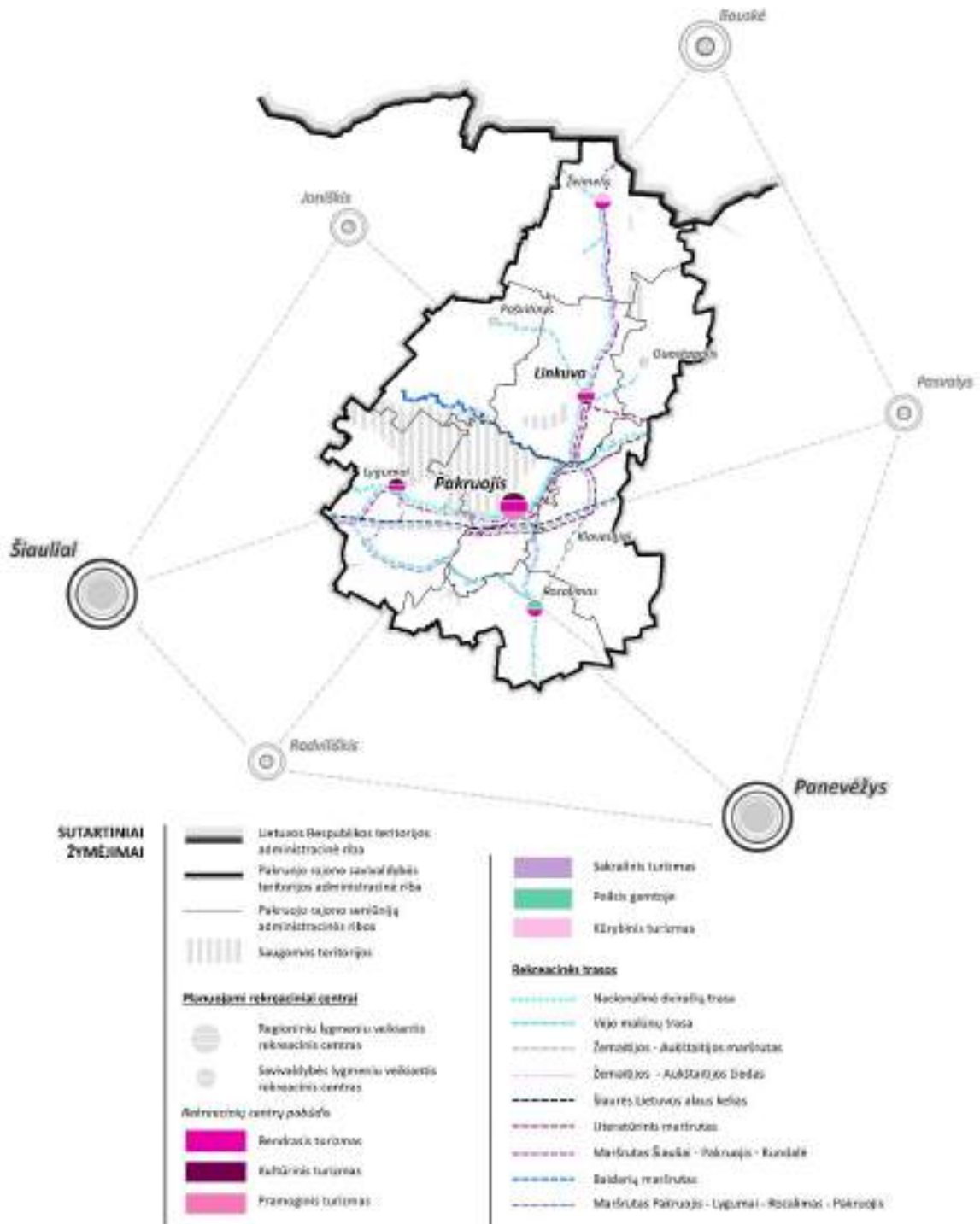
60. Formuojant Pakruojo rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo vystymo kryptis, atsižvelgiama į turimus rekreacinius išteklius, įvertinamos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiojo plano, Pakruojo rajono turizmo plėtros galimybių studijos sprendiniais, Pakruojo rajono savivaldybės strateginio plėtros plano 2021-2030 metams bei kitų dokumentų nuostatos.
61. Šio bendrojo plano keitimo sprendiniais išskiriamos šios pagrindinės rekreacijos ir turizmo vystymo kryptys:
- 61.1. rajono turistinio potencialo stiprinimas, plėtojant turizmo infrastruktūrą; vystant kompleksines turizmo paslaugas;
 - 61.2. patrauklios rajono viešosios infrastruktūros kūrimas, formuojant naujas ir tobulinant esamas rekreacines erdves;
 - 61.3. pažintinio turizmo ir bendrojo poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje aplinkoje, vystymas;
 - 61.4. didinti rekreacijos svarbą bendroje teritorijų naudojimo struktūroje, išskiriant prioritетines – didžiausią rekreacinį potencialą turinčias – teritorijos dalis ir nustatant joms teritorijų naudojimo funkcinį prioritetą.
62. Šio bendrojo plano keitimo sprendiniais išskiriamos pagrindinės Pakruojo rajono savivaldybės turistinių – rekreacinių išteklių įveiklinimo kryptys:
- 62.1. rekreacinių centrų sistemos vystymas;
 - 62.2. didžiausių geologinių objektų teritorijų įveiklinimas stambių rekreacinių kompleksų kūrimui:
 - 62.2.1. pritaikant aktyviai ir pasyviai rekreacinei veiklai;
 - 62.2.2. teritorijas vystant kompleksiškai ir inovatyviai, vadovaujantis tvaraus vystymo principais;
 - 62.2.3. teritorijas tvarkyti sukuriant pridėtinę kraštovaizdinę vertę, performuojant pažeistą reljefą, sudarant sąlygas vizualinių ryšių kūrimui su kraštovaizdiniu aspektu svarbiausiais objektais;
 - 62.2.4. pridėtinės vertės gamtiniu, kultūriniu, urbanistiniu aspektu kūrimas;
 - 62.2.5. ypatingą svarbą teikiant ne tik atskirai apgyvendinimo, maitinimo, pasiekiamumo aspektams bet ir bendrų paslaugų paketų/kompleksų formavimui.
 - 62.3. turistinės – rekreacinės infrastruktūros plėtra, turistinių trasų vystymas, ypatingai didelį dėmesį teikiant istorinių vėjo malūnų įveiklinimui, siekiant juos išsaugoti;
 - 62.4. esamų turistinių – rekreacinių išteklių įveiklinimo alternatyvių galimybių taikymas.
63. Siekiant turizmo ir rekreacijos sektoriuje konkuruoti su gretimais rajonais, pasižyminčiais išskirtinai gausiais kultūriniais ir gamtiniais rekreaciniais ištekliais, būtina ne tik toliau vystyti jau esamas ir nacionaliniu, tarptautiniu mastu įvertintas turizmo sritis, bet ir atrasti naujas.
64. Rengiamo Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais rajone yra numatoma vystyti ir plėtoti 5-is rekreacinius centrus: Pakruojį, Linkuvą, Žeimelį, Lygumus ir Rozalimą. Rekreacijai ir turizmui įveiklinant arealus greta jų ir taip kuriant darnų rekreacinį tinklą. Bendrojo plano sprendiniais numatoma Pakruojį plėtoti kaip regioninės svarbos daugiavertę rekreacinį centrą, kitas gyvenamąsias vietas - Linkuvą, Žeimelį, Lygumus ir Rozalimą – kaip savivaldybės lygmeniu veikiančius rekreacinius centrus (naudojamose arba numatomose naudoti

turizmui ir rekreacijos aptarnavimui, patenkančiose į didelio rekreacinio potencialo arealus ir pasižyminčiose gamtinių, kultūrinių bei socialinių išteklių turtingumu, esančiose šalia nacionalinės, regioninės ar lokalinės reikšmės turistinių trasų).

65. Rekreaciniams centrams yra priskiriamos šios pagrindinės specializacijos kryptys:

- 65.1. bendrasis turizmas – teikiamos bendrosios, specialių papildomų tikslų nekeliančios paslaugos (maitinimas, apgyvendinimas, informacija ir kt.);
- 65.2. kultūrinis (pažintinis turizmas) turizmas – tai kelionės bei poilsis kultūrinėje aplinkoje, norint tikslingai pažinti šią aplinką, krašto kultūros paveldo kompleksus ir objektus, kraštovaizdį, istoriją, išplėsti kultūrinį akiratį, mokytis;
- 65.3. sakralinis turizmas – kelionių rūšis, kurios pagrindinis tikslas – susipažinti su religiniu paveldu (bažnyčiomis ar religine patirtimi), apima keliones į šventąsias vietas;
- 65.4. pramoginis turizmas – tai jėgų atgavimas gamtinėje ar tam tikslui pritaikytoje dirbtinėje aplinkoje, dalyvaujant įvairaus pobūdžio pramogose ir renginiuose, lankant specializuotus pramogų parkus;
- 65.5. poilsis gamtoje (poilsinis turizmas) – bendro pobūdžio, fizinės, psichinės ir dvasinės jėgas atstatantis (sveikatinantis) žmogaus poilsis lauko sąlygomis (gamtoje), centruose gali būti teikiamos ir kai kurios specializuotos paslaugos (poilsio ir pramogų organizavimas, poilsiui ir pramogoms skirto inventoriaus nuoma ir kt.);
- 65.6. kūrybinis turizmas - tai kelionė, tiesiogiai nukreipta į dalyvavimą ir autentiškos patirties, žinių įgijimą paveldo ir kultūrinėse vietose, jas įveiklinant kūrybos tikslams ir taip kuriant „gyvąją“ kultūrą.

8.1. pav. Pakruojo rajono savivaldybės rekreacinės struktūros schema

66. Atsižvelgiant į rajone esančių karjerų kuriamą rekreacinį potencialą, Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais numatoma Naudingųjų iškasenų gavybos funkcinė zona (detaliau aprašyta III sk. Pirmajame poskyryje), kurioje sudaromos sąlygos kompleksiniam šių teritorijų įveiklinimui turizmo ir rekreacijos tikslais.
67. Naudingųjų iškasenų gavybos funkcinei zonai priskirtoms karjerų teritorijoms, turi būti numatoma rengti galimybių studijas, urbanistinius - architektūrinius konkursus ar kt., tam, kad įvertinus kraštovaizdžio ypatumus, reljefą ir vandenį, gamtinę ir urbanistinę situaciją bei atlikus analogiškų teritorijų įveiklinimo pavyzdžių analizę, modeliuojant veiklų pasiūlos kombinacijas būtų pateikiama vizija, kaip atitinkamą teritoriją būtų galima pritaikyti turizmui ir rekreacijai. Remiantis parengtos studijos ir/ar konkursinio darbo ir/ar kt. išvadomis, siūloma rengti teritorijų planavimo dokumentus, techninius projektus šių objektų įveiklinimui, juos integruojant į bendrą Pakruojo rajono rekreacinę sistemą.
68. Atsižvelgiant į pažeisto reljefo ypatumus, siūloma teritorijas tvarkyti sukuriant pridėtinę kraštovaizdinę vertę:
- 68.1. formuoti įvairesnį, išraiškingesnį kraštovaizdį: modeliuoti kalvotumą, esamo, susiformavusio miškingo ir vandeningo kraštovaizdžio kontekste;
- 68.2. performuojant pažeistą reljefą, numatyti apžvalgos taškus, sudarant sąlygas vizualinių ryšių kūrimui su kraštovaizdiniu aspektu svarbiausiais rajone esančiais objektais – Pakruojo dvaru, Linkuva, kt. objektais.
69. Atsižvelgiant į vis prastėjančią istorinių vėjo malūnų būklę, būtina nuolat peržiūrėti ir atnaujinti šią pažintinę trasą, atsižvelgiant į jų būklę, prieinamumą lankymui, bendrą objekto įveiklinimą.
70. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais prioritetu sudaromos sąlygos įrengti maudyklas, poilsia vietas, stovyklavietes prie Petrašiūnų ir Klovainių karjerų suformuotų vandens telkinių (numatant priemones vandens lygiui ir kokybei palaikyti, konkrečias vietas nustatyti rengiant atitinkamų teritorijų galimybių studijas ir/ ar urbanistinius - architektūrinius konkursus ir/ar žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir kt.), Žeimelio sen. prie Baltausių tvenkinio, Guostagalio sen. prie Dvariūkų tvenkinio ir Mūšos upės, Klovainių sen. prie Dvariūkų tvenkinio, Rozalimo sen. prie Laičių I ir II tvenkinių, Pakruojo sen. prie Pakruojo tvenkinio, Kruojos upės, Linksmučių I karjero, Lygumų sen. prie Kruojos upės, Bitaičių tvenkinio. Esant galimybėms, poreikiui ir kitose, rekreacijai tinkamose vietose.
71. Pakruojo rajono teritorijoje regyklos gali būti planuojamos reljefo pagalba ar numatant apžvalgos bokštus.
72. Pasinaudojant išekspluatuotų karjerų zonoje suformuotomis reljefo formomis (Klovainiuose), įvertinti galimybę šioje teritorijoje įrengti apžvalgos bokštą.
73. Pakruojo rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendiniais yra sudaromos sąlygos ir skatinama plėsti teikiamų turizmo paslaugų sąrašą, atsižvelgiant į teritorijos rekreacinį potencialą (vadovaujantis rekreacinio centro specializacijos kryptimi) bei kitus aspektus.
74. Bendrosios rekreacinės dalies nuostatos:
- 74.1. sprendiniais yra sudaromos sąlygos gamtos, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų įveiklinimui, atliepiant socialinius ir kultūrinius poreikius. Taip pat numatoma kaip turi būti plėtojami turistiniai maršrutai, sudaromos sąlygos rekreacinės paslaugų ir aptarnavimo infrastruktūros objektų planavimui bei išskirtinių Pakruojo rajono savivaldybės rekreacijos formų vystymui;

- 74.2. lygiavertiško konkuravimo su kitais regiono turizmo centrais siekis, sprendžiamas bendradarbiavimu ir rekreacinių jungčių su Šiaulių r., Pasvalio r., Radviliškio r., Joniškio r. ir kitomis savivaldybėmis derinimu;
- 74.3. bendrojo plano sprendiniuose rekreacinės veiklos rūšims prioritetai nenustatomi, tačiau išskiriamos rekreacijos ir turizmo centrų specializacijos, t. y. perspektyviausios, labiausiai vystytinos pagal esamą rekreacinę infrastruktūrą ir kitus komponentus, rekreacinės veiklos rūšys;
- 74.4. sprendiniais numatoma kiekybinė ir kokybinė (modernizuojant rekreacinę infrastruktūrą) plėtra. Didžiausias dėmesys skiriamas turizmo sistemos formavimui t.y. viešajam pažinimui, panaudojant nekilnojamojo kultūros paveldo objektus ir vietas, gamtos išteklius bei plėtojant ir/ ar papildant turistinius maršrutus patogia paslaugų ir aptarnavimo infrastruktūra bei išskirtinėmis Pakruojo rajono rekreacijos formomis;
- 74.5. turizmo vystymo ir kultūros paveldo įveiklinimo plėtra rajone numatoma, didinant turizmo paslaugų kokybę bei įvairovę, plėtojant turizmo infrastruktūrą, saugojant ir puoselėjant bei įveiklinant kultūros ir gamtos paveldą, jį pritaikant viešosioms reikmėms. Tai apima laisvalaikio ir poilsio paslaugų pasiūlos plėtrą, pritaikant gamtos ir kultūros paveldo objektus lankymui bei modernizuojant ir papildant rekreacinę infrastruktūrą ir, tokiu būdu, keliant turistinių maršrutų patrauklumą;
- 74.6. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais yra numatoma rekreacinių teritorijų funkcinė zona, kurioje teikiamas poilsio gamtoje rekreacinis prioritetas. Šias rekreacines vietas reikalinga formuoti išnaudojant palankų gamtinį potencialą. Tam būtina sutvarkyti vandens telkinių aplinką, pritaikant poilsiavimui esamus miškus, o nesant jų, vykdyti naujų miškų ir kitų želdinių įveisimą, plėtoti turizmo ir poilsio infrastruktūrą;
- 74.7. Pakruojo rajono savivaldybėje skatinama plėtoti ir gerinti teikiamų turizmo paslaugų kokybę: informavimo paslaugų, apgyvendinimo, keleivių vežimo, automobilių, motociklų ar kitų transporto priemonių nuomos ir kitų, neatsiejamų nuo turizmo paslaugų (maitinimo, kultūros, pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros ir kt.). Skatintina kurti svečių namų, motelio, apartamentų komplekso, nakvynės namų, nakvynės ir pusryčių, turistinės stovyklos ir trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas. Taip pat svarbu šią infrastruktūrą pritaikyti specialiųjų poreikių turintiems asmenims;
- 74.8. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo grafinėje dalyje pateikiamos svarbiausios savivaldybės rekreacijos ir turizmo jungtys (rekreacinių trasų trajektorijos yra sąlyginės, turi būti tikslinamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus), taip pat atvaizduojami esami ir planuojami dviračių takai;
- 74.9. būtina gerinti privažiavimo infrastruktūrą prie kultūros paveldo bei gamtos paveldo objektų. Ypatingas dėmesys turi būti teikiamas istorinių vėjo malūnų įveiklinimui turistiniams – rekreaciniais tikslais. Siūloma plėtoti turizmo ir rekreacijos infrastruktūrą, numatant standus, informaciją internete, navigacinėje sistemoje, atitinkamus kelio ženklus, patogus geros kokybės kelio dangos privažiavimus, priėjimus, pritaikytą higienos-sanitarinę ir mažosios architektūros infrastruktūrą, sudarant sąlygas neįgaliesiems ir kt.;
- 74.10. siekiant įgyvendinti kultūros paveldo objektų viešosios ir privačios infrastruktūros plėtros projektus, turi būti užtikrintas objektų tvarkybos užbaigtumas, šių objektų įveiklinimas ir siūlomų paslaugų kompleksškumas.

IX SKYRIUS. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

75. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcija numatyta galiojančiu bendrojo planu suformuotos Pakruojo rajono savivaldybės susisiekimo sistemos tęstinis vystymas. Bendrojo plano keitimo apimtyje sprendiniai formuojami remiantis LRBP 2030 įtvirtinta susisiekimo vystymo nuostata - siekti efektyvaus mobilumo ir optimalios susisiekimo infrastruktūros. Vadovaujantis valstybės lygmeniu formuojama politika bei planavimo darbų programoje nustatytais planavimo tikslais ir uždaviniais, Pakruojo rajono savivaldybės susisiekimo sistemą siūloma vystyti šiomis kryptimis:
- 75.1. modernizuoti susisiekimo infrastruktūrą;
 - 75.2. plėtoti gyventojų darnų judumą bei mobilumą;
 - 75.3. mažinti transporto neigiamą poveikį aplinkai.
76. Susisiekimo dalies sprendiniai, susiję su vidinių rajono susisiekimo ryšių bei gyvenamųjų vietovių ir kasdienės traukos teritorijų ar pavienių objektų, koncentruojančių darbo vietas, turistinį potencialą turinčių teritorijų (objektų) junglumo gerinimo procesais. Siekiant užtikrinti aukštą susisiekimo kokybę rajono susisiekimo sistemoje, pirmiausia turi būti užtikrinamas gyvenamųjų vietovių junglumas su rajono centru bei gyvenamųjų vietovių tarpusavio ir gyvenamųjų vietovių su traukos objektais junglumo didinimas.
77. Eismo saugos didinimo bei gyvenamosios kokybės rajone gerinimo poreikis turi būti tęsiamas trūkstamos naujos infrastruktūros įrengimo ir esamos infrastruktūros kokybės gerinimo procesų. Taip pat svarbu užtikrinti ne tik iki šiol vykusių procesų tęstinumą, bet ir skatinti alternatyvius kelionių būdus.

PIRMASIS POSKYRIS. APLINKELIAI, FUNKCINIAI KORIDORIAI

78. Esminis kelių transporto sistemos uždavinys - esamo kelių tinklo infrastruktūros išlaikymas, tobulinimas ir priežiūra, šio uždavinio įgyvendinimas yra vykdomas AB "Via Lietuva" pagal ilgalaikę valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros iki 2035 m. strategiją, Valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros 2019–2035 metais gaires ir kitus dokumentus.

ANTRASIS POSKYRIS. ŽVYRO DANGOS KELIŲ ASFALTAVIMO BEI ESAMŲ DANGŲ REKONSTRAVIMO TĘSTINUMAS BEI PRIORITETIŠKUMAS

79. Atsižvelgiant į pagrindines rajono savivaldybės susisiekimo sistemos vystymo kryptis ir siekiant gerinti gyvenamųjų vietovių junglumą su krašto keliais, mažinti kelionės laiką, efektyvinti automobilių energijos vartojimą, gerinti lokalios aplinkos oro kokybę būtina ir toliau įgyvendinti kelių dangos tobulinimo priemones, asfaltuoti žvyrkelius.
80. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendimais numatoma, kad žvyro dangos kelių asfaltavimo darbai turi būti vykdomi vadovaujantis AB "Via Lietuva" Kelių su žvyro danga asfaltavimo prioritutinės eilės sąrašu, patvirtintu 2024-11-13 Nr. 6-4620 ir kitus aktualius dokumentus.

TREČIASIS SKIRSNIS. KELIŲ SUSISIEKIMO SISTEMOS BŪKLĖS GERINIMAS, PAGAL POREIKĮ REKONSTRUOJANT VIETINĖS REIKŠMĖS KELIUS, JŲ RUOŽUS

81. Pakruojo rajono savivaldybės vietinės reikšmės keliai (gatvės) ir jų objektai tvarkomi pagal prioritetinę eilę, kurią Pakruojo rajono savivaldybės taryba patvirtino 2023-11-30 sprendimu Nr. T-325 „Dėl vietinės reikšmės kelių objektų 2024-2026 m. prioritetinės eilės sąrašo patvirtinimo“.
82. Perspektyvoje, sudarant vietinės reikšmės kelių (gatvių) tvarkymo prioritetinę eilę, siūloma atlikti Pakruojo rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventorizaciją, kurios metu būtų identifikuojami ir išskiriami probleminiai arealai, probleminės situacijos; identifikuojami rajono susisiekimo objektai (transporto statiniai); identifikuojami vietinės reikšmės keliuose esantys kiti susisiekimo objektai (pėsčiųjų, dviračių takai), automobilių stovėjimo aikštelės).
83. Esant poreikiui, įvertinus identifikuatą situaciją ir problematiką, įvertinus to paties ir aukštesnio lygmens kitų kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, turi būti nustatoma susisiekimo komunikacijų vystymo perspektyva (aplinkkelių, apvažiuojamųjų kelių poreikis (siekiant nukreipti tranzitinį srautą nuo gyvenamųjų teritorijų), perspektyvinis vietinės reikšmės kelių tinklas: nauji susisiekimo komunikacijų koridoriai, transporto statiniai, nustatomi prioritetai, prioritetą teikiant eismo atžvilgiu intensyviausiems ir aptarnaujantiems didžiausią gyventojų skaičiaus dalį, avaringiausiems ir potencialiai avaringiems vietinės reikšmės keliams, pvz. tiems, kurių avaringumas sąlygojamas reljefo).

KETVIRTASIS SKIRSNIS. TERITORIJŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS TIES VALSTYBINĖS REIKŠMĖS KELIAIS NUOSTATOS

84. Įgyvendinant bendrojo keitimo sprendinius (juos detalizuojant žemesnio lygmens dokumentuose) valstybinės reikšmės kelių aplinkoje būtina vadovautis šiomis nuostatomis:
- 84.1. planuojant/plėtojant teritorijas šalia valstybinės reikšmės kelių, turi būti įvertintos valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonos bei jose taikomi draudimai ir apribojimai, nustatyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme;
- 84.2. pastatai, statiniai ir įrenginiai kelių apsaugos zonose galėtų būti statomi, įrengiami ir (ar) rekonstruojami tik tokiu atveju, jei tai atitiktų Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. Liepos 20 d. Įsakymu Nr. 3-353, kriterijus;
- 84.3. dviračių, pėsčiųjų takai, privažiuojamieji keliai bei jų komunikacijos turi būti planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius, servitutus ar kt.);
- 84.4. inžineriniai tinklai (vandentiekio, nuotekų, magistralinio ir skirstomojo dujotiekio tinklai bei kt.) Turi būti planuojami už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų, išlaikant bent minimalius atstumus nuo kelio pylimo pado ar kelio griovio išorinio krašto, nurodytus kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. Sausio 9 d. Įsakymu Nr. D1-11/3-3, 221 punkte; Užstatytose teritorijose išimtys taikomos tik dėl kliūčių, nurodytų Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosiose taisyklėse BT ITK 09, patvirtintose Lietuvos automobilių kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2009 m. Spalio 27 d. Įsakymu Nr. V-329;
- 84.5. nustatant priemones ir apribojimus (gamtinio karkaso, kraštovaizdžio tvarkymo ir formavimo, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo ir kt.) Teritorijose prie valstybinės reikšmės kelių

(kelių apsaugos zonose) turi būti įvertintas santykis su esamais valstybinės reikšmės keliais, kad nebūtų apsunkintos valstybinės reikšmės kelių plėtros galimybės ir priežiūros sąlygos;

- 84.6. rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir (ar) techninius projektus, kuriais būtų numatoma pastatų (kuriems taikomi triukšmo higienos normų ribiniai dydžiai), esančių šalia valstybinės reikšmės kelių, statyba/rekonstravimas ar kt., turės būti įvertinti keliais važiuojančių transporto priemonių keliamo triukšmo poveikis planuojamai aplinkai, o prireikus (nustačius viršnorminį triukšmo lygį) turės būti numatytos ir nekilnojamojo turto plėtototojo (pastato statytojo (užsakovo)) lėšomis įgyvendintos kelių transporto keliamo triukšmo mažinimo priemonės (užtikrinančios gyvenamosios aplinkos atitiktį Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. Birželio 13 d. Įsakymu Nr. V-604, reikalavimams);
- 84.7. planuojamos ir (ar) pertvarkomos susisiekimo infrastruktūros (vietinės reikšmės kelių (gatvių)) sujungimo su valstybinės reikšmės kelių tinklų vietos turi būti parenkamos pagal kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. Sausio 9 d. Įsakymu Nr. D1-11/3-3, XI skyriaus nuostatas, o valstybinės reikšmės kelių ruožuose, pažymėtuose nurodomaisiais kelio ženklais Nr. 550 „Gyvenvietės pradžia“ ir Nr. 551 „Gyvenvietės pabaiga“ – pagal statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. Birželio 17 d. Įsakymu Nr. D1-533, VIII skyriaus nuostatas, įvertinus galimų objektų (prie valstybinės reikšmės kelių) paskirtį bei numatomus transporto priemonių srautus.

PENKTASIS SKIRSNIS. KELIŲ TRANSPORTO APTARNAVIMO INFRASTRUKTŪRA

85. Pakruojo rajono savivaldybės administracija 2022 m. patvirtino Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje numatomų įrengti viešųjų elektromobilių įkrovimo stotelių 2021-2030 m. plėtros planą, kuriuo Pakruojo rajone suplanuota įrengti 15 didelės ir vidutinės galios elektromobilių įkrovimo stotelių. Vykdam šią plėtrą, svarbu atsižvelgti, kad elektromobilių įkrovos punktų išdėstymas lokaliuose centruose yra aktualus daugiabučių teritorijų gyventojams bei atvykstantiems į rajoną svečiams, todėl Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais siūlomas toks principinis punktų išdėstymas:
- 85.1. daugiabučių teritorijų kiemuose ar šalia šių teritorijų esančių prekybos ir paslaugų objektų teritorijose;
- 85.2. viešųjų įstaigų, turizmo informacijos centrų artimiausioje aplinkoje;
- 85.3. prie prekybos centrų;
- 85.4. žaliųjų laisvalaikio erdvių ir rekreacinių objektų aplinkoje.
86. Kelių transporto aptarnavimo infrastruktūros poreikio perspektyva yra tiesiogiai susijusi su kelių transporto eismo intensyvumo aplinkybėmis. Šiuo metu poreikio plėtoti degalinių tinklą neidentifikuota, o perspektyvoje, atsižvelgiant į esamų degalinių išsidėstymą, vidutinio metinio paros eismo intensyvumo (toliau - VMPEI) tendencijas bei toliau augant kelių transporto priemonių eismo intensyvumui, racionaliausios degalinių (kartu su elektromobilių įkrovos punktais) išdėstymo vietos yra rajono koridorių ir pagrindinių jungčių aplinkoje, t. y. ties krašto keliais Nr. 149 Smilgiai–

Pakruojis, Nr. 150 Šiauliai–Pakruojis–Pasvalys ir Nr. 151 Pakruojis–Linkuva, Nr. 211 Linkuva – Žeimelis.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS. LOGISTIKA IR MULTIMODALUMO GALIMYBĖS RAJONE

Pirmas poskyris. Pėsčiųjų ir bevariklio transporto infrastruktūra

87. Plėtojant pėsčiųjų ir bevariklio transporto infrastruktūrą Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje (rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus):
- 87.1. turi būti įvertinamas pėsčiųjų ir bevariklio transporto infrastruktūros situacija Pakruojo rajone, kaip ir kelių susisiekimo sistemos būklės gerinimo atveju, pirmiausiai turi būti atlikta Pakruojo rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių inventORIZACIJA;
- 87.2. pėsčiųjų infrastruktūros kokybės užtikrinimas itin svarbus gyvenamųjų teritorijų ir traukos (rekreacijos, kultūros) objektų aplinkoje. Pėsčiųjų takų tinklas turi būti vientisas, formuojamas vadovaujantis trumpiausiu jungčių ir universaliais dizaino principais. Pėsčiųjų infrastruktūros aplinkoje turi būti užtikrinamas tiek socialinis saugumas, tiek eismo sauga – takai turi būti apšviesti, takai ir jų aplinka nuolat prižiūrimi ir tvarkomi;
- 87.3. plėtojant dviračių takų tinklą, svarbu, kad bevariklio transporto naudojimui įrengiama infrastruktūra būtų nukreipta į gyvenamųjų teritorijų junglumą su artimiausiais traukos centrais, darbo vietas koncentruojančių teritorijų pasiekiamumą, rekreacinių ir kitų traukos objektų pasiekiamumą. Šiuo metu pėsčiųjų ir/ar dviračių takai Pakruojo rajono teritorijoje nesudaro vientisos sistemos, todėl siekiant, kad daugiau vietos gyventojų ir svečių naudotųsi pėsčiųjų ir/ar dviračių takais turi būti plečiamas pėsčiųjų ir/ar dviračių takų tinklas, o ypač Pakruojo, Linkuvos Pašvitinio, Žeimelio, Lygumų ir Rozalimo aglomeracijų ribose. 5-7 km atstumu (žr. Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros vystymo brėžinį), kuris yra komfortiškas kelionėms bevarikliu transportu atlikti. Bendrojo plano keitimo apimtyje siūlomos dviračių takų tinklo Pakruojo miesto aglomeracijoje vystymo kryptys, kurios gali būti tikslinamos parengus kitą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentą, kurio apimtyje būtų atliktas išsamesnis esamos būklės įvertinimas;
- 87.4. pagal Nacionalinių pėsčiųjų ir dviračių takų plėtros žemėlapi, Pakruojo rajono teritorijoje yra numatyti planuojami pirmo prioriteto takai, kurie skirti didinti dviračių takų tinklo junglumą ir kokybę artimiausioje Pakruojo, Rozalimo ir Linkuvos aplinkoje ir antro prioriteto takai, kurie išplėstų pasiekiamumą dviračiais iš Pakruojo ir Linkuvos Lygumų bei Klovainių kryptimis;
- 87.5. išplėtojus pėsčiųjų ir/ar dviračių takus siūlomomis kryptimis, rajono urbanistinių centrų ir didžiausių gyvenamųjų vietovių aplinkoje gyventojams būtų suteikta galimybė naudotis ekologišku transportu, tikėtinas transporto priemonių srautų mažėjimas.

Antras poskyris. Viešojo transporto organizavimo principai

88. Siekiant gerinti viešojo transporto paslaugas Pakruojo rajone, įvertinti galimybę pasitelkti viešojo ir privataus sektoriaus partnerystes bei kaimyninių savivaldybių partnerystes – pritraukti finansavimą autobusų parko atnaujinimui, formuoti efektyvų maršrutų tinklą gyventojams aktualiausiose kryptyse, gerinti junglumą su paslaugų centrais, užtikrinti viešojo transporto paslaugų pasiekiamumą, prieinamumą visoms gyventojų grupėms.

89. Priemiestinių teritorijų patrauklumui ir darnių kelionių į urbanistinius centrus užtikrinimui siūlomos dvejopo pobūdžio priemonės – organizacinės priemonės viešojo transporto (toliau – VT) paslaugų efektyvinimui bei infrastruktūros gerinimo priemonės VT paslaugų pasiekiamumui gerinti:
- 89.1. efektyvaus VT paslaugos aktualiu laiku gali būti užtikrinamos šiomis priemonėmis:
- 89.1.1. tvarkaraščiai, orientuojami į kasdienių kelionių reikmes: aktualiu laiku (rytinio ir vakarinio piko metu) efektyviau nei įprastai veikiantis viešasis transportas iš priemiestinių teritorijų vežant besimokančius, dirbančius keleivius į urbanistinius centrus, kurių įtakos zonoje yra;
- 89.1.2. viešasis transportas, atliekantis iš rajono gyvenamųjų vietovių, esančių atokiau nuo rajono centro – Pakruojo ir jo priemiestinių teritorijų (angl. first-last mile principas) privežimo iki didesnio efektyvumo viešojo transporto paslaugų funkciją;
- 89.1.3. sinergija tarp skirtingų VT paslaugas teikiančių operatorių (pvz. rajono ir mokyklinių autobusų maršrutų suderinamumas).
- 89.2. saugus naudojimosi bevarikliu transportu (dviračiais, paspirtukais, racionalių atstumu pėsčiomis) tinklas:
- 89.2.1. iki viešojo transporto (kelių pagrindinių maršrutų sustojimo vietų, keleivinių stočių - kombinuotų kelionių atlikimo galimybėms);
- 89.2.2. priemiestinių teritorijų ir pagrindinio urbanistinio centro, kurio įtakos zonoje, jos yra pasiekiamumui;
- 89.2.3. priemiestinėse teritorijose esančių socialinės, paslaugų infrastruktūros objektų pasiekiamumui;
- 89.2.4. priemiestinėse teritorijose esančių rekreacinių išteklių pasiekiamumui.

Trečias poskyris. Kombinuotų kelionių galimybės

90. Kombinuotų kelionių galimybėms užtikrinti, turi būti sudaromos galimybės saugiai atvykti dviračiais ar kt. riedėjimo priemonėmis iki Pakruojo autobusų stoties, aukščiausią prioritetą skiriant saugumui:
- 90.1. saugių trasų įrengimas;
- 90.2. galimybės saugiai palikti dviratį užtikrinimas (dviračių laikymo infrastruktūros vieta turėtų būti parenkama vadovaujantis saugumo kriterijais (matomoje vietoje, kurioje vysta nuolatinis žmonių judėjimas), saugios infrastruktūros pavyzdžiai - specialūs konteineriai; saugyklos su kameromis, signalizacija).

SEPTINTASIS SKIRSNIS. ORO TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRA

91. Atliepiant Lietuvos Respublikos bendrajame plane įtvirtintą nuostatą plėtoti veikiančius civilinius aerodromus siekiant juos panaudoti tarptautinio ir vietinio susisiekimo, sporto ir pramoginiams tikslams, siūloma įvertinti galimybę įveikinti esamą oro transporto infrastruktūrą Pakruojo rajone. Esamos infrastruktūros išdėstymas yra palankus rekreacinio susisiekimo ir pramoginiams, sporto tikslams – neveikiančių aerodromų teritorijos yra šalia regioniniu lygmeniu veikiančių ryšių ir turizmo trasų, tai suponuoja prielaidas ir patogiam susisiekimui su rekreacijos centrais (Pakruoju, Linkuva, Žeimeliu, Lygumais).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO INFRASTRUKTŪRA

92. Pagal bendrojo plano sprendinius vykdant veiklą, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, techninius projektus šalia geležinkelio infrastruktūros išsidėsčiusiose teritorijose būtina vertinti ir vadovautis reikalavimais:
- 92.1. planuojant teritorijas įvertinti ir atsižvelgti į Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonas bei jose taikomus draudimus ir apribojimus, nustatytus Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu;
- 92.2. nustatant esamas ir formuojant naujas gamtinio karkaso struktūras ir jų elementus, turi būti įvertintas ir pagrįstas santykis su esamais geležinkelio keliais neplanuojant gamtinio karkaso tinklo plėtros geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, kad neatsirastų perteklinių aplinkosauginių priemonių taikymo poreikio ir nebūtų apsunkinta geležinkelio veikla;
- 92.3. numatant teritorijas 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių išdėstymui, užstatomos teritorijos ribas nuo geležinkelio statinio formuoti ne arčiau kaip planuojamo statinio aukštis;
- 92.4. naujai planuojamų gatvių, dviračių ir pėsčiųjų takų susikirtimus su geležinkelio keliais, planuoti skirtingais lygiais;
- 92.5. nenumatyti dviračių ir pėsčiųjų takų per esamas geležinkelio pervažas, kuriose nėra įrengtų pėsčiųjų perėjų;
- 92.6. šalia geležinkelio neplanuoti objektų, kurie apsunkintų geležinkelio ar jo infrastruktūros objektų veiklą;
- 92.7. neplanuoti požeminio vandens vandenviečių, kurių apsaugos zonos persidengtų su Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonomis;
- 92.8. neplanuoti Pakruojo rajono savivaldybės paviršinių nuotekų nuvedimo į AB „LTG Infra“ paviršinių nuotekų sistemas;
- 92.9. neplanuoti inžinerinių tinklų geležinkelio sklypuose bei Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose lygiagrečiai geležinkelio keliams, o būtinus geležinkelio kelių kirtimus planuoti kuo statiesniu kampu, norminiuose aktuose nustatytais atstumais nuo geležinkelio infrastruktūros objektų;
- 92.10. vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 22 str. 2 d. nustatyto reglamentavimu, Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar susisiekimo ministro nustatyta tvarka privalomas geležinkelio infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimas (derinimas) projektui ar numatomai veiklai.

X SKYRIUS. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

93. Pakruojo rajono inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys nustatomos, siekiant sudaryti sąlygas racionaliam Pakruojo rajono teritorijų panaudojimui. Siekiama užtikrinti tinkamą infrastruktūros lygį urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose.
94. Išskiriamos šios pagrindinės inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys:
- 94.1. inžinerinės infrastruktūros vystymas pagrįstas tęstinumo principu;
- 94.2. vandentiekio ir nuotekų sistemų plėtra bei modernizavimas vykdomi, gerinant geriamojo vandens kokybę, apsaugant paviršinius vandenį nuo taršos;

- 94.3. urbanizacija vykdoma užtikrinant reikiamą lietaus nuotekų surinkimą bei išvalymą prieš išleidžiant į paviršinius vandens telkinius;
- 94.4. taikyti aplinką tausojančias priemones;
- 94.5. didinti energijos panaudojimo efektyvumą. Užtikrinti, kad naujai statomi pastatai bei siekti, kad visi senos statybos pastatai iki 2050 m. taptų beveik nulinės energijos pastatais. Beveik nulinės energijos pastatai – pastatai, kurių energijos suvartojimas šildymui ir/ar vėsinimui yra labai mažas, o trūkstama energija užtikrinama atsinaujinančių išteklių energija;
- 94.6. skatinti alternatyvios ir iš atsinaujinančių energetinių išteklių išgaunamos šilumos ir elektros energijos gamybą ir naudojimą;
- 94.7. plėsti atliekų tvarkymo infrastruktūrą;
- 94.8. skatinti biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą;
- 94.9. užtikrinti rūšiuojamų atliekų surinkimo, specifinių, pavojingų ir kitų atliekų surinkimo sistemų plėtrą;
- 94.10. plėsti informacinių technologijų infrastruktūrą.
95. Rengiant atskirų teritorijų planavimo dokumentus ar statybos (techninius/darbo) projektus, turi būti užtikrintas inžinerinių tinklų išsaugojimas bei įvertintos specialiosios ir ūkinės veiklos ribojimo sąlygos, kurios nurodytos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme.
96. Planuojant naujas tankiai užstatytas vietas, jose turi būti rezervuojamos komunikaciniams koridoriams skirtos teritorijos (sudaromos sąlygos numatyti susisiekimo koridorius).
97. Bendrojo plano sprendiniai neriboja inžinerinės infrastruktūros plėtros – esant pagrįstam poreikiui (pvz., siekiant gerinti inžinerinių paslaugų kokybę, sudaromos sąlygos didinti planuojamos teritorijos konkurencingumą, mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai), gali būti įrengiami ir objektai, nepažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje. Visų planuojamų objektų teritorijos turėtų būti tikslinamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir/ar projektavimo metu.

PIRMASIS SKIRSNIS. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

98. Elektros energijos tiekimo srityje nustatomi šie sprendiniai:
- 98.1. gyvenamųjų vietovių teritorijoje, pagal poreikį atliekant nuolatinis elektros skirstomojo tinklo atnaujinimus, kabeliuoti tinklo linijas;
- 98.2. skatinti elektros energiją gaminančių vartotojų skaičiaus didėjimą, elektros kaupimo įrenginių diegimą;
- 98.3. vystyti elektromobilių įkrovimo punktų sistemą;
- 98.4. naujai urbanizuojamose teritorijose tinklų plėtrai numatomos teritorijos prie kelių ir gatvių. Tikslios teritorijos turi būti nustatytos žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir (arba) projektavimo metu;
- 98.5. elektros tinklų apsaugos zonose taikomi veiklų apribojimai nustatyti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, Elektros energetikos įstatyme bei Elektros tinklų apsaugos taisyklėse;
- 98.6. įvertinant transformatorių pastatų lokaciją numatomų funkcinų zonų atžvilgiu, visose funkcinėse zonose yra sudaroma galimybė numatyti susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo

objektų teritorijos (I1) ir susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos (I2) žemės sklypų naudojimo būdus (išskyrus vandenų funkcinėje zonoje);

- 98.7. AB „Litgrid“ Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 KV tinklų plėtros plane 2022-2031 metams numatyta perspektyvinė 330 kV linija Mūša-Panevėžys, kertanti Pakruojo rajoną. Bendrojo plano brėžinyje ši linija nepažymėta. Detali linijos trasa bus sprendžiama specialiuoju inžinerinės infrastruktūros planu.

ANTRASIS SKIRSNIS. VANDENS TIEKIMAS IR BUITINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMAS

99. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo srityje nustatomi šie sprendiniai:

- 99.1. vandens tiekimo ir buitinių nuotekų infrastruktūros plėtros bei renovacijos prioritetas teikiamas teritorijoms, kurios gali aptarnauti didžiausią vartotojų skaičių ir jau turi vandentiekio bei nuotekų tinklus pagal Pakruojo rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane (TPD registro Nr. S-RJ-65-20-228) nustatytus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo prioritetus (4-6 lentelė). Pagrindiniai resursai turėtų būti skirti vandentiekio bei nuotekų sistemos tankinimui, esamų sistemų gerinimui;
- 99.2. naujai urbanizuojamose ir urbanizuotose teritorijose jungtis prie centralizuotų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų, kai įgyvendinami geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai;
- 99.3. aprūpinimą vandeniu ir buitinių nuotekų tvarkymą vykdyti vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane (TPD registro Nr. S-RJ-65-20-228) nustatytais viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijoms nustatytoms plėtros kryptims, detalizuotais aprūpinimo vandeniu ir buitinių nuotekų sistemos tvarkymo sprendiniais. Pasikeitus sąlygoms (pavyzdžiui, padidėjus gyventojų tankumui tam tikrose teritorijose) aglomeracijos ribos, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo zonų ribos turi būti tikslinamos.

100. Nuostatos gaisrinei saugai:

- 100.1. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose, vadovaujantis funkcinėms zonoms taikomu reglamentavimu, sudaromos sąlygos beveik visoje savivaldybės teritorijoje (išskyrus saugomas teritorijas) pagal poreikį numatyti teritorijas, skiriamas priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms (gaisrinėms komandoms) arba susisiekimo komunikacijoms išdėstyti taip, kad tenkintų atstumus vykstant artimiausiu keliu į tolimiausio įvykio vietą, numatytus Gaisrinės saugos normose teritorijų planavimo dokumentams rengti. Detalizuojant Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius, būtina vadovautis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312 „Dėl gaisrinės saugos normų teritorijų planavimo dokumentams rengti patvirtinimo“.

TREČIASIS SKIRSNIS. PAVIRŠINĖS NUOTEKOS

101. Paviršinių nuotekų tvarkymo srityje nustatomi šie sprendiniai:

- 101.1. inventorizuoti ir įregistruoti esamus tinklus, įvertinti jų būklę ir esant poreikiui juos rekonstruoti;

- 101.2. esant poreikiui, inventorizuoti ir įregistruoti kitus tinklus, kurių nuosavybės teisė nežinoma, bet kurie yra reikalingi bei tinkami paviršinių nuotekų tvarkymui;
- 101.3. mažinti paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą. Tai yra, turi būti įrengiama kiek galima mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas);
- 101.4. mažinti centralizuotai į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų kiekį. Tai yra, turėtų būti numatomas paviršinių nuotekų panaudojimas gamybos, žaliųjų plotų laistymo, gaisrų gesinimo reikmėms ir pan.;
- 101.5. mažinti susidarančių paviršinių nuotekų užterštumą - tai yra, numatyti sausą galimai teršiamų teritorijų valymą, įrengti stogines taršos atžvilgiu pavojingiausiose vietose ir pan.

KETVIRTASIS SKIRSNIS. ATLIEKŲ TVARKYMAS

102. Atliekų tvarkymo srityje nustatomi šie sprendiniai:

102.1. Atliekų tvarkymą planuoti vadovaujantis šia atliekų tvarkymo hierarchija:

102.1.1. atliekų vengimas;

102.1.2. atliekų antrinis panaudojimas;

102.1.3. saugus atliekų šalinimas.

102.2. vykdant urbanizuotų teritorijų plėtrą, užtikrinti naujų teritorijų integravimą į esamą atliekų surinkimo sistemą;

102.3. esant poreikiui, žemesnio lygmens teritorijų planavimo metu parinkti vietą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimui.

PENKTASIS SKIRSNIS. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

103. Gamtinių dujų tiekimo srityje nustatomi šie sprendiniai:

103.1. gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtra vykdoma į urbanizuotas teritorijas, įvertinus ekonominį pagrįstumą bei tai, kad iki 2050 m. siekiama, jog visi pastatai taptų beveik nulinės energijos pastatais. Dujų tinklai planuojami, projektuojami ir klojami įvertinus gamtinių dujų vartotojų skaičių ir jų perspektyvinius poreikius, statybos darbų sąmatą, eksploatavimo kaštus, techninius, ekonominius, ekologinius ir finansinius rodiklius bei atsiperkamumą. Skirstomasis vidutinio ir žemo slėgio vamzdynas bus plėtojamas vadovaujantis rinkos principais, vartotojams ir dujų tiekimo įmonėms tarpusavyje sutarus. Plėtojant gamtinių dujų infrastruktūrą prioritetą teikti gamtinių dujų vartojimui pramonės įmonių technologinėms reikmėms;

103.2. gamtinių dujų tinklų apsaugos zonų dydis ir specialiosios žemės naudojimo sąlygos šiose zonose nustatytos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme. Mažiausi leistini atstumai nuo vamzdynų ir kitų įrenginių iki statinių ir kitų objektų, žemės ir vandens paviršiaus nustatyti Energetikos ministro patvirtintose Gamtinių dujų vamzdynų ir kitų įrenginių apsaugos ir (ar) įrengimo taisyklėse;

103.3. Pakruojo rajono savivaldybėje nutiesti magistralinio dujotiekio vamzdynai ir teritorijos, esančios po 200 m į abi puses nuo šių vamzdynų bei besitęsiančios per visą jų ilgį ir 200 m nuo kraštinio vamzdyno taško, yra priskiriami pirmai vietovės klasei;

- 103.4. magistralinio dujotiekio vietovės klasių teritorijose yra taikomi pirmos vietovės klasės užstatymo normatyvai, nurodyti Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių 17 p.: didžiausias leistinas pastatų, skirtų žmonėms būti, skaičius vietovės klasės vienetu (ne daugiau kaip 10 pastatų), didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius (ne daugiau kaip 3 aukštai, įskaitant pastogę/mansardą) ir mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių (90 m);
- 103.5. negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo, vietovės klasių teritorijose yra draudžiama formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir/ar būdą, planuoti teritorijas, projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrengti naujus įrenginius, juos rekonstruoti bei vykdyti kitą veiklą (veiksmus), nurodytą (-us) Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių 18, 19 p. (nuo 2023-08-01 ir LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 34 str. 1 d.);
- 103.6. teritorijose, kuriose yra pasiekti atitinkamoje magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima (-i) tik rekonstravus magistralinio dujotiekio vamzdyną (-us) į aukštesnę vietovės klasę, šis (-ie) vamzdynas (-ai) gali būti rekonstruojamas (-i) suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jeigu pagal sutartį su magistralinius dujotiekius eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų su magistralinio dujotiekio rekonstravimu susijusių išlaidų apmokėjimą.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS. CENTRALIZUOTAS ŠILUMOS TIEKIMAS

104. Centralizuoto šilumos tiekimo (toliau – CŠT) srityje nustatomi šie sprendiniai:
- 104.1. šilumos ūkį tvarkyti vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių Šilumos ūkio specialiajame plane nustatytomis šilumos tiekimo zonomis, jose taikomais veiklos reglamentais, detalizuotais CŠT sistemos optimizavimo sprendiniais bei Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos Šilumos ūkio plėtros investicijų planu;
- 104.2. išlaikyti centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemas intensyviai urbanizuojamose teritorijose;
- 104.3. skatinti centralizuotų sistemų plėtrą kitose teritorijose, jei tai ekonomiškai naudinga;
- 104.4. nuolat didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą;
- 104.5. plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją CŠT sistemose, kai tai ekonomiškai naudinga;
- 104.6. užtikrinti vietinių ir/ar atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą šilumos gamybai;
- 104.7. atsiradus paklausai, vystyti šalčio ir vėsumos centralizuotą gamybą ir tiekimą, taip pat išnaudojant žemės gelmių talpines savybes saugant šilumą.

SEPTINTASIS SKIRSNIS. ELEKTRONINIŲ RYŠIŲ (TELEKOMUNIKACIJŲ) INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

105. Elektroninių ryšių srityje nustatomi šie sprendiniai:
- 105.1. išsaugoti esamas komunikacijas;
- 105.2. diegti ir plėtoti 5G ryšį, atsižvelgiant į nacionalinius tikslus;

- 105.3. pramoninėse teritorijose plėtoti aukštos kokybės skaitmeninę infrastruktūrą, kuri atitiktų IV pramonės (skaitmeninės) revoliucijos keliamus reikalavimus perspektyvioms ekonominėms veikloms ir išmaniesiems miestams plėtoti;
- 105.4. 30 m aukščio ir aukštesnių ypatingųjų inžinerinių statinių, tame tarpe ryšio bokštų, statybos reglamentavimas detalizuotas III skyriaus, Antrajame poskyryje „Funkcinėms zonoms taikomi bendrieji tekstiniai reglamentai“.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS. ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI

106. Pakruojo rajono atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo energijos gamybai plėtra planuojama pagal Pakruojo rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą bei Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalių šilumos ūkio specialųjį planą užtikrinant, kad 2030 metais savivaldybės teritorijoje tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos, dalis šilumos energijos balanse sudarys ne mažiau kaip 90 procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalis šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse sudarys ne mažiau kaip 80 procentų.
107. Nustatoma, kad vėjo elektrinių statyba visais atvejais negalima (taip pat kai vėjo elektrinės yra ir hibridinės elektrinės dalis):
- 107.1. saugomose teritorijose jų buferinėse zonose (nebent saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, apsaugos reglamentuose numatyta kitaip);
- 107.2. kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose;
- 107.3. gamtos paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose;
- 107.4. gamtinio karkaso migracijos koridorių teritorijose;
- 107.5. NATURA 2000 teritorijose;
- 107.6. Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703 „Dėl Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano patvirtinimo“ (toliau –NKTP), išskirtame V2H3-c (ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių) kraštovaizdžio areale;
- 107.7. detaliai ir parengtiniai išvalgytų naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prognozinuose plotuose;
- 107.8. rekreacinių teritorijų funkcinėse zonose (U_R_F) ir 1000 m atstumu aplink jas (nustatant konkrečią vėjo elektrinės vietą turi būti išlaikytas 1000 metrų atstumas iki rekreacinių teritorijų funkcinės zonos (U_R_F);
- 107.9. žemės sklypuose, kuriems nustatytas žemės naudojimo būdas – rekreacinės teritorijos ir 1000 m atstumu aplink juos;
- 107.10. ties elektros perdavimo linijomis ir 150 m atstumu aplink jas (jei teisės aktuose nenustatyti didesni atstumai);
- 107.11. miškuose;
- 107.12. pelkėse, paviršiniuose vandens telkiniuose;
- 107.13. paviršinių vandens telkinių apsaugos juostose;
- 107.14. soduose (sodininkų bendrijų teritorijose; žemės sklypuose, kuriuose nustatytas žemės naudojimo būdas - mėgėjų sodo žemės sklypai, sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypai);

- 107.15. teritorijose, esančiose arčiau kaip 30 metrų nuo krašto kelių briaunų ir ne arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų;
- 107.16. arčiau kaip 1,5 km atstumu iki Pakruojo miesto funkcinės zonos, Linkuvos miesto funkcinės zonos, Pakruojo ir Linkuvos miestų rezervinės plėtros teritorijų funkcinės zonos, Pagrindinių gyvenamųjų teritorijų funkcinės zonos, Kitų esamų gyvenamųjų vietovių teritorijų funkcinės zonos, atstumą skaičiuojant nuo artimiausios planuojamos vėjo elektrinės stiebo centrinės ašies. Gavus bendruomenių (gyventojų), kurių gyvenamieji pastatai išsidėstę arčiau kaip 1,5 km atstumu nuo artimiausios planuojamos vėjo elektrinės stiebo centrinės ašies, raštiškus pritarimus, atstumą galima sumažinti;
- 107.17. arčiau kaip 1,5 statinio antžeminės konstrukcijos dalies aukščio, matuojant iki sparno aukščiausio taško, sparnui esant vertikaloje padėtyje, tačiau ne mažiau kaip 25 m iki magistralinio dujotiekio vamzdyno;
- 107.18. kitose teritorijose, kuriose teisės aktų nustatyta tvarka negalima vėjo elektrinių statyba.
- 107.19. vėjo elektrinės gali būti statomos kaip tai numato Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir neprieštaraujant aukščiau šiame skyriuje išdėstytiems vėjo elektrinių Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje vystymo principams. Tuo atveju, jei ši nuostata dėl vėjo elektrinių vystymo galimybių keičiasi Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir/ar kituose teisės aktuose, taikomos aktualių teisės aktų nuostatos minėtu klausimu.
108. Šio bendrojo plano keitimo sprendiniais numatoma, kad saulės šviesos elektrinių, kurių įrengtoji galia daugiau kaip 300 kW, statyba negalima šiose teritorijose:
 - 108.1. saugomose teritorijose jų buferinėse zonose (nebent saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, apsaugos reglamentuose numatyta kitaip);
 - 108.2. kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose (nebent jų tvarkymo reikalavimuose numatyta kitaip);
 - 108.3. gamtos paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose;
 - 108.4. NATURA 2000 teritorijose;
 - 108.5. pelkėse;
 - 108.6. natūralių pievų ir ganyklų plotuose;
 - 108.7. šaltinyuose;
 - 108.8. Europos bendrijos svarbos natūraliose buveinėse;
 - 108.9. saugomų augalų rūšių augavietėse ir saugomų gyvūnų rūšių veisimosi (perėjimo) vietose, užregistruotose Saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS);
 - 108.10. miškuose, paviršiniuose vandens telkiniuose ir jų apsaugos juostose;
 - 108.11. gamtinio karkaso migracijos koridorių teritorijose;
 - 108.12. rekreacinių teritorijų funkcinėje zonoje;
 - 108.13. Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703 „Dėl Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano patvirtinimo“ (toliau –NKTP), išskirtame V2H3-c (ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių) kraštovaizdžio areale;
 - 108.14. detaliai ir parengtiniai išžvalgytų naudingųjų iškasenų telkiniuose ir prognozinuose plotuose;

- 108.15. teritorijose, esančiose arčiau kaip 30 metrų nuo magistralinių ir krašto kelių briaunų ir ne arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų.
- 108.16. arčiau kaip 25 m iki magistralinio dujotiekio vamzdyno ir 200 m iki magistralinio vamzdyno (nesuderinus su magistralinio dujotiekio savininku, negavus rašytinio pritarimo);
- 108.17. kitose teritorijose, kuriose pagal teisės aktus ir dokumentus saulės šviesos elektrinių statyba negalima.
109. Saulės šviesos elektrinės iki 300 kW gali būti statomos su išlyga, kad iki naudingųjų iškasenų eksploatavimo pradžios, SE savininko bus išmontuotos per 3 mėn. nuo pranešimo gavimo apie naudingųjų iškasenų telkinio eksploatavimo pradžią.
110. Saulės šviesos energijos elektrinės (tarp jų saulės šviesos energijos elektrinės, kurios yra hibridinės elektrinės dalis) gali būti statomos žemės ūkio paskirties žemės sklypuose kaip tai numato Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas ir neprieštaraujant aukščiau šiame skyriuje išdėstytiems saulės šviesos elektrinių Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje vystymo principams. Tuo atveju, jei ši nuostata dėl saulės šviesos energijos elektrinių vystymo galimybių žemės ūkio paskirties žemės sklypuose keičiasi Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir/ar kituose teisės aktuose, taikomos aktualių teisės aktų nuostatos minėtu klausimu.
111. Teritorijose, kuriuose atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) elektrinių statyba suplanuota inžinerinės infrastruktūros vystymo specialiaisiais planais, AEI elektrinių statyba vykdoma vadovaujantis tų specialiųjų planų sprendiniais. Kitose teritorijose AEI statyba vykdoma vadovaujantis BP funkcinį zonų reglamentais, o inžinerinės infrastruktūros vystymo specialieji planai nerengiami, nebent yra poreikis detalizuoti sprendinius.
112. AEI elektrinių statyba jau suplanuota ir vystoma vadovaujantis šiais inžinerinės infrastruktūros vystymo specialiaisiais planais:
 - 112.1. Inžinerinės infrastruktūros plėtros planas, numatant teritorijas, esančias Pakruojo rajono savivaldybės Pašvitinio ir Žeimelio seniūnijose, vėjo elektrinių statybai (TPD registracijos Nr.T00090023);
 - 112.2. Saulės šviesos energijos elektrinių išdėstymo Pakruojo rajono savivaldybės Klovainių seniūnijos Laimučių ir Gesvių kaimuose specialusis planas, numatant teritorijas, esančias Pakruojo rajono savivaldybės Klovainių seniūnijos Laimučių ir Gesvių kaimuose, saulės šviesos energijos elektrinių statybai (TPD registracijos Nr.T00087908’).
113. Rengiant Pakruojo ir Linkuvos miestų bendruosius planus, esant poreikiui, detalizuoti saulės šviesos elektrinių parkų statybą.
114. Biodujų elektrinės arba biodujų gamybos veiklą vykdančios asmenys, kurių gamybos įrenginiai iki 1 MW įrengtosios galios ir valymo apimtys neviršija 750 kubinių metrų biodujų per valandą, gali išplėsti gamybos sklypą, didinti virš 1 MW įrengtąją galią ir viršyti virš 750 kubinių metrų biodujų gamybą per valandą tik inicijuodami ir parengdami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento rengimą, kuriame nustatytas privalomas teritorijos (sklypo) naudojimo reglamentas.

XI SKYRIUS. SAVIVALDYBĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRIORITETAİ

115. Įvertinus bendras pasaulines tvarios urbanizacijos vystymosi tendencijas, valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumento – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano nuostatas dėl urbanizacijos – kompaktiškų miestų ir urbanizuotų teritorijų formavimo, Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais nustatytos trys prioritetingos plėtros teritorijos Pakruojo rajone, visos - Pakruojo mieste (įvertinus nustatomų prioritetingos plėtros teritorijų lokaciją Pakruojo rajono savivaldybėje, atskiras brėžinys neformuojamas, informacija pateikiama Pagrindinio brėžinio apimtyje).
116. Prioritetingos plėtros teritorijos Pakruojo mieste vystomos dviem etapais:
- 116.1. I vystymo etapas nustatomas apibrėžtai prioritetingos plėtros teritorijos pietinėje dalyje, preliminariai ribojamai: Kruojos upės, J. Basanavičiaus, Kęstučio, Vilniaus, Pramonės, Statybininkų, Puknionių ir Bagdoniško gatvių;
- 116.2. II vystymo etapas nustatomas prioritetingos plėtros teritorijoms šiaurinėje dalyje, preliminariai ribojamoms: Kruojos upės, S. Dariaus ir S. Girėno, P. Mašioto, Taikos ir Ateities gatvių.
- 116.3. bendras preliminarus lėšų poreikis Pakruojo mieste nustatytų prioritetingų plėtros teritorijų vystymui yra 7,81 mln. Eur: vandens tiekimo infrastruktūrai ~ 0,79 mln. Eur, nuotekų (įskaitant paviršinių) tvarkymo infrastruktūrai ~ 1,91 mln. Eur, kelių infrastruktūrai ~ 5,11 mln. Eur.
117. Prioritetingos plėtros teritorijos gali būti tikslinamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

XII SKYRIUS. MIESTAI, JŲ DALYS, MIESTELIAI, JŲ DALYS IR KITOS TERITORIJOS, KURIOMS BŪTINA RENGTI VIETOVĖS LYGMENS BENDRUOSIUS PLANUS MASTELIU M 1:2 000–10 000

118. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniais nustatoma, kad Linkuvai reikalinga parengti vietovės lygmens bendrąjį planą.
119. Naujai urbanizuojamose teritorijose, kuriose nėra suformuota planinė ir erdvinė struktūra, būtina spręsti jų vystymą kompleksškai - numatomas poreikis rengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus (Pagrindiniame brėžinyje yra pažymėtos sutartiniu žymėjimu "Teritorijos, kuriose būtina parengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus"). Kol vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai neparengti, jose, esant pakankamai išvystytai infrastruktūrai, galima tik pastatų, statomų savivaldybės ar valstybės lėšomis; vienbučių gyvenamųjų namų žemės sklype, kuriame užstatymo tankis neviršija 20 proc., o užstatymo intensyvumas neviršija 0,2, statyba.
120. Kai numatomas teritorijos vystymas, o numatomiems sprendiniams nepakanka esamos ir (ar) suprojektuotos inžinerinės ir (ar) socialinės savivaldybės infrastruktūros ir ją reikia planuoti, privaloma rengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo ir/ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus.

XIII SKYRIUS. SVARBIEMS OBJEKTAMS REZERVUOTINOS TERITORIJOS

121. Pagal poreikį savivaldybė gali numatyti teritorijų rezervavimą visuomenės poreikiams rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, numatant rezervuojamų teritorijų ribas bei apimtis, vykdant teisės aktuose numatytas procedūras.

SPRENDINIUS PAPILDANTI INFORMACIJA

DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS SCENARIJAI, SOCIALINĖS, EKONOMINĖS VYSTYMO GALIMYBĖS

Paskutinį dešimtmetį demografinės tendencijos Pakruojo rajono savivaldybėje ženkliai nesiskyrė nuo bendrų demografinių tendencijų Lietuvoje – dėl natūralios gyventojų kaitos ir neigiamos migracijos vyko gyventojų skaičiaus mažėjimas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Pakruojo rajono savivaldybėje 2011 m. pradžioje gyveno 23 170 gyventojai, 2021 metais gyventojų skaičius rajone sumažėjo 18,7 % ir siekė 18 827 (2023 m. pradžioje Pakruojo rajone nuolatinių gyventojų skaičius siekė 18 063).

Lietuvos 2050 m. gyventojų prognozė parengta, atnaujinus 2015 m. EUROSTAT atliktą Lietuvos gyventojų prognozę, remiantis pagrindiniu EUROSTAT scenarijumi. Žvelgiant iš šiandienos perspektyvų, 2015 m. EUROSTAT atlikta prognozė pernelyg pesimistiškai vertino tarptautinės migracijos rodiklį Lietuvoje. Įvertinus gyventojų skaičiaus pokytį ir migracijos tendencijas, gimstamumo lygį, medianinį gyventojų amžių bei galimus didelio socioekonominio poveikio projektus (pavyzdžiui, naujas oro uostas, „Rail Baltica“ vėžė), kiekvienai iš savivaldybių buvo priskirta viena iš galimų demografijos situacijos 2050 m. perspektyvų: 1) augimas; 2) stabilizacija; 3) traukimas. Pakruojo rajono savivaldybė buvo priskirta prie besitraukiančiųjų.

Vertinant demografinę, socialinę ir ekonominę Pakruojo rajono savivaldybės aplinką išskirtini trys raidos scenarijai: pesimistinis, tikėtinas ir optimistinis.

Pesimistinis savivaldybės raidos scenarijus grindžiamas pastarojo dešimtmečio gyventojų srautų tendencijomis. Kadangi natūrali gyventojų kaita dėl mažėjančio gimstamumo išlieka neigiama, o auganti tikėtina gyvenimo trukmė ir prastėjantys gimstamumo rodikliai gali bloginti demografinę savivaldybės struktūrą ateityje: senjorų dalis visame nuolatinių gyventojų skaičiuje nuosekliai auga. Todėl suminis demografinės kaitos rodmuo yra neigiamas, o savivaldybės ekonominė – socialinė plėtra atsiliktų nuo apskrities vystymosi tempų. Vertinant demografinę kaitą nuo 2003 metų kas 5-erius metus, galime identifikuoti maždaug po 13 proc. nuosekliai mažėjantį gyventojų skaičių, išskyrus pastarąjį penkmetį, kuomet gyventojų skaičius sumažėjo 7.6 proc. Vertinant šias tendencijas (nevertinant galimų Force Majeure veiksnių), Pesimistiniu savivaldybės raidos scenarijumi numatoma, kad Pakruojo rajono savivaldybėje ir toliau gyventojų skaičius kas penkerius metus mažės vidutiniškai po 10 proc. Nuo 2030 metų, įgyvendinus LRBP numatytas regioninės politikos priemones, tikėtinas gyventojų skaičiaus mažėjimo mažėjimas – numatant kas 10 metų po 1proc. mažesnį nykimą.

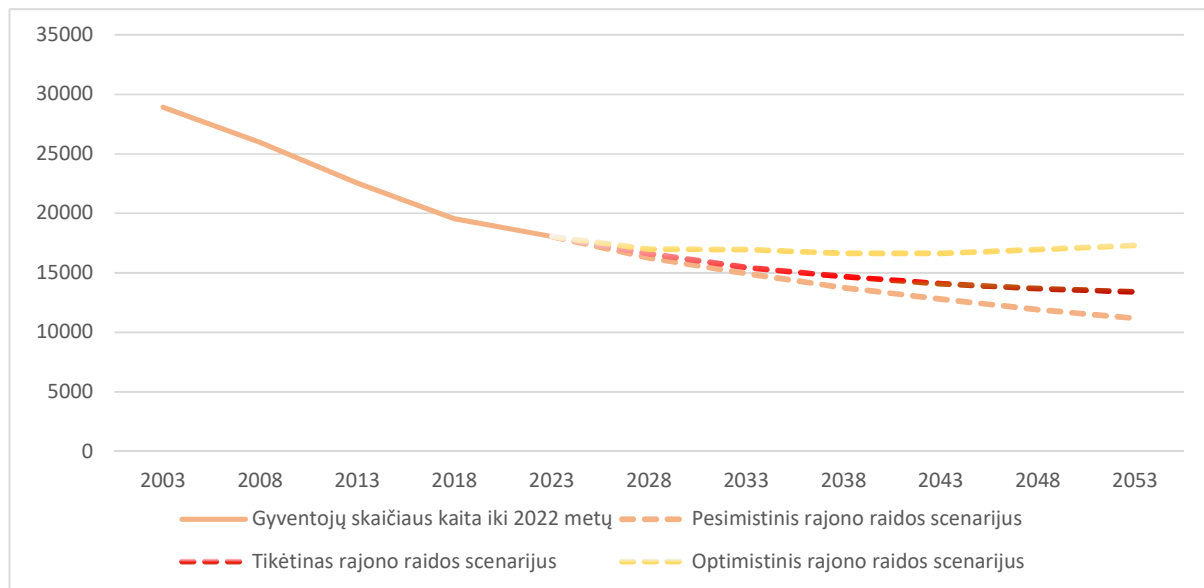
Tikėtino savivaldybės raidos scenarijaus pagrindas – atsižvelgiant į tai, jog Pakruojo rajone intensyviai vystoma naudingųjų iškasenų gavyba, rytinėje rajono periferijoje (Pasvalio rajone) bus nutiesta Rail Baltica, tikėtina, tai lems geras raidos prognozes ir tiesiogiai teigiamai įtakos Pakruojo rajono savivaldybės demografinę, ekonominę raidą.

Sąlyginai nedidelis atstumas iki apskrities centro – Šiaulių miesto - sukuria platesnes nuotolinio ir „hibridinio“ darbo, kai darbuotojai galėtų dirbti tiek iš biuro, tiek iš namų galimybes. Be to, gyventojai keičia požiūrį į gyvenamąją vietą: patrauklesni tampa priemiesčiai, kaimo vietovės bei mažesni miestai. Įveiklinus kultūrinį - rekreacinį savivaldybės potencialą, tikimasi į savivaldybę pritraukti ne tik didesnius turistų srautus bet ir nuolatinių gyventojų. Visa tai užtikrintų nuosaikų savivaldybės augimą. Atsižvelgiant į išdėstytą, antrojo savivaldybės raidos scenarijaus atveju, yra numatomas kiek mažesnis demografinis smukimas, iki 2030 metų kas 5-ius metus mažėjantis po 8 ir 7 proc., o nuo 2030 metų tendencingai mažėjantis po 5, 4, 3, 2 proc.

Optimistinis, į plėtrą orientuotas savivaldybės raidos scenarijus jungia du elementus: ekonominį aplinkos potencialo atskleidimą bei turizmo - rekreacijos plėtrą. Siekiant nuoseklios plėtros, yra svarbu skatinti ekonominį rajono aktyvumą, išnaudoti savivaldybės potencialą žemės ūkio ir naudingųjų iškasenų gavybos sektoriuose bei orientotis į vidutinio verslo plėtrą didesnės pridėtinės vertės veiklose.

Pakruojo rajono savivaldybės situacija Šiaulių ir Panevėžio miestų, kaip dviejų apskričių centrų, atžvilgiu (įvertinant ir Rail Baltica potencialą), yra patogi ir sukuria prielaidas ekonominei raidai. Žvelgiant į demografines tendencijas nuo 2013 iki 2023 metų kas 5-erius metus, galime identifikuoti mažėjantį gyventojų skaičiaus mažėjimą. Darant prielaidą, kad įgyvendinus Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime suformuotus Pakruojo rajono savivaldybės vystymo sprendinius, tai sukurs geresnes socioekonominės, aplinkos kokybės sąlygas, kas sąlygos nuolatinių gyventojų Pakruojo mieste ir rajone augimą – Optimistinio savivaldybės raidos scenarijaus atveju, Pakruojo rajono savivaldybėje numatomas tendencingas gyventojų skaičiaus mažėjimo mažėjimas iki 2038 metų, o nuo 2038 iki 2053 metų - 2 proc. augimas kas penkerius metus.

1. pav. Pakruojo rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė

Vadovaujantis Pakruojo rajono demografinės būklės tikėtiniu scenarijumi, 2033 m. Pakruojo rajone gyvens beveik 15 455 gyventojų ir, lyginant su 2023 m., gyventojų skaičius rajone sumažės apie 14 proc., t.y. 2608 gyventojais, lyginant su praeito dešimtmečio duomenimis – net 5,5 proc. dalimis mažiau.

Pagrindiniai ekonominiai, demografiniai ir socialiniai aspektai, kurie leistų savivaldybei užtikrinti augimo scenarijų:

- Viena iš svarbiausių savivaldybės plėtros sąlygų tiek vidutiniu raidos periodu, tiek ilgalaikėje perspektyvoje yra užtikrintas **gyventojų skaičiaus augimas (bent gyventojų skaičiaus mažėjimo stabdymas) ir palankios demografinės struktūros stiprinimas**. Todėl svarbu užtikrinti tinkamą į jaunųjų specialistų pritraukimo ir šeimos poreikius orientuotą socialinę infrastruktūrą: subalansuotą ir plėtrą atitinkantį vaikų darželių, kitų ugdymo ir švietimo, sveikatos įstaigų tinklą, orientaciją į geresnį gyvenimo kokybės, darbo ir poilsio balansą. Savivaldybėje sukurta technologinė infrastruktūros/ryšio bazė yra geros kokybės ir atitinka šiuolaikinio gyvenimo poreikius, todėl svarbu išlaikyti ir toliau plėtoti paslaugų gyventojams prieinamumą ir kokybę.
- Sąlyginai palanki geografinė Pakruojo rajono savivaldybės padėtis ir artumas plėtojamiems regioninės svarbos centrams – Šiaulių ir Panevėžio miestams – vieniems svarbiausių Lietuvos ekonominių centrų – sudaro sąlygas išnaudoti „hibridinio“ darbo, kuris yra ypač populiarus tarp jaunesnių gyventojų, dirbančiųjų paslaugų sferoje ir versle, privalumus. Net lėtėjant visos Lietuvos augimo tempams, sudarant sąlygas kokybiškam gyvenimo būdui atraktyviose vietovėse bei pritraukiant jaunas šeimas, užsiimančias įvairiomis ūkininkavimo formomis, gyventi derlingose, o tuo pačiu gražiose apylinkėse, užtikrinant visas reikalingas socialines paslaugas, būtų galimybė išlaikyti atsparumą dėl didesnių Europos investicijų ir plėtros potencialo. Siekiant užtikrinti ekonominę sinergiją, būtina investuoti ir į **rekreacinio savivaldybės potencialo stiprinimą**. Rekreacinė infrastruktūra suteiktų papildomą ekonominį stimulą smulkiąjam ir vidutiniam verslui vystytis, gerintų demografinės tendencijas ir bendrą Pakruojo rajono savivaldybės patrauklumą.

Taip pat sėkmingi, į ateities ekonominę, demografinę ir socialinę plėtrą nukreipti **infrastruktūros sprendimai turi būti pažangūs ir orientuoti į saugumą, ekologiją, ekonomiškumą ir komfortą**: sportui ir aktyviam laisvalaikiui skirti takai, patogus privažiavimas, greito įkrovimo elektromobilių stotelės, žalia energija gyventojams ir įmonėms.

URBANISTINIO KARKASO VYSTYMO KRYPTYS. TERITORIJŲ PLĖTRĄ PAGRINDŽIANTYS VEIKSNIAI

Urbanistinė sistema – tai gyvenamųjų vietovių tinklas, kuris paremtas skirtingų sąveikų (funkciniais) ryšiais, veikiančių įvairiais lygmenimis. Urbanistinė sistema išreiškiama per urbanistinio karkaso struktūrą, kuri atitinkamai yra suformuota šalies lygmenyje bei įtvirtinta Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (toliau - LRBP). Kituose žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose urbanistinis karkasas yra detalizuojamas, išlaikant vystymosi kryptis, numatytas šalies bendrajame plane.

Formuojant urbanistinę struktūrą orientuojamasi į jos optimizavimą. Kadangi urbanistinės struktūros elementai – urbanistiniai centrai yra gyvenamosios vietovės, koncentruojančios darbo vietas, paslaugas ir kitas aptarnavimo funkcijas, jų gyvybingumas ir efektyvumas neatsiejamas ir nuo juose taikomų paslaugų teikimo principų. Tikslinga formuoti kompaktiškas urbanizuotas struktūras, taip sudarant sąlygas mažesnėms infrastruktūros investicijoms ir priežiūros sąnaudoms, perskirstant finansus į viešųjų paslaugų kokybės ir efektyvumo parametrus, ko pasekmėje dėl aukštesnio lygio paslaugų, gerėja ir gyvenimo kokybė. Atitinkamai gera gyvenimo kokybė yra vienas iš veiksmų išlaikyti, pritraukti aukštesnės kvalifikacijos darbo jėgą, kuri gali generuoti didesnę darbo našumą, gyvybingumą, naujoves ir kūrybiškumą. Viešųjų paslaugų koncentravimas urbanistiniuose centruose nėra vienpusiškas, laikomasi nuostatos, kad

viešosios paslaugos turi būti tiek pasiekiamos, tiek prieinamos visiems Pakruojo rajono savivaldybės gyventojams. Dėl to, formuojant urbanistinių centrų struktūrą, buvo įvertinti šie veiksniai:

- urbanistinių centrų pasiekiamumo galimybės Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje;
- galimas intensyvesnių funkcinų ryšių išvystymas, ypač tarp Pakruojo ir Linkuvos miestų.

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtrą lemia šie pagrindiniai veiksniai:

- Pakruojo rajonas pasižymi išskirtiniu potencialu turizmo ir rekreacijos sektoriuje – darytina išvada, kad didelę įtaką smulkiojo ir vidutinio dydžio verslo augimui turėjo nuolat augantys rekreantų srautai. Įvertinus esamos būklės analizės metu surinktus duomenis, Pakruojo rajone nuo 2015 metų iki 2022 metų matomas net 75 proc. Pakruojo verslo informacijos centro lankytojų skaičiaus augimas, tačiau didžiausias šuolis per metus įvyko nuo 2017 iki 2018 metų, kai lankytojų skaičius išaugo net 73 proc. Tokį didelį ir staigų fizinių lankytojų skaičiaus augimą sąlygojo 2008 metais Pakruojo dvaro sodybos nuoma pasirašius nuomos sutartį. Vadovaujantis OSP duomenimis 2023 metais bendrai Pakruojo rajono apgyvendinimo įstaigose buvo suteikta galimybė apsistoti 157 asmenims, kai tuo tarpu Pakruojo dvaro sodybą kaip vieną labiausiai lankomų objektų (tikslus rekreantų skaičius nėra skelbiamas) kasmet aplanko šimtai tūkstančių lankytojų, ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio, todėl būtina sudaryti palankias sąlygas (numatyti teritorinius resursus) aptarnavimo infrastruktūros plėtrai, kuri šiuo metu yra deficitinė.

Būtina akcentuoti ir kitų turistinių – rekreacinių objektų potencialą, kuris šiuo metu nėra įveiklinamas dėl anksčiau minėto aptarnavimo infrastruktūros stygiaus: Žeimelio miestelio istorinė dalis, Lygumų apylinkėse esantys gamtiniai – rekreaciniai objektai. Sudarius reikiamas sąlygas aptarnavimo infrastruktūros formavimui, tikėtini teigiami demografiniai, socialiniai, ekonominiai pokyčiai visos savivaldybės mastu.

Tęsiantis tokioms tendencijoms ateinantį dešimtmetį, matomas didelis poreikis aptarnavimo infrastruktūros plėtrai, ko pasekoje yra reikalingi ne tik teritoriniai resursai aptarnavimo objektų statybai, bet ir atitinkamai augančio aptarnavimo sektoriaus darbuotojų apgyvendinimui skirtų teritorijų plėtrai.

- Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento teikiamais duomenimis per pastarąjį dešimtmetį įregistruotų ūkio subjektų metų pradžioje skaičius padidėjo 25,5 proc. (2015 – 346 vnt., 2024 – 465 vnt.), pažymima ir tai, kad net pasaulinės pandemijos metu, kuomet verslui išsilaikyti, o juo labiau plėstis buvo itin nepalankios sąlygos, tuo metu Pakruojo rajone matomas, nors ir nežymus, tačiau augantis ūkio subjektų skaičius (2019 – 410, 2022 – 413), pažymėtina, jog didėjo ne tik ūkio subjektų skaičius, bet ir darbuotojų skaičius veikiančiose įmonėse metų pradžioje (vnt.) – vien per pastaruosius metus darbuotojų skaičius išaugo apie 2 proc. Tęsiantis tokioms tendencijoms ateinantį dešimtmetį, tikėtina kad verslas pasiūlys per 480 darbo vietų, į kurias pritrauks ir ne tik vietos gyventojus, bet ir atvykstančius specialistus kartu su šeimomis.
- Orientuojantis į gyventojų būsto gerėjimo parametrus (taip pat ploto didėjimą) bei vadovaujantis OSP duomenimis apie gyvenamojo būsto naudingą plotą, tenkantį vienam gyventojui, kuris 2023 metais siekė 41,9 m². Priimama sąlyga, kad gerėjant gyvenimo kokybei per ateinantį dešimtmetį vienam gyventojui tenkantis naudingas plotas bus apie 45 m² (vadovaujantis europinėmis tendencijomis), todėl numatoma, kad ateityje būtų reikalinga apie 70 tūks. m² gyvenamojo būsto naudingo ploto. Įvertinus, kad per ateinantį dešimtmetį verslas pasiūlys apie 480 darbo vietų, kurių dalį užims nauji gyventojai (preliminariai skaičiuojama apie 50 proc.), kad 2023 m. vidutinis namų ūkio dydis Lietuvoje buvo 1,85 asmens (OSP duomenys), bei daromą prielaidą, kad dominuotų individualaus gyvenamojo namo tipo būstas, vidutiniškai 15 a žemės sklype, per ateinantį dešimtmetį gyvenamajai statybai reikėtų apie 195 ha, o kartu su socialine ir inžinerine

infrastruktūra skiriant jai apie 30% nuo minėto poreikio - apie 253 ha. Sunku nuspėti tiksliai kiek konkrečiai urbanizuojamų teritorijų reikės verslo vystymui bei kitoms (ne gyvenamosioms) funkcijoms atlikti. Preliminariai skaičiuojama, kad verslui vystyti bus reikalinga antra tiek kiek gyvenamajai aplinkai ir bendras urbanizuojamų teritorijų poreikis bus apie 506 ha. Planuojama, kad šis poreikis bus realizuotas dalimi įsisavinant vidinius urbanizuotų teritorijų rezervus, dalis – vykdant naują plėtrą. Rekomenduojama, kad nauja plėtra sudarytų iki 20% viso plėtros poreikio. Likusį poreikį rekomenduojama tenkinti efektyviau naudojant kitus teritorijų vystymo režimus: modernizavimą, konversiją. Pažymėtina, kad urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinių zonų plotų, kuriuose gali vykti gyvenamoji plėtra yra numatyta kiek daugiau, tikslu – sudaryti sąlygas santykinai didesnei nekilnojamojo turto pasiūlai (tikėtina, kad numaćius mažą urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų dalį pakiltų į pastarąsias teritorijas patenkančių žemės sklypų kainos, kas būtų kliūtis investuotojams, atitinkamai mažintų savivaldybės gerėjimo perspektyvas įvairiose srityse). Tačiau, pasirenkant teritorijas plėtrai, jos turi būti vystomos kompleksiskai, formuojant jas kompaktiškomis, vertinant susiklosčiusias urbanizuotų teritorijų planines ir erdvinės struktūras.

Kadangi nėra tiesioginių duomenų, kurie nurodytų esamų urbanizuotų teritorijų plotus ir kurie koreliuotų su žemės sklypų informacija (t.y. GRPK duomenyse pateikiami urbanizuoti plotai nėra nustatomi vertinant objektų žemės sklypus), nustatomos orientacinės esamos urbanizuotos teritorijos vertinant kitus duomenis bei darant prielaidas. Vadovaujantis Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos VĮ Žemės ūkio duomenų centro ataskaitos Lietuvos Respublikos žemės fondas, 2024 m. sausio 1 d. duomenimis Pakruojo rajono savivaldybėje yra suformuoti 7434 kitos paskirties žemės sklypai, kurie užima 4697 ha. Vertinant Teritorijų planavimo normose pateikiamas nuostatas laikomasi, kad kitos paskirties žemė didžiąja dalimi yra priskiriama urbanizuotoms teritorijoms. Teritorijų planavimo normose nurodyta, kad urbanizuotos teritorijos yra ne tik pastatais užstatytos teritorijos, bet ir teritorijos inžinerinių komunikacijų koridorių, bendrai naudoti pritaikyti želdynai, viešosios erdvės ir valstybiniai miškai miestuose. Taip pat pažymėtina, kad nagrinėjant žemės sklypų duomenis matyti, kad ne visoms urbanizuotoms teritorijoms yra suformuoti žemės sklypai, kad gyvenvietėse, ypač mažesnėse užstatytose teritorijose yra žemės ūkio paskirties sklypų su sodybomis, kurios kartu su kitu užstatymu formuoja urbanizuotas teritorijas. Preliminariai laikytina, kad esamos urbanizuotos teritorijos gali siekti iki 8 000 ha. Galiojančio Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais buvo sudarytos sąlygos numatyti 10,99 tūkst. ha kitos paskirties žemės. Įvertinus aukščiau išdėstytas aplinkybes Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu optimizuojamas, mažinamas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plotas, prioritetu sudarant sąlygas baigti formuoti esamas užstatytas teritorijas. Vertinant esamų urbanizuotų teritorijų plotą, planuojamą poreikį, sudarant sąlygas pasirinkimui, urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinių zonų bendra suma siekia apie 6,5 tūks. ha, įskaičiuojant rekreacinio potencialo plėtros teritorijas (U_RUI_F, U_SR_F), kurios užima apie 1,5 tūks. ha urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinių zonų ploto.

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APŽVALGA. IŠEITINIAI DUOMENYS

Bendros nuostatos

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo Kultūros paveldo išteklių apsaugos kryptys ir įveiklinimo priemonės dalyje yra nustatomos kultūros paveldo objektų saugojimo ir naudojimo gairės. Šios dalies tikslas – nustatyti pagrindines gaires nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimui bei jo perdavimui ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis.

Planuojamos teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimui nustatyti reikia vadovautis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – NKPAĮ), kultūros paveldo objektų ir vietovių

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais bei nuolat atnaujinama Kultūros vertybių registro informacija, pateikta internetinėje svetainėje <http://kvr.kpd.lt>.

Konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimą organizuoja Kultūros paveldo departamentas ir savivaldybių institucijos. Nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą, kultūros paveldo objektų ar vietovių vertingąsias savybes nustato ir jų teritorijų bei kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribas apibrėžia Kultūros paveldo Departamento ir savivaldybių sudarytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos. Vertinant atskirus objektus, vadovaujamosi Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašu.

Nustatant konkrečius reikalavimus, į Kultūros vertybių registrą įrašytiems objektams, kuriems teritorijos, apsaugos zonos nėra nustatytos, taikomi LR NKPAJ 11 str. 5 p. reikalavimai ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862).

Rengiant Kultūros paveldo išteklių apsaugos kryptys ir įveiklinimo priemonės dalies sprendinius, vadovautasi Lietuvos Nacionaliniu kraštovaizdžio planu, (T00077225, 2015-10-26, (tapo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (2030) (TPD registracijos Nr.T00087007), 2021-11-19) sudėtine dalimi).

Vienas šios dalies tikslų – užtikrinti kultūros paveldo teritorijų tvarkymą bendroje teritorijos raidoje, integruojant jas į kultūrinio kraštovaizdžio teritorinę apsaugą. Pakruojo rajono kultūros paveldo teritorijų apsaugos užtikrinimui numatytas objektų tinkamas panaudojimas, kuris garantuoja nekilnojamojo kultūros paveldo išlikimą. Bendrajame plane atsižvelgiama į esamą įstatyminę bazę, specialiuosius planus, dabartinę padėtį ir realias savivaldybės vystymosi tendencijas.

Pagal NKPAJ 8 str. 5 d. nuostatas Nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą, kultūros paveldo objektų ar vietovių vertingąsias savybes nustato ir jų teritorijų bei kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribas apibrėžia Kultūros paveldo departamento ir savivaldybių sudarytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos.

Pakruojo rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendiniai įgyvendinami, remiantis pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:

- išsaugoti ir atgaivinti paveldėtą regiono savitumą, atspindintį kultūros paveldą ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir naudotis;
- stiprinti valstybės institucijų ir visuomenės atsakomybę už kultūros paveldo išsaugojimą, skatinti jų bendradarbiavimą, ugdyti paveldo valdytojų sąmoningumą, supratimą apie paveldo svarbą (Lietuvos kultūros politikos strategija, patvirtinta LR Vyriausybės 2019-06-26 nutarimu Nr. 665). Nekilnojamosios kultūros vertybės, jų teritorijos, apsaugos zonos tvarkomos ir veikla jose plėtojama pagal kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo, strateginio planavimo dokumentus, apsaugos reglamentus ir jais nustatomus paveldosaugos reikalavimus, parengtus, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo įstatymų nuostatomis. (NKPAJ 22 str. 1 d.).

Kultūros paveldo objektai, kultūros paveldo vietovės ir jų apsaugos zonos, kultūriniai rezervatai ir kultūriniai draustiniai tvarkomi ir veikla juose plėtojama: *kultūros paveldo objektų teritorijos ir apsaugos zonos* - pagal paveldosaugos reikalavimus, nustatomus kultūros paveldo objektų tipiniuose apsaugos reglamentuose, tvirtinamuose Vyriausybės ir individualiuose apsaugos reglamentuose, patvirtintuose kultūros ministro nustatyta tvarka; *kultūros paveldo vietovės ir jų apsaugos zonos* – pagal nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentus – tvarkymo planus.

Tvarkymo planai kultūros ministro ir aplinkos ministro nustatyta tvarka gali būti rengiami ir kompleksiniams kultūros paveldo objektams. Kompleksinių kultūros paveldo objektų ir jų apsaugos zonų tvarkymo planai prilyginami kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo planams ir rengiami bei tvirtinami tokia pačia tvarka kaip ir kultūros paveldo vietovių ir jų apsaugos zonų tvarkymo planai (NKPAJ 22 str. 2 d.).

Jeigu Bendrojo plano sprendiniai prieštarauja kultūros vertybių registre nurodytoms, nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais nustatytoms objektų ar vietovių vertingosioms savybėms arba nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos reglamentais, tipiniais apsaugos reglamentais, arba planuojamoje teritorijoje esančių nekilnojamųjų kultūros vertybių nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais (tvarkymo) planais nustatytiems paveldosaugos reikalavimams, pirmenybė teikiama paveldosaugos reikalavimams, nustatytiems minėtais aktais, reglamentais ar specialiaisiais planais.

Kultūros paveldo vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais ir paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Detalios tvarkymo ir apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos detaliuosiuose planuose ir objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, individualiuose apsaugos reglamentuose, taip pat tipiniuose apsaugos reglamentuose, jeigu nėra parengti individualūs reglamentai.

Kultūros paveldo objektų tvarkyba atliekama pagal tam objektui nustatytus paveldosaugos reikalavimus, pagal kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministro, pagal kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkybos reglamentus, kurie nustato reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams.

Kultūros paveldo objektai kartu yra ir kultūrinio turizmo ištekliai. Savivaldybės kultūros paveldo apsauga realizuojama, pritaikant jį viešajam pažinimui bei naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti. Remiantis Europos kultūros paveldo apsaugos dokumentais, kultūros vertybės saugomos jas tinkamai naudojant.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos pažymėtos brėžiniuose. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas pateiktas Bendrojo plano sprendinių prieduose. LR Nekilnojamojo kultūros vertybių registras nuolat kinta, jis tikslinamas, papildomas naujais kultūros paveldo objektais arba objektų teisinė apsauga panaikinama.

Todėl šiame Bendrajame plane pateiktas sąrašas atitinka esamą situaciją, laikui bėgant, jis keisis. Rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus, vadovaujantis šio Bendrojo plano sprendiniais, būtina vadovautis naujausiais LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registro duomenimis bei parengtais ir patvirtintais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dokumentais.

GAMTINIS KARKASAS

Lietuvos Respublikos teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 2001, Nr. 108-3902). Gamtinio karkaso nuostatuose (Žin., 2007, Nr. 22-858 ir vėlesnėse nuostatų redakcijose) įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologinė koncepcija, pagrindiniai gamtinio karkaso planavimo bei teritorijų naudojimo apribojimų nustatymo principai.

Pagal minėtus dokumentus - gamtiniu karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Gamtinio karkaso, kaip ekologinio kompensavimo funkciją realizuosiančios kraštotvarkinės struktūros, nustatymo būtinumą formuoja šie siekiai:

- sukurti vientisą, įvairaus hierarchinio lygmens gamtinių ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- saugoti gamtinį, gamtinį - kultūrinį kraštovaizdį bei gamtinius rekreacinius išteklius;

- didinti agrariškai degraduotų teritorijų miškingumą;
- išlaikyti ir formuoti įvairiaamžę ir įvairiarūšę miškų medynų struktūrą;
- optimizuoti, pagrįstai valdyti kraštovaizdžio urbanizacijos, technogenizacijos bei žemės ūkio plėtrą.

Geoekologinės takoskyros – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą.

Migracijos koridoriai – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

Migracijos koridoriai savivaldybės teritorijoje užima beveik 17%, o viso gamtinio karkaso sudėtyje sudaro apie 32% ploto.

Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Savivaldybės teritorijoje vidinio stabilizavimo arealai apima 25% savivaldybės teritorijos arba 48% viso gamtinio karkaso užimamos teritorijos ir formuoja trijų skirtingų tvarkymo krypčių arealus.

Gamtinio karkaso elementams nustatytos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptys ir sąsajos su esamos būklės analizės metu identifikuotu GK teritorijos dalių geoekologiniu potencialu:

- 1) (D) tvarkymo tipas (Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas). Atitinka patikimo geoekologinio potencialo teritorijos (T1, M1, S1);
- 2) (E) tvarkymo tipas (Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas)). Atitinka riboto geoekologinio potencialo teritorijos (T2, M2, S2);
- 3) (F) tvarkymo tipas (Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai). Atitinka silpno geoekologinio potencialo teritorijos (T3, M3, S3);
- 4) (G) tvarkymo tipas (Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose teritorijose). Atitinka pažeisto geoekologinio potencialo teritorijos (T3, M3, S3).

Vadovaujantis galiojančia LR Aplinkos apsaugos įstatymo redakcija, taip pat atliepiant aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento – Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano – sprendinius dėl kompaktiškumo nuostatų bei įvertinant, kad didžioji dalis naujos urbanistinės plėtros planuojama panaudojant vidinius teritorinius resursus esamose urbanizuotose teritorijose - gamtinio karkaso teritorijos konkretizuotų sprendinių stadijoje yra tikslinamos.

Dėl sudaromų sąlygų koncentruotai urbanistinei plėtrai gamtinio karkaso ribos pakoreguotos ties Linkuvos miestu (savivaldybės lygmens urbanistinio centro) - teritoriją ir aplink esančius intensyvaus susisiekimo transporto mazgus eliminuojant iš gamtinio karkaso teritorijos. Dėl intensyviai urbanizuotos teritorijos, kuriai taip pat numatoma koncentruota urbanistinė plėtra, buvo patikslintos migracijos koridoriaus, ties Kruojos upe, ribos Pakruojo mieste. Gamtinis karkasas šio rajono urbanistinio centro teritorijoje koncentruotas didžiausią natūralumą išlaikiusioje miesto dalyje, turinčioje efektyvų geoekologinį potencialą. Intensyviai užstatytos, pramoninės teritorijos, sunkiai atliekančios geoekologinės kompensacijos funkcijas ir reikalingos urbanistinei ar pramonės plėtrai iš gamtinio karkaso teritorijų eliminuojamos. Ties Peleniškių kaimu, Pašvitiniu, Plaučiškiais, Akmenėlių k., o taip pat ties intensyviai eksploatuojamu Petrašiūnų karjeru gamtinio karkaso ribos buvo tikslinamos pagal esamą gamtinę situaciją, į gamtinio karkaso struktūrą įtraukiant gamtinius elementus, o gamtiškai degraduotus objektus (kaip eksploatuojamas karjeras) paliekant už ribos.

Tačiau visais atvejais, rengiant žemesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, privaloma užtikrinti visų urbanizuotų teritorijų ekologines struktūras, projektuoti ekosistemų paslaugas, stiprinti ir kurti žaliuosius koridorius ir žaliąsias jungtis. Kraštovaizdžio architektūros priemonėmis į žaliąsias erdves darniai integruoti istorinį urbanistinį kraštovaizdį, išsaugant jo vertingąsias savybes. Vystant urbanizuotas teritorijas užtikrinti viešų atvirų erdvių pasiekiamumo ir ploto normas pagal galiojančius teisės aktus.

Nacionalinio lygmens gamtinio karkaso planavimo dokumentai yra apžvalginio – strateginio pobūdžio, nusakantys nacionalinius prioritetus ekologiškai kraštovaizdžio pusiausvyrai užtikrinti, bei parodantys jų teritorinę diferenciaciją. Šiame lygmenyje įtvirtintos gamtinio karkaso ribos negali būti tiesiogiai perkeltos į žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Jos turi būti tikslinamos atsižvelgiant į žemesniame planavimo lygmenyje, stambesnio mastelio pagrindo diktuojamus reikalavimus. Dėl šios priežasties koncepcijos stadijoje nustatytos gamtinio karkaso ribos sprendinių konkretizavimo stadijoje buvo patikslintos. Ribų tikslinimas buvo atliekamas ne tik dėl aukščiau aprašytų priežasčių, bet ir dėl to, kad jos buvo aktualizuotos atsižvelgiant į gamtinių elementų fizinį būvį. Tokie atvejų pavyzdžiai – Uosupio upeliui nustatomo migracijos koridoriaus „sugrąžinimas“ prie upelio, taip pat migracijos koridoriaus ribų tikslinimas ties Laičių tvenkiniais, pastarųjų įtraukimas į gamtinio karkaso ribas. Analogiška situacija ties Vainorių k., kur migracijos koridoriaus ribos koreguotos taip, kad į jas patektų Maučiuko upelis, ties Plaučiškiais – migracijos koridorių formuojant abipus Šakos upelio, o ne urbanizuota kaimo teritorija. Migracijos koridoriaus teritorija buvo išplėsta ties Gačioniais taip, kad į jo ribas patektų Juoduva bei aplink esantis Girelės miškas.

Nemaža dalis tikslintų stabilizavimo arealų taip pat susijusi su miškingų teritorijų įtraukimu į gamtinį karkasą ir argrariškai įsavitų teritorijų išėmimo iš jo. Tačiau toks tikslinimas nebūtinai susijęs su gamtinio karkaso ploto mažėjimu. Tokie atvejai – Dimšiškių miškas, Barvainiai, Birjagalos miškas, Draumėnų miškas, Vismantų miškas, miškas Girelė ir pan.

Analizuojant bendrą gamtinio karkaso ploto balansą savivaldybės teritorijoje koncepcijos stadijoje ir konkretizuotų sprendinių etape matome, kad sprendinių stadijoje gamtinio karkaso plotas nors ir nežymiai, tačiau padidėjo ir sudaro apie 52% (1 ir 2 lentelės).

1. lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos (ha / %) Pakruojo rajone

Eil. Nr.	Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	KONCEPCIJA Pakruojo r. savivaldybė (131520 ha / %)	SPRENDINIAI Pakruojo r. savivaldybė (131520 ha / %)
1.	GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS	13642,75 / 10,37	13643/10%
1.1.	T1 (patikimo geoekologinio potencialo teritorijos)	2235,85 / 1,70	2236/2
1.2.	T2 (riboto geoekologinio potencialo teritorijos)	0/0	1248/1
1.3.	T3 (silpno geoekologinio potencialo teritorijos, miestų teritorijose - pažeisto geoekologinio potencialo teritorijos)	11406,9/6,67	10159/7
2.	MIGRACIJOS KORIDORIAI	22011,42 / 16,74	21937/17%
2.1.	M1 (patikimo geoekologinio potencialo teritorijos)	430,22/0,33	1209/1
2.2.	M2 (riboto geoekologinio potencialo teritorijos)	3902,64 / 2,97	3079/3
2.3.	M3 (silpno geoekologinio potencialo teritorijos, miestų teritorijose - pažeisto geoekologinio potencialo teritorijos)	17678,56 / 13,44	17649/13

Eil. Nr.	Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	KONCEPCIJA Pakruojo r. savivaldybė (131520 ha / %)	SPRENDINIAI Pakruojo r. savivaldybė (131520 ha / %)
3.	VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI	33104,24 / 25,17	33363/25%
3.1.	S1 (patikimo geoekologinio potencialo teritorijos)	24384,52 / 18,54	24373/18
3.2.	S2 (riboto geoekologinio potencialo teritorijos)	7685,67 / 5,84	7722/6
3.3	S3 (silpno geoekologinio potencialo teritorijos)	1034,01 / 0,79	1269/1
Visas gamtinis karkasas:		68758,41 / 52,28	68943/ 52,42%

Kiekvienoje iš paminėtų Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso dalių teoriškai galimi keturi skirtingi gamtinio karkaso teritorijų tvarkymo kryptų tipai (D; E; F; G). Ši GK teritorijų tvarkymo tipų grupė siejasi su gamtinėmis ar santykinai gamtinėmis skirtingu laipsniu antropogeniškai paveiktomis teritorijomis, kur tvarkymo tipai sudėlioti gamtinio karkaso teritorijos dalių geoekologinio potencialo mažėjimo ir atitinkamai teritorijų natūralumą atstatančių priemonių intensyvėjimo linkme.

2. lentelė. Numatoma gamtinio karkaso teritorijų struktūra pagal tvarkymo tipus (ha / %)

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys	KONCEPCIJA Pakruojo r. savivaldybė (131520 ha / %)	SPRENDINIAI Pakruojo r. savivaldybė (131520 ha / %)
Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas (D)	27050 / 20,6	27039/20%
Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas) (E)	13265 / 10,1	12827/10%
Grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (F)	27785 / 21,1	28292/21%
Kraštovaizdžio natūralumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose teritorijose (G)	658 / 0,5	784/1%
Visas gamtinis karkasas:	68758 / 52,28	68943/ 52,42

D. Natūralus kraštovaizdžio pobūdžio palaikymas ir saugojimas. Gamtinio karkaso teritorijų dalys, kuriose išlaikomas ir stiprinamas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis:

Šio tipo GK teritorijų tvarkymo arealų plotai tiesiogiai koreliuoja su natūraliausiomis (miškais apaugusiomis, saugomos teritorijos statuso apsaugotomis), mažiausiai antropogeniškai paveiktomis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos dalimis. Jos, savo ruožtu, siejasi su didžiausią natūralumą išlaikiusiais miškų masyvais šiaurės rytinėje, vakarinėje ir pietinėje savivaldybės dalyse, o taip pat su miškingais arealais (arealai – teritorijų plotai, kuriuose dominuoja tam tikrų išskirtinių bruožų elementai), išsibarsčiusiais centrinėje savivaldybės dalyje ir sutampančiais su miškais apaugusiomis vidinio stabilizavimo arealų dalimis, taip pat patenkančiomis į draustinių ir biosferos poligono teritorijas.

Šio tipo arealus ištisai arba su nedideliais atvirų plotų tarpais dengia natūrali sumedėjusių augalų danga. Pastariesiems arealams būdingi mažiausi priežiūros ir planuojamų pokyčių mąstai. Jiems būtinas esamos augalijos dangos struktūros ir jos natūralumo išsaugojimas, tolydžiai vykdamas pagrindinį miško naudojimą ir parenkant kirtimo būdus, mažiau įtakojančius miško ekosistemos pokyčius.

E. Natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio atstatymas (Esamo kraštovaizdžio natūralumo palaikymas ir stiprinimas). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas:

Šio tipo gamtinio karkaso reglamentavimo ir tvarkymo arealai yra palyginus tolygiai išsidėstę savivaldybės teritorijoje lokalizuoto gamtinio karkaso plotuose, daugiausia mišrios žemės naudmenų mozaikos teritorijose, kuriose kaitaliojasi miškai, pelkės, upės su žemės ūkio naudmenomis. Arba pereinamosiose juostose tarp gamtiniu požiūriu labai stipriai pažeistų agrarinių ar urbanizuotų teritorijų ir natūralių miško naudmenų, tai pat smarkiai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros miškuose, intensyvios rekreacijos teritorijose. Dažnu atveju, tai labiau suskaidyti stambesnių miškų masių pakraščiai. Pakruojo rajono savivaldybės atveju, dalį šių arealų galima laikyti silpnai urbanizuotais.

F. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (agrarinėse teritorijose). Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas

Pastarojo tipo gamtinio karkaso tvarkymo ir reglamentavimo arealai Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje užima tarpinę padėtį tarp urbanizuotų, agrariškai įsivintų ir natūralių plotų. Pastarasis tvarkymo tipas dažniausiai taikytinas žmogaus ūkinės veiklos stipriai pakeistose ir gamtiniu požiūriu pažeistose gamtinio karkaso teritorijos dalyse. Šioms zonoms priskirtų teritorijų dalis apimdama smulkius, seklius ir agrariškai įsivintus savivaldybės teritorijoje esančius slėniukus, o taip pat didžiąją dalį Linkuvos pakraštinio moreninio gūbrio. Tai melioracijos ir intensyvaus žemės dirbimo rezultatas.

G. Kraštovaizdžio natūralumą ir gyvybingumą atstatančių elementų integravimas ir atkūrimas pažeistose urbanizuotose, pramoninėse ir žmogaus veiklos procesų (kasybos, melioracijos ir pan.) pažeistose teritorijose. Gamtinio karkaso ir (ar) želdynų sistemos dalys, kuriose būtinas natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas ir gausinimas

Stipriai pažeisto (degraduoto gamtinio karkaso teritorijos) – probleminiai gamtinio karkaso plotai – tai gamtinio karkaso užimamos teritorijos dalys, kurios persidengia su urbanistinio karkaso ašimis, branduoliais ar tiesiog yra užimtos kompaktiškai urbanizuotomis (ne sodybinis užstatymas) ir pramoninėmis teritorijomis. Taip pat teritorijomis, kuriose vykdoma intensyvi kasybos veikla.

Ekologinis tinklas gamtinio karkaso sudėtyje jungia didžiausią bioekologinę svarbą turinčias buveines – ekologinio tinklo branduolius – valstybines saugomas teritorijas bei didžiausią bioekologinę svarbą turinčias ir savivaldybės teritorijoje esančias Natura 2000 teritorijas. Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose yra draudžiama arba ribojama veikla, galinti turėti neigiamą poveikį saugomoms natūralioms buveinėms, rūšių buveinėms ir saugomoms augalų bei gyvūnų rūšims. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina tinkamą buveinių ir rūšių būklę. Veikla turi būti vykdoma atsižvelgiant į konkrečius buveinių tipus ar rūšis ir remiantis teritorijų planavimo dokumentais ir (ar) gamtotvarkos planais. Valstybinėse saugomose teritorijose, jų dalyse ar zonose naudojimo reglamentas nustatytas šių teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose.

Lietuvos ekologinis tinklas yra priemonė, padedanti nustatyti biologinės įvairovės apsaugos prioritetus mūsų šalyje, pradedanti tarpsektorinę integraciją, taikant Europos bei regioninių ekologinių tinklų koncepcijas. Nacionalinis ekologinis tinklas sudarytas minėtų Europos ekologinių tinklų (Emerald ir Natura 2000) pagrindu ir maksimaliai pritaikytas Lietuvos sąlygoms: derinasi su gamtiniu karkasu, saugomų teritorijų sistema, kraštovaizdžio planavimo principais.

Pakruojo savivaldybės ekologinio tinklo struktūra išskirta detalizavus Lietuvos ekologinio tinklo žemėlapi, atsižvelgiant į situaciją - reljefą, miškų, vandens telkinių, užstatytų teritorijų, saugomų teritorijų išsidėstymą. Savivaldybės teritorijoje nėra europinio lygmens ekologinio tinklo elementų. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje, regioninio lygmens struktūroje, išskirtas regioninis (nacionalinis) branduolys – N25 (Pakruojis). Branduolio N25 (Pakruojis) teritorija apima - vakarinėje dalyje esančius Klusiškių, Gedžiūnų ir Telišonių miškus (dalis Gedžiūnų miško biosferos poligono), kurie plyti Mūšos – Nemunėlio lygumos fizinio-geografinio rajono vakariniame pakraštyje. Iš pietryčių į vakarus savivaldybės teritoriją kerta Europinis ekologinis koridorius – KE4, kuris prasideda Ventos vidurupio lygumoje ir nusidriekia iki Nevėžio lygumos.

KRAŠTOVAIZDŽIO STRATEGIJOS

Kraštovaizdžio tvarkymo strategija - kraštovaizdžio struktūros formavimo ir tvarkymo kryptis, apsprendžiama teritorijoje nustatyto funkcinio prioriteto bei jos kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos santykinio intensyvumo laipsnio. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių formavimo apimtyje buvo identifikuoti kraštovaizdžio tvarkymo strategijos tipai ir nustatyti jų arealai, sudarantys kraštotvarkinį foną, kuriame realizuojasi ir kartu funkcionuoja atraminės urbanistinio-ūkinio vystymo bei ekologinio kompensavimo struktūros.

Siektinas kraštovaizdžio kokybės tikslas – kiekvienam skirtingo tipo kraštovaizdžio teritoriniam vienetui nustatyti formuotiną jo struktūros etaloną, atitinkantį šalyje turimus, viešąjį interesą atspindinčius visuomenės ekologinės ekonominės sąmonės standartus bei mokslškai pagrįstus kraštovaizdžio struktūros rodiklius, kurie užtikrintų jos ekologinį tvarumą, psichologinį komfortiškumą ir socialinį-ekonominį žemėnaudos racionalumą.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai parengti laikantis Nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo plane (2021-11-19 tapo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (2030) sudėtine dalimi) taikytų metodologinių kraštovaizdžio tvarkymo strategijų išskyrimo nuostatų. Kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų sistemos kūrimo metodinį pamatą formuoja šios žemiau išvardintos principinės planuojamo kraštovaizdžio kategorijos:

- 1) intensyviai antropogeniškai keičiamas ir technogenizuojamas kraštovaizdis urbanistinio karkaso centruose, antropogeninės įtakos arealuose bei urbanistinės integracijos jungtyse;
- 2) vyraujančio intensyvaus naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis;
- 3) vyraujančio tausojančio naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis gamtinio karkaso įtakos arealuose;
- 4) vyraujančio konservacinio naudojimo prioriteto kraštovaizdis arealuose su gausiais konservacinę vertę turinčiais gamtiniais bei kultūriniais teritoriniais kompleksais.

Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonos yra išskirtos remiantis esamos būklės erdvinės analizės duomenimis (išvados), įvertinus svarbiausių funkcinių prioritetų pasiskirstymą rajono teritorijoje, teritorijos naudojimo ir apsaugos santykinį laipsnį, o taip pat remiantis:

- 1) įvairaus hierarchinio rango kraštovaizdžio morfologinių vienetų (ruožų, sričių, rajonų) gamtinio ir sukultūrinimo pobūdžio vertinimu, atliktu esamos būklės analizės rengimo metu. Tai sudaro prielaidas objektyviau teritoriškai diferencijuoti plotus pagal jų vystymo intensyvumą bei naudojimo režimo pobūdį;

- 2) savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipų ir estetinio potencialo vertinimu schema (Lietuvos bendrasis planas), padedančia formuoti kraštovaizdžio tvarkymo zonų vizualinio reguliavimo nuostatas;
- 3) savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso lokalizacija ir jo geoekologinio potencialo vertinimu, leidžiančiu teritoriniu atžvilgiu objektyviau numatyti teritorijos vystymo intensyvumą, ypač tausojančio naudojimo zonas bei nustatyti šių teritorijų naudojimo režimo pobūdį;
- 4) patvirtintais saugomų teritorijų specialiaisiais planais;
- 5) miškų ūkinių grupių nustatymo planais.

Išanalizavus realią situaciją konstatuota, kad Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje didesniuose ar mažesniuose plotuose pasireiškia 9-ios teoriškai išskirtos strategijos – 3b, 4a, 4c, 4d, 5, 6a ir 6b, 7a bei 7b reglamentų formavimo strategijos.

Bendrojo plano kraštovaizdžio sprendiniai galioja tiek, kiek neprieštaruoja saugomas teritorijas, Europos ekologinio tinklo Natura 2000 apsaugą bei veiklą jose reglamentuojantiems teisės aktams.

Miškingas kraštovaizdis (m)

m2 – Konservacinis-tausojantis miškingas kraštovaizdis (miškas 90 – 100%; agrarinių naudmenų 0 – 10%) su griežtesnę kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šių teritorijų vystymas siejamas su integruoto konservacinio-tausojančio naudojimo reglamentais (**4a**). Tai ypač didelę aplinkosauginę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir gamtinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, Draumėnų kraštovaizdžio draustinio teritorijoje su dominuojančia konservacine paskirtimi. Teritorijos perspektyvinis naudojimas siejamas su mažo intensyvumo, dažniausiai su natūralaus (gamtinio) pobūdžio, pokyčiais.

m6 - miškingas kraštovaizdis (miškas 90 – 100%; agrarinių naudmenų 0 – 10%) su intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas didesnėje teritorijoje siejamas su tausojančio ir intensyvaus - konservacinio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4c**). Tai didelę aplinkosauginę ir rekreacinę vertę turinčių teritorijų, tvarų naudojimą ir gamtinių bei kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Ji orientuota į integruotų konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų formavimą. Ši reglamentų kryptis miškingame agrariniame kraštovaizdyje savivaldybės teritorijoje lokalizuoto gamtinio karkaso dalyje, kurioje būtina derinti konservacinius, rekreacinius ir miškų ūkinės veiklos interesus, užtikrinti prioritetinę kraštovaizdžio vertybių apsaugą, sudaryti sąlygas ekstensyvios žemdirbystės fragmentų apsaugai, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą, formuojant ir išlaikant didesnę dalį pribirstančių ir gamtinės brandos amžių pasiekusių miškų. Laikantis nurodyto žemės mišku apaugusių ir atvirų naudmenų santykio, būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį.

Miškingas agrarinis kraštovaizdis (ma)

ma3 - Miškingas agrarinis kraštovaizdis (miškas 50 – 70%; agro 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su tausojančio pobūdžio kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas Pakruojo rajono teritorijoje siejamas su intensyvaus-konservacinio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4d**). Tai didelę aplinkosauginę ir rekreacinę vertę turinčių teritorijų, tvarų naudojimą ir gamtinių, kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri Pakruojo rajono teritorijoje taikoma Kruojos upės slėniui, teritorijai, atstovaujančiai Natura 2000 tinklą ir prijungtai prie Gedžiūnų miško biosferos poligono. Ši reglamentų kryptis, upės slėnio kraštovaizdyje siekia derinti konservacinius, eksploatacinius ir ūkinės veiklos interesus, užtikrinti prioritetinę kraštovaizdžio vertybių apsaugą, užtikrinti esamos biologinės įvairovės apsaugą. Būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį.

ma5 - Miškingas agrarinis kraštovaizdis (miškas 50 – 70%; agro 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su intensyvaus - konservacinio pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4d**). Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su padidinta ekologine ir vietomis rekreacinę reikšmę turinčių miškingų teritorijų tvariu ir tolydžiu naudojimu, kuris užtikrintų tvarkymo reglamentų strategijos įgyvendinimą Gedžiūnų miško biosferos poligono teritorijoje. **4d** tvarkymo reglamentavimo kryptis taikoma žymesnių ekologinių ribojimų nekeliančioms esamų biosferos poligonų teritorijoms. Visose šiose teritorijose numatomas dominuojantis tausojantis bioproductinis naudojimas. Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas taip pat siejamas ir su esamose saugomose teritorijose (valstybiniuose draustiniuose, NATURA 2000 teritorijose) nustatyta strategijos tipu (**4a**), Pakruojo rajono savivaldybėje nustatyta: Laumenio botaninio - zoologinio teritorijai ir ją supančiam rajoninio lygmens stabilizavimo arealui. Tai ypač didelę aplinkosauginę ir rekreacinę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą, gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Ji orientuota į integruotą konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų formavimą. Ši reglamentų kryptis nustatyta kompleksinės apsaugos teritorijose, esančių ir atskirai funkcionuojančių draustinių plotuose su esamu ar planuojamu miškingu agrariniu kraštovaizdžiu.

Tausojančio naudojimo arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, kuri įpareigoja adaptuoti esamą naudojimą, atsižvelgiant į vietos gamtinio pagrindo specifiką ir laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų. Vieni iš pagrindinių tikslų turėtų būti gamybinių procesų ekologizavimo, kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimo ir palaikymo siekimas.

ma6 - Miškingas agrarinis kraštovaizdis (miškas 50 – 70%; agro 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**5**). Didelę ūkinę reikšmę turinčių teritorijų tvarų ir tolydų naudojimą užtikrinanti tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Ši reglamentų kryptis miškingame agrariniame kraštovaizdyje nustatyta savivaldybės šiaurės dalyje, molingų lygumų teritorijose, kurioje būtina derinti intensyvios miškų ir žemės ūkinės veiklos interesus, užtikrinti, ūkiniu požiūriu, racionalų ir tolygų esamų miškų naudojimą. Laikantis nurodyto žemės mišku apaugusių ir atvirų naudmenų santykio, būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį.

Teritorijų tvarkymas kraštovaizdžio taip pat siejamas ir su tausojančio, ir su intensyvaus - konservacinio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu (**4c**). Tai didelę aplinkosauginę ir rekreacinę vertę turinčių teritorijų, tvarų naudojimą ir gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo

reglamentų formavimo strategija. Ji orientuota į integruotą konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentų formavimą. Ši reglamentų kryptis miškingame agrariniame kraštovaizdyje savivaldybės teritorijoje lokalizuoto gamtinio karkaso dalyje, kurioje būtina derinti konservacinius, rekreacinius ir miškų ūkinės veiklos interesus, užtikrinti prioritetinę kraštovaizdžio vertybių apsaugą, sudaryti sąlygas ekstensyvos žemdirbystės fragmentų apsaugai, užtikrinti esamų miškų plotų ir juose esančios biologinės įvairovės apsaugą, formuojant ir išlaikant didesnę dalį pribrežtančių ir gamtinės brandos amžių pasiekusių miškų. Laikantis nurodyto žemės mišku apaugusių ir atvirų naudmenų santykio, būtina išlaikyti esamą kraštovaizdžio vaizdingumo pobūdį.

Agrarinis miškingas kraštovaizdis (am):

am3 - Agrarinis miškingas kraštovaizdis (agro 50 – 70%; miškas 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su tausojančio pobūdžio kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šio tipo kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(4c)**. Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri teritorijoje taikoma arealams, sutampantiems su pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso bei ekologiškai jautrių teritorijų plotais, kuriuose dominuoja žemės ūkio naudmenos. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su vidutinio arba didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais. Visų pirma, su miškų ūkio raiškos intensyvumo didinimu, kraštovaizdžio horizontalios sąskaidos didinimu esamų miškų masių pakraščiuose, agrariškai įsavitų plotų mozaikiškumo didinimu, įveisiant apsauginius želdinius, o taip pat, su ramaus pobūdžio rekreacinio turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) svarbos didinimu.

am4, am6 - Agrarinis miškingas kraštovaizdis (agro 50 – 70%; miškas 30 – 40%; urbo 0 – 5%) su tausojančio intensyvaus ir intensyvaus pobūdžio teritorijos naudojimu.

Dėl didelio savivaldybės teritorijos agrarinės veiklos intensyvumo šio tipo kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(4c)**. Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri teritorijoje taikoma arealams, sutampantiems su pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso bei ekologiškai jautrių teritorijų plotais su dominuojančiomis žemės ūkio naudmenomis. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su vidutinio arba didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais. Visų pirma, su miškų ūkio raiškos intensyvumo didinimu, kraštovaizdžio horizontalios sąskaidos didinimu esamų miškų masių pakraščiuose, agrariškai įsavitų plotų mozaikiškumo didinimu, įveisiant apsauginius želdinius.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas ir su intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(5)**. Tai intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų formavimo strategija gamtiniu požiūriu palankiose žemdirbystei teritorijose (molingų lygumų arealuose). Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje pastaroji kraštovaizdžio tvarkymo zona lokalizuota daugiausia centrinėje ir pietinėje savivaldybės teritorijose. Pastarosios teritorijos siejamos su stipriai agrariškai įsavitomis molingomis lygumomis. Dėl tos priežasties šių arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, įpareigojančią adaptuoti esamą naudojimą, laikantis aplinkosauginių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Reikėtų vengti, ypač didelio ploto, žemės ūkio naudmenų formavimo. Išsaugoti esamus miško plotus, skatinti žemės ūkio naudmenų fragmentaciją, formuojant apsaugines želdinių juostas palei žemėvaldų ribas ir (arba)

hidrografiniais objektais. Fitomelioracijos ir hidrotechninių įrenginių pagalba formuoti pasklidusios taršos neutralizavimo priemonės (apsauginės želdinių juostos, biogenų akumuliacijos baseinai - kūdros).

Agrarinis ežerotas/upėtas kraštovaizdis (ae/s):

as4 - Agrarinis upėtas kraštovaizdis (agro 40 – 60%; ežerai 30 – 50%; miškas 0 – 20%) su tausojančio intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų tvarkymas siejamas su kraštovaizdžio tvarkymo strategijų tipu **(3b)**, kuris yra taikomas rekreacinio naudojimo arealams, kuriuose tikslinga formuoti ir palaikyti rekreacinį kraštovaizdį su rekreacijai palankia aplinka bei reikalinga infrastruktūra. Šio tipo strategija siejama su būtino funkcinės konversijos (pertvarkos) plėtojimu, pirmiausia bioproductinio ūkio santykinės reikšmės mažėjimu ir rekreacinio – turistinio naudojimo svarbos augimu. Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje šios grupės tvarkymo strategija išskirta aplink Bitaičių, Pakruojo, Laičių, Dvariūkių, Baltausių tvenkinius.

Agrarinis kraštovaizdis (a):

a2, a3 - Agrarinis kraštovaizdis (agro 80 – 90%; urbo 0 – 10%; miškas 0 – 20%) su griežtesnę kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas didžiąja dalimi siejamas su tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(4c)**. Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri dažnu atveju sutampa su pažeisto ir stipriai pažeisto geoeologinio potencialo gamtinio karkaso, bei ekologiškai jautrių, kalvotų aukštumų plotais, kuriuose dominuoja žemės ūkio naudmenos. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais. Visu pirma su intensyviai agrariškai įsavitų plotų ekologinio stabilumo didinimu, kuris gali būti siekiamas skatinant didinti žemės naudmenų fragmentaciją, formuojant apsaugines želdinių juostas palei žemėvaldų ribas ir (arba) hidrografiniais objektais. Fitomelioracijos ir hidrotechninių įrenginių pagalba formuoti pasklidusios taršos neutralizavimo priemonės (apsauginės želdinių juostos, biogenų akumuliacijos baseinai - kūdros).

Dalis šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo siejama su tausojančio bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(4d)**. Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su padidinta ekologine ir vietomis rekreacinę reikšmę turinčių miškingų teritorijų tvarkymu ir tolydžiu naudojimu, kuris užtikrintų tvarkymo reglamentų strategijos įgyvendinimą Gedžiūnų miško biosferos poligono teritorijoje. **(4d)** tvarkymo reglamentavimo kryptis taikoma žymesnių ekologinių ribojimų nekeliančioms esamų biosferos poligonų teritorijoms. Visose šiose teritorijose numatomas dominuojantis tausojantis bioproductinis naudojimas.

a6 - Agrarinis kraštovaizdis (agro 80 – 90%; urbo 0 – 10%; miškas 0 – 20%) su intensyvaus pobūdžio teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(5)**. Tai intensyvaus bioproductinio naudojimo reglamentų formavimo strategija gamtinių požiūriu palankiose žemdirbystei teritorijose. Pastarasis kraštovaizdžio naudojimo tipas išskiriamas daugiausiai centrinėje rajono teritorijos dalyse esančiose molingų lygumų ir arealuose, kurie nėra GK sistemos sudėtinė dalimi. Pastarosios teritorijos siejamos su stipriai agrariškai įsavitomis teritorijomis, dėl tos priežasties šių arealų vystymas turi atitikti palaikomojo vystymo sampratą, įpareigojanti adaptuoti

esamą naudojimą, laikantis aplinkosauginių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Reikėtų vengti, ypač didelio ploto, žemės ūkio naudmenų formavimo. Skatinti žemės ūkio naudmenų fragmentaciją, formuojant apsaugines želdinių juostas palei žemėvaldų ribas ir (arba) hidrografiniais objektais. Fitomelioracijos ir hidrotechninių įrenginių pagalba formuoti pasklidusios taršos neutralizavimo priemonės (apsauginės želdinių juostos, biogenų akumuliacijos baseinai - kūdros). Taip pat galimas ekstensyvios urbanizacijos skatinimas.

Agrarinis urbanizuotas (au) ir mažai urbanizuotas kraštovaizdis (au'):

au' - Agrarinis mažai urbanizuotas kraštovaizdis (agro 40 – 60%; urbo 40 – 60%; miškas 0 – 10%) su intensyvaus pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šio kraštovaizdžio tipas išskirtas mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijoms (gyvenvietės, kaimai) ir nekompaktiško (išsklaidyto) užstatymo teritorijoms (kaimai, viensėdžiai, jų grupės).

Pastaba: pagrindiniame sprendinių brėžinyje išskirtoms gyvenamųjų vietovių zonoms, kurios kraštovaizdžio apsaugos ir vystymo brėžinyje nėra atvaizduotos dėl smulkesnio mastelio (brėžinyje vaizduojamos zonos, ne mažesnės kaip 20 ha), priskiriamas agrarinio mažai urbanizuoto kraštovaizdžio (au') tipas.

Šio tipo teritorijos gana tankiai išsibarsčiusios visame rajone ir siejamos su keliais skirtingais reglamentų strategijos tipais. Didžiausia dalis šio tipo kraštovaizdžio tvarkymo siejamas su intensyvaus bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategijos tipu **(5)**. Tai intensyvaus bioprodukcinio naudojimo ir ekstensyvios urbanistinės plėtros tvarkymo reglamentų formavimo strategija. Šio tipo kraštovaizdyje intensyvaus bioprodukcinio naudojimo zonose su neurbanizuotomis ir neurbanizuojamomis, nekompaktiško (išsklaidyto) užstatymo teritorijomis (kaimai, viensėdžiai, jų grupės) vystymą sietai su naudmenų struktūros formavimu, skirtu optimaliai erdvei kraštovaizdžio struktūrai užtikrinti. Šio tipo kraštovaizdyje veikla orientuojama į kraštovaizdį tausojančias ūkinio naudojimo formas ir technologijas, prioritetą skiriant kraštovaizdžio mozaikai atkurti, jai palaikyti ir didinti, vengiant ypač didelio ploto žemės ir miško naudmenų formavimo, naudmenų kontūrus bei agrarinės veiklos kryptis derinant prie reljefo formų, kitų natūralių gamtinių ribų. Šių arealų vystymas turi atitikti tvaraus vystymo sampratą, kuri įpareigoja adaptuoti esamą naudojimą, laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir greta esančių, gamtinių ir kultūrinių požiūriu, vertingų teritorijų apsaugą.

Daliai šio kraštovaizdžio tipo arealų, lokalizuotų upių slėniuose ir jų ribose esančio gamtinio karkaso teritorijose yra taikoma tausojančio bioprodukcinio naudojimo reglamentų strategija **(4c)**. Tai racionalų kraštovaizdžio naudojimą ir rekreacinės aplinkos apsaugą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategija, kuri dažnu atveju sutampa su pažeisto ir stipriai pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso plotais, kuriuose dominuoja žemės ūkio naudmenos. Šių teritorijų perspektyvinis naudojimas siejamas su didelio intensyvumo bei apimties funkciniais pokyčiais, tokiais kaip miškų ūkio raiškos intensyvumo didinimu, kraštovaizdžio horizontalios sąskaidos didinimu esamų miškų masių pakraščiuose. Rekomenduojamas agrariškai įsavitų plotų mozaikiškumo didinimas, įveisiant apsauginius želdinius, formuojant upių ir kitų vandens telkinių apsaugines zonas, o taip pat, orientuojantis į ramaus pobūdžio rekreacinio - turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) svarbos didinimą.

au - Agrarinis urbanizuotas kraštovaizdis (agro 60 – 80%; urbo 10 – 20%; miškas 0 – 20%) su įvairaus pobūdžio kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinančiu naudojimu.

Šio kraštovaizdžio tipo teritorijos siejamos su mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (gyvenvietės, kaimai) vystymo (naujos plėtros) strategija **(6b)**. Šio tipo kraštovaizdyje veikla orientuojama į kraštovaizdį tausojančias ūkinio naudojimo formas ir technologijas, prioritetą skiriant kraštovaizdžio mozaikai atkurti, jai palaikyti ir didinti, vengiant ypač didelio ploto žemės ir miško naudmenų formavimo, naudmenų kontūrus bei agrarinės veiklos kryptis derinant prie reljefo formų, kitų natūralių gamtinių ribų. Taip pat leistina ekstensyvi gyvenamojo ir (arba) rekreacinio pobūdžio urbanizacija - vienkiemių formavimas. Šių arealų vystymas turi atitikti palaikomojo ir tausojančio vystymo sampratą, įpareigojančia adaptuoti esamą naudojimą, laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir greta esančių, gamtiniu ir kultūriniu požiūriu, vertingų teritorijų apsaugą.

Industrinis technogenizuotas kraštovaizdis (i):

i - industrinis technogenizuotas kraštovaizdis (techno 20 – 30%; agro 60 – 80%; miškas 0 – 10%) su intensyvaus pobūdžio teritorijos naudojimu.

Šio kraštovaizdžio tipo arealai siejami su esamų industrinių teritorijų tvarkymo reglamentų strategijos kasybos vykdymo reglamentų kryptimi (7b) kasybos karjerų teritorijose. Dauguma stambesnių pramoninių kompleksų yra įtraukti į urbanizuoto kraštovaizdžio zonas.

iu – urbanistinis technologizuotas kraštovaizdis (urbo 60-80%, techno 20-40%, miškas 0-10%)

Šio kraštovaizdžio tipo arealas iš esmės siejamas su esamų industrinių karjerų teritorijų artima urbanizuota aplinka. Šiam kraštovaizdžio tipui nustatyta mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (gyvenvietės, kaimai) vystymo (naujos plėtros) strategija **(6b)**, kuria siekiama kraštovaizdyje veiklą orientuoti į kraštovaizdį tausojančias ūkinio naudojimo formas ir technologijas, prioritetą skiriant kraštovaizdžio mozaikai atkurti, jai palaikyti ir didinti. Konkrečiai šiai zonai, šalia būsimo išekspluatuoto karjero teritorijoje rekomenduojamas kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų grąžinimas ir gausinimas pagal tikslingai parengtą komplekso renatūralizacijos projektą. Esamos urbanizuotos teritorijos vystymas ateityje galėtų būti siejamas su orientavimu į rekreacinio - turistinio naudojimo (gamtinis, pažintinis, ekologinis turizmas) svarbos didinimą.

Urbanizuotas kraštovaizdis (u):

u6 - Urbanistinis kraštovaizdis (urbo 80 – 100%; miškas 0– 10%; agro 0 – 10%) su intensyvaus, pobūdžio teritoriniu požiūriu diferencijuotu mišriu teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su urbanizacijos reglamentų strategijos tipu **(6a)**. Pakruojo rajono teritorijoje šiam kraštovaizdžio tipui priskiriama teritorija Linkuvoje, siejami su urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (miestai, miesteliai, gyvenvietės) vystymo strategija, kur nustatomi individualūs urbanizacijos reglamentai, užtikrinantys šiose kraštovaizdžio tvarkymo zonose užstatymo tankį, žemesnį, atitinkamą priklausomųjų ir atskirųjų želdynų formavimą. Šio kraštovaizdžio tipo strategija išskirta Linkuvoje.

ue/s – urbanistinis kraštovaizdis (urbo 80-100%, upės/ežerai 20-40 %, miškas 0-10%) su intensyvaus pobūdžio teritorijos naudojimu.

Šių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymas siejamas su intensyvios urbanizacijos reglamentų strategijos tipu **(6a)**. Pakruojo rajono teritorijoje šiam kraštovaizdžio tipui priskiriamos teritorijos Pakruojo mieste ir siejamas su urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (miestai, miesteliai, gyvenvietės) vystymo strategija, kur nustatomi individualūs urbanizacijos reglamentai, užtikrinantys šiose kraštovaizdžio tvarkymo zonose užstatymo tankį, žemesnį, atitinkamą priklausomųjų ir atskirųjų želdynų formavimą.

Dar viena šio kraštovaizdžio tipo teritorija Lygumuose siejama su mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų (gyvenvietės, kaimai) vystymo (naujos plėtros) strategija **(6b)**. Šio tipo kraštovaizdyje veikla orientuojama į kraštovaizdį tausojančias ūkinio naudojimo formas ir technologijas, prioritetą skiriant kraštovaizdžio mozaikai atkurti, jai palaikyti ir didinti.

BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS APSAUGA

Saugomas teritorijas Pakruojo rajono savivaldybėje formuoja valstybiniai draustiniai ir biosferos poligonai, kurie bendrai sudaro apie 12 % savivaldybės ploto (šalyje apie 18 %) ir tuo pačiu integruoja gamtos ir kultūros paveldo teritorijų ir objektų apsaugą.

3. lentelė. Saugomos teritorijos Pakruojo rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas (ha)	Savivaldybė	Apsaugos tikslai
<i>Kraštovaizdžio draustiniai</i>				
1.	Draumėnų	262,37	Pakruojo raj. savivaldybė	išsaugoti moreninėms Šiaurės Lietuvos lygumoms būdingą kraštovaizdį
<i>Geomorfologiniai draustiniai</i>				
2.	Linkuvos	708,23	Pakruojo raj. savivaldybė	išsaugoti Linkuvos pakraštinio moreninio gūbrio fragmentą
<i>Hidrografiniai draustiniai</i>				
3.	Daugyvenės	181,32(178,67)	Pakruojo raj. savivaldybė	išsaugoti negilaus salpinio slėnio stipriai vingiuotą Daugyvenės vidurupio atkarpą
<i>Pedologiniai draustiniai</i>				
4.	Glėbavo	83,39	Pakruojo raj. savivaldybė	išsaugoti Mūšos-Nevėžio lygumos velėninių glėjinių priemolio dirvožemių dangos etaloną
<i>Botaniniai draustiniai</i>				
5.	Laumekių	44,10	Pakruojo raj. savivaldybė	išsaugoti Mūšos-Nemunėlio lygumų plačialapių miškų augalijos kompleksą su retų rūšių augalų augimvietėmis
6.	Mūšos slėnio	0,17(58,33)	Pakruojo raj. savivaldybė	išsaugoti natūralių Mūšos upės slėnio įvairiažolių pievų fragmentus, eraičininio kietavarpyno, dobilinio dirvuolyno, tikrojo eraičinyno bendrijas, gana sausas šlaitų pievas su į Raudonąją knygą įrašytu melsvuojų gencionu, gana retais pievine vingiorykste, pakrūmine bajore, šiauriniu lipiku, vienagraiže snaudale.

<i>B o t a n i n i a i - z o o l o g i n i a i d r a u s t i n i a i</i>				
7.	Laumenio	644,79	Pakruojo raj. savivaldybė	išsaugoti retus plėšriuosius paukščius ir bei būdingus jų biotopus ir nendrinų rupūžių populiaciją
8.	Šermukšnių durpyno	1,39 (105,71)	Pasvalio raj. sav	išsaugoti ekosistemos atkūrimui ir išvystymui vertingą teritoriją, į Raudonąją knygą įrašytus paukščius: gerves, tetervinus, griežles, vapsvaėdžius, mažuosius erelius rėksnius, kitus retus paukščius – vištvanagius, strazdus, pečelingas, nendrinukes.
<i>G e n e t i n i a i d r a u s t i n i a i</i>				
9.	Draumėnų miško beržo	23,72	Pakruojo raj. savivaldybė	Išsaugoti Draumėnų miško karpotojo beržo (<i>Betula pendula</i> Roth.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
10.	Glebavo miško drebulės	24,06	Pakruojo raj. savivaldybė	Išsaugoti Glebavo miško drebulės (<i>Populus tremula</i> L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
<i>B i o s f e r o s p o l i g o n a i</i>				
11.	Gedžiūnų miško biosferos poligonas	14269,29	Pakruojo raj. savivaldybė	Išsaugoti Gedžiūnų miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (<i>Aquila pomarina</i>) populiaciją teritorijoje

Duomenų šaltinis: Valstybinis saugomų teritorijų kadastras.

Pakruojo rajono savivaldybėje biologinės įvairovės apsaugos sistemai be jau paminėtų biosferos poligono ir valstybinių draustinių priklauso nacionalinę ST sistemą perdengiančio Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijos – buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) ir Paukščių apsaugai svarbių teritorijos (PAST).

Aukščiau minėta, konkreti biologinės įvairovės apsaugą vykdančių saugomų teritorijų suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymu nustatytas nacionalinių saugomų teritorijų grupes bei pagal Natura 2000 kategorijas pateikiama 4 ir 5 lentelėse. Reikiamas apsaugos statusas bus nustatomas ir kitoms europinių buveinių bei paukščių apsaugai svarbioms Natura 2000 teritorijoms, kurios savo ruožtu yra svarbios ir gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos aspektu.

4 lentelė. Natura 2000 buveinių apsaugai svarbios teritorijos Pakruojo rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Vietovės pavadinimas	Plotas, ha	Savivaldybė	Pastabos	Vertybės arba tikslai	
					Vertybės, dėl kurių atrinkta vietovė (Lietuvos respublikos aplinkos ministro įsakymas Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai	Buveinių apsaugai svarbios teritorijos apsaugos tikslai (Lietuvos respublikos aplinkos ministras įsakymas Dėl buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo

					svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirta pateikti Europos komisijai, patvirtinimo 2009 m. balandžio 22 d. Nr. D1-210, 2022-07-16 redakcija)	2018 m. balandžio 19 d. Nr. D1-317, 2022-05-03 redakcija)
1.	Daugyvenės apylinkės	168.17 (909.73)	Pakruojo, Radviliškio raj. savivaldybės	-	120 Karbonatinių smėlynų pievos 6270 Rūšių turtingi smilgynai 6510 Šienaujamos mezofitų pievos 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai 9050 Žolių turtingi eglynai 9080 Pelkėti lapuočių miškai 91E0 Aliuviniai miškai	-
2.	Gedžiūnų miškas	2926,13	Pakruojo raj. savivaldybė	-	450 Aliuvinės pievos 9020 Plačialapių ir mišrūs miškai 9050 Žolių turtingi eglynai 9080 Pelkėti lapuočių miškai	-
3.	Grūžių apylinkės	55,33 (262,73)	Pakruojo r., Pasvalio r. savivaldybės	-	9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai	-
4.	Kruojos upės slėnis	194.83	Pakruojo raj. savivaldybė	-	6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai 6450, Aliuvinės pievos 6510, Šienaujamos mezofitų pievos	-
5.	Laumekių miškas	204,57	Pakruojo raj. savivaldybė	-	020 Plačialapių ir mišrūs miškai 9080 Pelkėti lapuočių miškai 91E0 Aliuviniai miškai	-
6.	Laumenio miškas	644,78	Pakruojo raj. savivaldybė	Ribos sutampa su Laumenio valstybinio botaninio-zoologinio draustinio ribomis	-	Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „9020, Plačialapių ir mišrūs miškai“ ne mažesniame kaip 75 ha plote. Išsaugoti palankią apsaugos būklę buveinei „9080, Pelkėti lapuočių miškai“ ne mažesniame kaip 14 ha plote.
7.	Mūšos slėnis žemiau Raudonpamūšio	9.99 (77.32)	Pasvalio raj., Pakruojo raj. savivaldybės	Dalis teritorijos patenka į Pasvalio	3270, Dumblingos upių pakrantės 6210, Stepinės pievos	-

				rajono savivaldybės Mūšos slėnio botaninį draustinį (dalis draustinio)	6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai 6510, Šienaujamos mezofitų pievos 8210, Karbonatinių uolienų atodangos	
--	--	--	--	--	--	--

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras.

5 lentelė. Natura 2000 paukščių apsaugai svarbios teritorijos Pakruojo rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Lietuvos Respublikos saugomos teritorijos arba jų dalys	Paukščių apsaugai svarbi teritorija	Aptinkama europinės svarbos saugomų rūšių paukščių; teritorijos svarba migruojantiems paukščiams	Pastabos dėl paukščių apsaugai svarbios teritorijos ribų
1	Gedžiūnų miško biosferos poligonas	LTPAKB002 Gedžiūnų miškas	Mažųjų erelių rėksnių (Aquila pomarina) apsaugai	Ribos sutampa su Gedžiūnų miško biosferos poligono ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras.

Pakruojo rajono savivaldybėje fiksuojami gamtos paveldo objektai (6 lentelė). Pagal tipą išskiriami 7 botaniniai, 3 geologiniai ir 1 geomorfologiniai.

6 lentelė. Gamtos paveldo objektai Pakruojo rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vietovė, saugoma teritorija
Botaniniai objektai		
1.	Klovainių ažuolas	Sunykęs
2.	Rozalimo ažuolas	Pakruojo r. sav. Rozalimo sen., Rozalimo mstl.
3.	Šilų ažuolas	Pakruojo r. sav. Klovainių sen., Pakruojo miškų urėdijos Klovainių g-jos (72 kv., 17 skl.) teritorija
4.	Storasis Klovainių ažuolas	Pakruojo r. sav. Klovainių sen., Klovainių mstl.
5.	Storasis Pamūšio ažuolas	Pakruojo r. sav. Pašvitinio sen., Pamūšio k.
6.	Teodoro Grotuso ažuolas	Pasvalio r. sav., Vaškų sen., Biržų miškų urėdijos Pasvalio g-jos (44 kv., 34 skl.) teritorija, Gedučių miškas (prie Gedučių k. (Pakruojo r. sav.) ribos)
7.	Žvirblinių ažuolas	Pakruojo r. sav., Pašvitinio sen., Žvirblinių k.
Geologiniai objektai		
8.	Bulotiškio akmuo	Pakruojo r. sav. Žeimelio sen., Pakruojo miškų urėdijos Žeimelio g-jos (21 kv., 16 skl.) teritorija, Bulotiškio miškas
9.	Gaidžiakalnio akmuo	Pakruojo r. sav., Klovainių sen., Spilgių k.
10.	Kundročių akmuo	Pakruojo r. sav., Pakruojo sen., Kundročių k., Pakruojo miškų urėdijos Pakruojo g-jos (646 kv., 2 skl.) teritorija
11.	Raudonpamūšio atodanga	Gedžiūnai, Pakruojo r. sav.
Geomorfologiniai objektai		

12.	Krištopaičio kalnas	Pakruojo r. sav. Lygumų sen., Lapgirio k., Pakruojo miškų urėdijos Rozalimo g-jos (818 kv., 7, 9 skl.) teritorija
-----	---------------------	---

Duomenų šaltinis: Saugomų teritorijų kadastras.

Europos Komisija 2020 m. gegužės mėn. pristatė ES biologinės įvairovės strategiją iki 2030-ųjų metų, skirtą kovoti su biologinės įvairovės nykimo veiksniais ją saugant ir atkuriant, skatinant aplinkos, ekonomikos ir socialinių sričių pokyčius.

ES biologinės įvairovės strategija siekiama, kad Europos biologinė įvairovė iki 2030 metų pradėtų atsigauti ir kovoti su pagrindiniais biologinės įvairovės nykimo veiksniais, pvz., netausiu sausumos ir jūros naudojimu, gamtos išteklių pereikvojimu, tarša, klimato kaita. Joje siūloma nustatyti privalomus tikslus, padėsiančius atkurti pažeistas ekosistemas ir upes, gerinti saugomų ES buveinių ir rūšių būklę, mažinti taršą, žalinti miestus, stiprinti ekologinį ūkininkavimą bei kitą biologinei įvairovei palankią ūkininkavimo praktiką, gerinti miškų būklę.

Naujoje Biologinės įvairovės strategijoje yra numatyta saugomų teritorijų plėtra visoje ES – iki tam tikro laiko 30 proc. žemės (t.y. sausumos) ir 30 proc. vandenų teritorijos turi būti saugoma. Šiuo metu ES vidutiniškai saugoma 26 proc., tačiau numatyta, kad augimas turėtų padidėti mažiausiai dar 4 procentais. Kiek mažesnis skaičius numatytas Lietuvos bendrajame plane – kalbama apie 2 proc.

Europos Sąjungos biologinės įvairovės strategijoje rašoma, kad 10 procentų saugomų teritorijų turėtų būti griežtai saugomos. Tai reiškia, kad Lietuvoje aukščiausio lygio saugos teritorijų turėtų būti 10 procentų ir tai turėtų būti rezervatai. Apytiksliai skaičiuojant šiandien Lietuvoje jie sudaro apie 1 proc., o pagal Europos Sąjungos ambiciją reikėtų 10 procentų.

ŽELDYNŲ SISTEMA

Želdynų sistema Pakruojo rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje yra formuojama siekiant išsaugoti kraštovaizdžio struktūrą, biologinę įvairovę ir istorinę vertę, palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą, gerinti žmonių gyvenamosios ir darbo aplinkos sąlygas.

Kaip apibrėžia Želdynų įstatymas, želdynų sistema – strateginio ar teritorijų planavimo dokumentuose numatyta urbanizuotų teritorijų gamtinio karkaso ir (ar) žaliosios infrastruktūros dalis – tikslingai ir nuosekliai formuojama atskirųjų želdynų - parkų, skverų, miesto ar miestelio sodų, žaliųjų jungčių ir priklausomųjų želdynų sistema, palaikanti ekologinį stabilumą ir gerinanti žmonių gyvenamosios aplinkos sąlygas.

Savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimą, šių sklypų kadastro duomenų nustatymą ir jų įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą, organizuoja želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimą ir apskaitą, teikia ir tvarko želdynų ir želdinių erdvinius duomenis, vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą ir kt.

Šiuo metu Pakruojo rajono savivaldybėje esančiuose miesteliuose atskirųjų želdynų sistema nėra suformuota. Pagal želdynų įstatymo nuostatas ir Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų aprašą Želdynų norma vienam gyventojui nėra užtikrinama miestuose, juose želdynų poreikio nepadengia ir valstybei priklausantys II grupės miškų plotai, nes tokių teritorijų šiuose miestuose nėra.

Tačiau būtina akcentuoti, kad nesant registruotų atskirųjų želdynų, nebūtinai yra faktinis želdynų trūkumas miestuose ir miesteliuose. Dėl 2023 įsigaliojusio Želdynų įstatymo redakcijos daugelis

savivaldybių, tarp kurių ir Pakruojo rajono savivaldybė, dar nėra spėjusi sutvarkyti želdynų duomenų pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus.

REKREACINIS POTENCIALAS

Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo esamos būklės išvadomis bei Pakruojo rajono turizmo plėtros galimybių studijos sprendiniais, Pakruojo rajonas nepasižymi išskirtiniais gamtiniais ištekliais, ypač vertinant gretimų rajonų kontekste, tačiau turi išskirtinai šiam regionui būdingą kraštovaizdį – plačiose lygumose iškyla mažos kalvelės, Žiemgalos ir Mūšos-Nemunėlio žemumas skiria Linkuvos kalvagūbris, išsidėstęs į šiaurę nuo Pakruojo miesto, savitumu išsiskiriantys miesteliai, maži miškai ir Petrašiūnų bei Klovainių karjerai. Pakruojo rajone yra du ežerai tuo pačiu Bevardžio vardu ir 24 tvenkiniai, kurie dalinai kompensuoja ežerų nebuvimą. Didžiausi yra Dvariukų (136,4 ha), Baltausių (79,9 ha), Petraičių (58,9 ha), Pakruojo (52,0 ha) ir Laičių II (48,4 ha). Kiti tvenkiniai mažesni nei 20 ha. Poilsui daugiausia naudojamos Baltausių, Laičių tvenkiniais, Petrašiūnų ir Klovainių dolomito karjerai ir Pakruojo tvenkinio „Varlynėlio“ poilsinė zona. Pati didžiausia upė Pakruojo rajone yra Mūša, kuri iš vakarų į rytus teka vidurinėje rajono dalyje.

Rekreaciniai centrai. Rengiant Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą ypatingas dėmesys skiriamas rekreacinių teritorijų – rekreacinių centrų struktūros plėtrai. Tai lokalinių teritorinių kompleksų, kurie yra išskiriami įvertinant rekreacinių išteklių potencialą, esamą naudojimą, naudojimo perspektyvumą ir kuriems nustatomas rekreacinio naudojimo prioritetas įveiklinimas.

Nors Pakruojo rajono turizmo plėtros galimybių studijoje teigiama, kad didžiausi lankytinų objektų koncentracijos arealai apima Pakruojo ir Linkuvos miestus (čia yra didžiausią trauką rajone kuriantys lankytini objektai Pakruojo dvaro sodyba, Linkuvos Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčia ir Karmelitų vienuolynas), tačiau taip pat dideliu turizmo – rekreaciniu potencialu pasižymi ir Žeimelis, Lygumai, Rozalimas.

Geologinių objektų teritorijų įveiklinimas. LRBP 2030 numatoma Šiaurės ir Vidurio Lietuvos partnerysčių grupėse (patenka Pakruojo rajonas) neeksploatuojamuose karjerų erdvėse vystyti geoparką (teritorijų su ypatingais geologiniais bruožais) įrengimą, jų pritaikymą geologinio-pažintinio turizmo plėtrai, taip pat įvairių pramogų vystymui (fosilijų paieškos pamokoms, alpinistų sienelių įrengimui). Perspektyviausi karjerai šių veiklų vystymui LRBP 2030 įvardinami Pakruojo rajono Petrašiūnų II, Klovainių, Krivaičių, priskirti prie geologinių objektų įveiklinimo potencialo.

Rekreacijos ir turizmo infrastruktūra. Apibrėžiama Pakruojo rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo infrastruktūra yra sudaryta iš taškinių rekreacijos ir turizmo objektų (poilsio zonų, regyklų), kitų rekreacijos ir turizmo infrastruktūrai svarbių objektų (autobusų ir geležinkelių stočių, stotelių) bei rekreacijos ir turizmo jungčių (autoturizmo trasos, dviračių turizmo trasos, pėsčiųjų – pažintiniai takai, vandens turizmo trasos). Užtikrinamas turizmo infrastruktūrai svarbių objektų pasiekiamumas, pagal galimybes įtraukiant juos į viešojo transporto maršrutus ar taikant kitas kombinuoto susisiekimo priemones.

Pakruojo rajone yra išskirtos šios turizmo trasos ar maršrutai:

- ŽEMAITIJOS – AUKŠTAITIJOS MARŠRUTAS - sutapatinamas su krašto reikšmės keliu Nr.150;

- ŽEMAITIJOS – AUKŠTAITIJOS ŽIEDAS – apima krašto reikšmės kelio Nr. 149 atkarpą nuo Mediniškių, ties Pakruojo miestu trasa sutapatinama su krato reikšmės keliu Nr. 150 (Šiaulių kryptimi);
- ŠIAULIAI – PAKRUOJIS – RUNDALĖ – dviračių trasa besitęsianti nuo Šiaulių (krašto reikšmės keliu Nr. 150) pro Lygumas, (rajoniniu keliu Nr. 2914), link Pakruojo pro Aleknaičius (rajoniniu keliu Nr. 2908), toliau trasa numatoma pro Linkuvą, link Žeimelio (krašto keliais Nr. 151, 211) iki Rundalės (Latvijos Respublika);
- ŠIAURĖS LIETUVOS ALAUS KELIAS - sutapatinamas su krašto reikšmės keliu Nr.150;
- VĖJO MALŪNŲ KELIAS – tęsiasi nuo Šeduvos link Rozalimo (rajoniniu keliu Nr.2906), nuo Rozalimo link Pakruojo krašto reikšmės keliu Nr. 149) ir nuo Rozalimo (rajoniniais keliais Nr. 2923, 2931, 2914) Lygumų link. Nuo Pakruojo link Linkuvos, nuo Linkuvos link Pašvitinio, Žeimelio, Guostagalio.
- PAKRUOJIS – LYGUMAI – ROZALIMAS – PAKRUOJIS;
- LITERATŪRINIS MARŠRUTAS „PAKRUOJIS – KAREIVIŠKIS – BALSIAI – TITONIAI – LUMBELIAI – LINKUVA – PAKRUOJIS“;
- BAIDARIŲ MARŠRUTAS „NUO PAMŪŠIO IKI PAMŪŠIO“;
- NACIONALINĖ DVIRAČIŲ TURIZMO TRASA - tęsiasi nuo Jasvilaičių, (krašto reikšmės keliu Nr. 212) iki Poškiečių, nuo čia dalis maršruto sutampa su krašto reikšmės keliu Nr.150 rytų kryptimi. Tuomet maršrutas tęsiasi į šiaurę link Pakruojo miesto, krašto reikšmės keliu Nr.151 link Petrašiūnų. Nuo Petrašiūnų pro Pamūšį link Joniškėlio (Pasvalio rajonas).

Šiuo metu Pakruojo rajone yra įrengta viena maudykla: Paežerių užtvanka – Laičių (Paežerių).

Šiuo metu Pakruojo rajone yra teikiamos šios turizmo paslaugos:

- ROZALIMO MIŠKO PARKAS
 - *Rozalimo pažintinio tako ilgis apie 4 km. Eidami visu maršrutu, rasite 18 informacinių stendų, naujai įrengtas atokvėpiui skirtas vietas. Keliaujant šiuo taku pamatysite Lapgirių ozą, pasigrožėsite kerinčiais Paežerių tvenkinio užutekiais, sužinosite apie Zigmantiškų mitologinį akmenį, parke augančius augalus ir gyvenančius paukščius ir žvėris.*
- DVIRAČIŲ NUOMA
- KEROLAIN KETURRAČIŲ NUOMA
- MARGAS PONIS
 - *Jojimas gamtoje, Jojimo treniruotės*
- PETRAŠIŪNŲ POILSIO ZONA
 - *Dviračių takas – 5 km.*
- BMX DVIRAČIŲ TRASA
 - *Veiklą koordinuoja Pakruojo sporto centras.*
- PAKRUOJO ASK TRASA
 - *Veiklą organizuoja Pakruojo automobilių sporto klubas. Vykdomi renginiai, varžybos tarp Baltijos šalių. Įrengta infrastruktūra, poilsio erdvė, sutvarkytas reljefas.*
- PETRAŠIŪNŲ MOTOKROSO TRASA
 - *Renginių globėjas AB Dolomitas. Renginių organizatorius - Pakruojo sporto klubas „Robusta“. Vykdomos tarptautinės varžybos - svečiai iš Estijos, Vokietijos, Latvijos, Prancūzijos.*
- PAKRUOJO ASK - AUSTOMOBILIŲ SPORTO KLUBAS
 - *Organizacija vykdo automobilių ir motociklų varžybas, vaikų užimtumo veiklas su vaikiškais elektromobiliais, propaguoja aktyvią visuomeninę veiklą.*

Turistiniai – rekreaciniai ištekliai. Turizmo ištekliai šiame plane suprantami kaip **traukos objektai** (gamtos paveldo objektai, kultūros paveldo objektai, mokslo, religijos, pramogų, muziejai, tradicinių amatų centrai ir kt.) ir **vietovės** (senamiesčiai, parkai, dvaro sodybos ir rūmų kompleksai, istorinių įvykių reikšmingų Lietuvai vietos, mokslui ir istorijai reikšmingų asmenybių memorialiniai kompleksai ir kt.), dominantys turistus ar skirti jų reikmėms. Žemiau išskirti Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje svarbiausi traukos objektai ir vietovės, kurie Pakruojo rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitime apibūdinami kaip turizmo ištekliai.

7 lentelė. Turizmo ištekliai Pakruojo rajono savivaldybėje

Nr.	Nr.	Pavadinimas	Adresas
Architektūros, archeologijos ir urbanistikos paminklai (9)			
1.	1.	PAKRUOJO SINAGOGA	Kranto g. 8, LT-83156 Pakruojis
2.	2.	PAKRUOJO DVARO SODYBA	Karčiamos g. 9, LT-83166 Pakruojis
3.	3.	AKMENĖLIŲ DVARAS	Petrašiūnų g. 6, Akmenėlių km., Pakruojo raj.
4.	4.	BUVUSI GERUČIŲ DVARO SODYBA	Geručiai, Pakruojo raj.
5.	5.	LINKUVOS ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ŠKAPLIERINĖS BAŽNYČIA IR KARMELITŲ VIENUOLYNAS	Laisvės g. 25, Linkuva, Pakruojo raj.
6.	6.	ROZALIMO ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS VARDŲ BAŽNYČIA	Sodžiaus g. 1, Rozalimas, Pakruojo raj.
7.	7.	PAKRUOJO UGNIAGESIŲ DRAUGIJOS STOGINĖ	Laisvės a. 10, LT-83157 Pakruojis,
8.	8.	ROZALIMO SINAGOGA	S. Neries g., Rozalimas, Pakruojo raj.
9.	9.	LAUKSODŽIO ŠV. ALOYZO GONZAGOS BAŽNYČIA	Lauksodis, Pakruojo raj.
Maldos namai (3)			
10.	1.	ŠV. JONO KRIKŠTYTOJO BAŽNYČIA	Vytauto Didžiojo g. 67A, Pakruojis
11.	2.	ŽEIMELIO LIUTERONŲ EVANGELIKŲ BAŽNYČIA	Vytauto Didžiojo g. 4A, Žeimelis, Pakruojo raj.
12.	3.	ŽEIMELIO ŠV. APAŠTALŲ PETRO IR POVILO BAŽNYČIA	Bauskės g. 3A, Žeimelis, Pakruojo raj.
Muziejai (5)			
13.	1.	GEDIMINO ALIŠAUSKO AKMENŲ MUZIEJUS	Striukų k., Pakruojo raj.
14.	2.	PAKRUOJO KRAŠTO MUZIEJUS „ŽIEMGALA“	Vienybės a. 14, Žeimelis, Pakruojo raj.
15.	3.	„MYLIU ŽIRGĄ“ JANELIŲNŲ ŠEIMOS EKSPOZICIJA	Karčiamos g. 1, Pakruojo km., Pakruojo raj.
16.	4.	STASIO UŠINSKO MEMORIALINIS KAMBARYS	Laisvės a. 10, Pakruojis
17.	5.	PETRAŠIŲNŲ GELEŽINKELIO MUZIEJUS	Stoties g. 11, Petrašiūnai
Ekoturizmo lankytini objektai (9)			
18.	1.	ROZALIMO MIŠKO PARKAS	Rozalimas, Pakruojo raj.
19.	2.	LAIMOS SKOPIENĖS EKOTURIZMO SODYBA	Petronių km. 2, Žeimelio sen., Pakruojo raj.
20.	3.	KLOVAINIŲ AŽUOLAS	Klovainiai, Pakruojo raj.

21.	4.	GUOSTAGALIO AKMUO VADINAMAS „VELNIO KRĖSLU“	Guostagalis, Pakruojo raj.
22.	5.	RAUDONPAMŪŠIO ATODANGA	Raudonpamūšis, Pakruojo raj.
23.	6.	PETRAŠIŪNŲ DOLOMITO ATODANGA	Dolomito g. 6, Petrašiūnų km., Pakruojo raj.
24.	7.	PAKRUOJO MIESTO PARKAS (MEDŽIO SKULPTŪROS, SAKURŲ SODAS)	Pakruojis
25.	8.	PELENIŠKIŲ PILIAKALNIS	Peleniškiai, Pakruojo raj.
26.	9.	PAEŽERIŲ AKMUO SU DUBENĖLIAIS (UŽTVANKOS SALOJE)	Paežeriai, Pakruojo raj.
Kitos lankytinos vietos (6)			
27.	1.	STAČIŪNŲ VĖJO MALŪNAS	Malūno g. 4, Stačiūnai, Pakruojo raj.
28.	2.	BAČIŪNŲ VĖJO MALŪNAS	Bačiūnai, Pakruojo raj.
29.	3.	LYGUMŲ KAPINIŲ AKMENINĖ KOPLYČIA	Mokyklos g. 4A, Lygumai, Pakruojo raj.
30.	4.	PAKRUOJO VIENYBĖS AIKŠTĖS FONTANAS	Vienybės a., Pakruojis
31.	5.	PAKRUOJO SIAURUKAS	Vilniaus g. 22A, Pakruojis
32.	6.	PAKRUOJO KULTŪROS CENTRAS	Vienybės a. 1, Pakruojis

Sąrašas nėra baigtinis, atsižvelgiant į Pakruojo rajono savivaldybės rekreacijos ir turizmo išteklius, sąrašą siūloma pildyti ištekliais, atitinkančiais pagrindinius taikytinus kriterijus (darbo laikas, nuolatinė ekspozicija, tinkama rekreacijos ir turizmo infrastruktūra ir kt.).

SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

Aplinkkeliai, funkciniai koridoriai. Valstybinės reikšmės kelių tinklas Pakruojo savivaldybėje kiekybine prasme yra pakankamas ir užtikrina gerus transporto ryšius tarp rajono ir kitų šalies miestų, gyvenamųjų vietovių. Vietinės reikšmės kelių taip pat yra pakankamas tam, kad būtų užtikrintas geras paslaugų pasiekiamumas, palaikomas kelių rišlumas ir kompleksiskumas.

Kelių transporto aptarnavimo infrastruktūra. Esamą kelių transporto aptarnavimo infrastruktūrą Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje sudaro 4 degalinės (2 iš jų – Pakruojo mieste, 1 – Degučių k., 1 – Kuosiškių k.) ir elektromobilių įkrovimo stotelės, esančios: Pakruojo m., Vytauto Didžiojo g. 98 (viena esama, o kita suprojektuota), Pakruojo m., Statybininkų g. 2A (dvi stotelės), Pakruojo m., Vytauto Didžiojo g. 17 (viena stotelė), Degučių k., Topolių g. 1 (viena stotelė), Pakruojo dvaro sodybos teritorijoje: Pakruojo k., Žemdirbių gatvėje (1 stotelė), Pakruojo k., Karčiamos gatvėje (viena stotelė).

Logistika ir multimodalumo galimybės rajone. Kombinuotų kelionių galimybėms rajone yra būtina infrastruktūra, užtikrinanti saugias asmeninio transporto laikymo sąlygas, keičiant kelionės transporto rūšį ar keliavimo būdą. Kadangi Pakruojo rajone nevykdomas keleivių vežimas geležinkeliu, rajono teritorijoje aktualios saugios atvykimo, dviračių laikymo sąlygos dviračių naudotojams iki autobusų stočių, automobilių laikymo sąlygos iš atokesnių nuo rajono pagrindinių urbanistinių centrų gyvenamųjų vietovių atvykstantiems gyventojams, kurių tolimesnei kelionei yra aktualios kelių viešojo transporto (tarp miestinio, vietinio reguliaraus pervežančio keleivius tarp urbanistinių centrų) paslaugos. Vystant infrastruktūrą, svarbu palaikyti ištisinį tinklą ir galimybes susisiekti rajone - užtikrinti pasiekiamumą, patogumą ir aktualius ryšius.

Oro transporto infrastruktūra. Rajono teritorijoje, šalia gyvenamųjų vietovių išlikusi mažųjų, neveikiančių aerodromų infrastruktūra:

- Degučių k. (valstybinė žemė, sklypas nesuformuotas, įrengtas kylimo - tūpimo takas (toliau -KTT) ir aikštelė);
- Melionių k. (privatus žemės sklypas, įrengtas KTT ir aikštelė (asfalto dangą));
- Ūdekų k. (valstybinė žemė, sklypas nesuformuotas, įrengtas KTT);
- Rozalimo mstl. (valstybinė žemė, sklypas nesuformuotas, įrengtas KTT (asfalto dangą)).

SAVIVALDYBĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRIORITETAI

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu, reglamentuojančiu savivaldybės infrastruktūros plėtrą ir jos planavimą, įgyvendinimą, finansavimą, išskiriamos prioritetingos plėtros teritorijos.

Prioritetingos plėtros teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuotos ir (ar) urbanizuojamos teritorijos (jų dalys), kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

Prioritetinga savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetinga ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetingos plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Neprioritetinga savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetingos plėtros teritorijas ir kuriose savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme nusakoma, kad savivaldybės infrastruktūrą sudaro socialinė savivaldybės infrastruktūra ir inžinerinė savivaldybės infrastruktūra:

- **Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra** – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai (taip pat kelio elementai ir kiti inžineriniai statiniai, numatyti inžinerinės savivaldybės infrastruktūros statinio projekte ir esantys žemės juostoje, skirtoje gatvės ir jos elementų įrengimui, kai vietinės reikšmės kelias yra mieste, miestelyje ar kaimo gyvenamojoje vietovėje), kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.
- **Socialinė savivaldybės infrastruktūra** – kultūros, švietimo ir mokslo, sveikatos, sporto paskirties statiniai ir (arba) savivaldybės funkcijoms atlikti skirti objektai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

Aukščiau išdėstytos sąvokos pateiktos pagal šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo redakciją. Tuo atveju, jei Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme sąvokos pakeičiamos, atitinkamai taikoma aktuali jų redakcija.

NEKILNOJAMŲ KULTŪROS PAVELDO OBJEKTŲ IR TERITORIJŲ EKSPLIKACIJA

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
KULTŪROS PAVELDO VIETOVĖS					
U1	31706	Lygumų miestelio istorinė dalis	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl.,	Registrinis	
U2	17103	Rozalimo miestelio istorinė dalis	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Registrinis	UV34
U3	17096	Linkuva	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m.,	Registrinis	UV27
U4	17128	Žeimelis	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Registrinis	UV56
KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI, KUR VYRAUJA ARCHEOLOGIJOS IR/AR MITOLOGINĖS VERTINGOSIOS SAVYBĖS					
A1	30335	Senojo miesto vieta	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Valstybės saugomas	A1922
A2	30334	Senojo miesto vieta	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m.,	Valstybės saugomas	A1920
A3	23861	Peleniškių, Kalnuočių piliakalnis su gyvenvieta	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Peleniškių k.,	Paminklas	A610KP
A3.1	5392	<i>Peleniškių, Kalnuočių piliakalnio su gyvenvieta piliakalnis</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Peleniškių k.,</i>	<i>Paminklas</i>	<i>A610K1P, AR706</i>
A3.2	23862	<i>Peleniškių, Kalnuočių piliakalnio su gyvenvieta gyvenvietė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Peleniškių k.,</i>	<i>Paminklas</i>	<i>A610K2P</i>
A4	12415	Tričių piliakalnis su gyvenvieta	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Tričių k.,	Valstybės saugomas	2547, A616K
A4.1	23863	<i>Piliakalnis</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Tričių k.,</i>	<i>Valstybės saugomas</i>	<i>A616K1</i>
A4.2	23864	<i>Gyvenvietė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Tričių k.,</i>	<i>Valstybės saugomas</i>	<i>A616K2</i>
A5	12418	Kairelių senovės gyvenvietė	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Kairelių k.,	Valstybės saugomas	2551, A602
A6	2983	Meldinių pilkapis, vad. Žėrkalniu	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Meldinių k.,	Paminklas	2549, A607P, 52

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
A7	13081	Masčionių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Masčionių k.,	Paminklas	A606P, AV1884
A8	5381	Petronių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Petronių k.,	Paminklas	A611P, AR695
A9	24080	Plaučiškių pilkapynas vad. Katmilžiais	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Plaučiškių k.,	Valstybės saugomas	A613
A10	5395	Plaučiškių pilkapis	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Plaučiškių k.,	Valstybės saugomas	A1921, AR709
A11	5401	Šukionių kapinynas, vad. Švedkalniu	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Šukionių k.,	Paminklas	A615P, AR715
A12	6505	Diržių kapinynas, vad. Švedkapiu	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Diržių k.,	Paminklas	A599P, AV782
A13	5397	Dovainišio kapinynas, vad. Švedkalniu	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Dovainišio k.,	Paminklas	A600P, AR711
A14	16205	Degėsių kapinynas, vad. Kapų kalnu	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Degėsių k.,	Valstybės saugomas	A1918, AV2036
A15	5383	Linkuvos, Vaižgantų kapinynas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Vaižgantų k.,	Paminklas	A605P, AR697
A16	5386	Linksmučių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k.,	Paminklas	A604P, AR700
A17	13088	Aukštadvario kapinynas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Aukštadvario k.,	Paminklas	A598P, AV1891
A18	5387	Paliečių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Paliečių k.,	Paminklas	A609P, AR701
A19	13091	Liesų kapinynas, vad. Švedų kapais	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Liesų k.,	Paminklas	A603P, AV1894
A20	5407	Žeimelio pylimas, vad. Žydkapiu	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Paminklas	A618P, AR721
A21	13082	Balsių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Balsių k.,	Registrinis	AV1885
A22	5405	Geručių senovės gynybinis įtvirtinimas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Geručių k.,	Paminklas	A601P, AR719
A23	17179	Žeimelio kapinynas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Valstybės saugomas	A617, AR1914
A24	12417	Aukštadvario, Gudelių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Aukštadvario k.,	Valstybės saugomas	2550, A1923

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
A25	12413	Puodžiškių pilkapynas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Puodžiškių k.,	Valstybės saugomas	2545, A612
A26	12419	Steigvilių senovės gyvenvietė	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Steigvilių k.,	Valstybės saugomas	2552, A614
A27	6511	Senkapis, vad. Kaukakalniu	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Domančių k.,	Registrinis	AV788
A28	5385	Senkapis su gr. kp.	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Daugšigalių k.,	Registrinis	AR699
A29	6508	Senkapis, vad Kapeliais	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Paliečių k.,	Registrinis	AV785
A30	5400	Senkapis	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Kutaičių k.,	Registrinis	AR714
A31	40681	Pavėzgių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,	Registrinis	
A32	12412	Dargužių kapinynas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Dargužių k.,	Valstybės saugomas	2544, A1919
A33	12414	Impolių dvarvietė	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Impolių k.,	Valstybės saugomas	2546, A1744
M1	5396	Zigmantiškių akmuo su "Marijos pėda"	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Zigmantiškių k.,	Valstybės saugomas	M83, AR710
M2	13101	Ūdekų akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Ūdekų k.,	Valstybės saugomas	M320, AV1904
M3	13105	Sodeliškių akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Sodeliškių k.,	Valstybės saugomas	M316, AV1908
M4	16368	Paežerių akmuo su dubenėliais	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Paežerių k.,	Paminklas	A608P, AR1712
M5	13092	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Nociūnų k.,	Valstybės saugomas	M318, AV1895
M6	13111	Miciūnų akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Miciūnų k.,	Valstybės saugomas	M312, AV1914
M7	5388	Binėnų pirmasis akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Binėnų k.,	Valstybės saugomas	M314, AR702
M8	13103	Binėnų antrasis akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Binėnų k.,	Valstybės saugomas	M315, AV1906
M9	13095	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Gaižūnų k.,	Valstybės saugomas	M319, AV1898
M10	13109	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Ilguočių k.,	Registrinis	AV1912
M11	13104	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Petrikonių k.(negalioja nuo 1999.01.01),	Registrinis	AV1907

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
M12	5408	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Registrinis	AR722
M13	13079	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Guostagalio k.,	Registrinis	AV1882
M14	13089	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Jovaišių k.,	Registrinis	AV1892
M15	5377	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Skarulių k.,	Registrinis	AR691
M16	5384	Akmuo su "Velnio pėdomis"	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Voronėlių k.,	Valstybės saugomas	M246, AR698
M17	30512	Miciūnų akmuo vad. Velnio akmeniu	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Miciūnų k.,	Valstybės saugomas	M313
M18	30513	Akmuo su dubeniu	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Gaubių k.,	Valstybės saugomas	M317
M19	13080	Guostagalio akmuo vad. Velnio krėslu	Pakruojo rajono sav., Pakruojo r. sav. teritorija k.,	Valstybės saugomas	M82, AV1883
M20	5398	Kareiviškio akmuo vad. Perkūnija, kitaip Perkūno akmeniu	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Poškiečių k.,	Valstybės saugomas	M81, AR712
M21	5394	Paežerių alkakalnis vad. Koplyčkalniu	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Paežerių k.,	Valstybės saugomas	M245, AR708
KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI, KUR VYRAUJA ARCHITEKTŪROS VERT. SAVYBĖS					
K1	364	Pakruojo dvaro sodyba	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	465, G104KP, 413/1678, AtR127
K1.1	23286	Pakruojo dvaro sodybos rūmai	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Parko g. 1	Paminklas	G104K1P
K1.2	23287	Pakruojo dvaro sodybos sandėlis	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Parko g.	Paminklas	G104K2P
K1.3	23288	Pakruojo dvaro sodybos meistrų namas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g.	Paminklas	G104K3P
K1.4	23289	Pakruojo dvaro sodybos vaistinės pastatas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Puknionių g. 18	Paminklas	G104K4P
K1.5	23290	Pakruojo dvaro sodybos	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g.	Paminklas	G104K5P

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		<i>vaistinės sandėlis</i>			
<i>K1.6</i>	<i>23291</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos sarginė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Puknionių g. 20</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K6P</i>
<i>K1.7</i>	<i>23292</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos evangelikų liuteronų bažnyčios pastatas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 3</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K7P</i>
<i>K1.8</i>	<i>23293</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos pirma daržinė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 1</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K8P</i>
<i>K1.9</i>	<i>23294</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos vandens malūnas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Karčiamos g. 11</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K9P</i>
<i>K1.10</i>	<i>23295</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos malūnininko namas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Karčiamos g. 9</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K10P</i>
<i>K1.11</i>	<i>23296</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos vėjo malūnas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Karčiamos g. 7</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K11P</i>
<i>K1.12</i>	<i>23297</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos karčema</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Karčiamos g. 5</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K12P</i>
<i>K1.13</i>	<i>23298</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos anglių degykla</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Karčiamos g. 4</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K13P</i>
<i>K1.14</i>	<i>23299</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos kalvė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Karčiamos g. 2</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K14P</i>
<i>K1.15</i>	<i>23300</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos oficina</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 13</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K15P</i>
<i>K1.16</i>	<i>23301</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos pieninė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 13</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K16P</i>
<i>K1.17</i>	<i>23302</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos kiaulidė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 13</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K17P</i>
<i>K1.18</i>	<i>23303</i>	<i>Pakruojo dvaro sodybos tarnautojo namas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 11</i>	<i>Paminklas</i>	<i>G104K18P</i>

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K1.19	23304	Pakruojo dvaro sodybos spirito varykla	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 11	Paminklas	G104K19P
K1.20	23305	Pakruojo dvaro sodybos pirmas svirnas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 9	Paminklas	G104K20P
K1.21	23306	Pakruojo dvaro sodybos antras svirnas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 5	Paminklas	G104K21P
K1.22	23307	Pakruojo dvaro sodybos arklidė	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Parko g. 1A	Paminklas	G104K22P
K1.23	23308	Pakruojo dvaro sodybos vežiminė	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Parko g. 1B	Paminklas	G104K23P
K1.24	23309	Pakruojo dvaro sodybos pirmas tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Žemdirbių g. 7	Paminklas	G104K24P
K1.25	23310	Pakruojo dvaro sodybos tiltas- užtvanka	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K25P
K1.26	23311	Pakruojo dvaro sodybos tvora ir vartai	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K26P
K1.27	23312	Pakruojo dvaro sodybos ledainė	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K27P
K1.28	23313	Pakruojo dvaro sodybos antras tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K28P
K1.29	23314	Pakruojo dvaro sodybos trečias tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Susivienijimo g. 11	Paminklas	G104K29P
K1.30	23315	Pakruojo dvaro sodybos antra daržinė	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k., Tilto g. 5	Paminklas	G104K30P
K1.31	23316	Pakruojo dvaro sodybos ketvirtas tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K31P
K1.32	23317	Pakruojo dvaro sodybos penktas tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K32P
K1.33	23318	Pakruojo dvaro sodybos šeštas tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K33P
K1.34	23319	Pakruojo dvaro sodybos rūšys	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Paminklas	G104K34P
K1.35	23320	Pakruojo dvaro sodybos parkas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m.,	Paminklas	G104K35P

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K2	354	Lašmenpamūšio dvaro sodyba	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g.	Valstybės saugomas	461, G103K, 413/1713
K2.1	23277	Lašmenpamūšio dvaro sodybos rūmai	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g. 22	Valstybės saugomas	G103K1
K2.2	23278	Lašmenpamūšio dvaro sodybos pirmas svirnas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g. 23	Valstybės saugomas	G103K2
K2.3	23279	Lašmenpamūšio dvaro sodybos antras svirnas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g. 23	Valstybės saugomas	G103K3
K2.4	23280	Lašmenpamūšio dvaro sodybos pirmo tvarto liekanos	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g. 23	Valstybės saugomas	G103K4
K2.5	23281	Lašmenpamūšio dvaro sodybos antro tvarto liekanos	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g. 23	Valstybės saugomas	G103K5
K2.6	23282	Lašmenpamūšio dvaro sodybos ūkinis pastatas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g. 23	Valstybės saugomas	G103K6
K2.7	23283	Lašmenpamūšio dvaro sodybos rūsų	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g.	Valstybės saugomas	G103K7
K2.8	23284	Lašmenpamūšio dvaro sodybos kluonas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g. 23	Valstybės saugomas	G103K8
K2.9	23285	Lašmenpamūšio dvaro sodybos parkas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lašmenpamūšio k., Dvaro g.	Valstybės saugomas	G103K9
K3	347	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Šlapelių k.,	Registrinis	454, 413/1692
K3.1	43408	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentų arklidė	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Šlapelių k.,	Registrinis	
K3.2	43409	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentų rūšys	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Šlapelių k.,	Registrinis	
K3.3	43410	Aukštadvario dvaro sodybos fragmentų parkas	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Šlapelių k.,	Registrinis	
K4	362	Kiauliškių, Linksmučių palivarko	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k., Kruojos g.	Registrinis	463, 413/1734

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		sodybos fragmentai			
K4.1	47213	Kiauliškių, Linksmučių palivarko sodybos fragmentų namas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k., Kruojos g. 1D	Registrinis	
K4.2	47214	Kiauliškių, Linksmučių palivarko sodybos fragmentų ūkinis pastatas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k., Kruojos g. 3	Registrinis	
K4.3	47215	Kiauliškių, Linksmučių palivarko sodybos fragmentų klojimas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k., Kruojos g. 5	Registrinis	
K4.4	47216	Kiauliškių, Linksmučių palivarko sodybos fragmentų pirmas tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k., Kruojos g. 7	Registrinis	
K4.5	47217	Kiauliškių, Linksmučių palivarko sodybos fragmentų antras tvartas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k., Kruojos g. 1A	Registrinis	
K5	353	Klovainių (Krivaičių) buv. dvaro sodyba	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Klovainių mstl.,	Registrinis	460, 413/1711
K6	348	Balsių dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Balsių k., Senoji g. 41	Registrinis	455, 413/1710
K6.1	35309	Balsių dvaro sodybos fragmentų pirma klėtis	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Balsių k., Senoji g. 41	Registrinis	
K6.2	35310	Balsių dvaro sodybos fragmentų antra klėtis	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Balsių k., Senoji g. 41	Registrinis	
K6.3	35311	Balsių dvaro sodybos	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Balsių k., Senoji g. 41	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		<i>fragmentų ūkinis pastatas</i>			
K7	367	Pavėzgių dvaro sodyba	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,	Registrinis	468, 413/1724
K7.1	42062	<i>Pavėzgių dvaro sodybos dvarininko namas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.2	42063	<i>Pavėzgių dvaro sodybos svirnas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.3	42064	<i>Pavėzgių dvaro sodybos rūšys</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.4	42065	<i>Pavėzgių dvaro sodybos tvartas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.5	42069	<i>Pavėzgių dvaro sodybos antras ūkinis pastatas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.6	42068	<i>Pavėzgių dvaro sodybos pirmas kumetynas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.7	42067	<i>Pavėzgių dvaro sodybos antras kumetynas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.8	42066	<i>Pavėzgių dvaro sodybos ūkinis pastatas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.9	42070	<i>Pavėzgių dvaro sodybos ratinė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K7.10	42401	<i>Pavėzgių dvaro sodybos koplytėlė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Pavėzgių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K8	365	Pamūšio dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Pamūšio k.,	Registrinis	466, 413/1729
K8.1	1519	<i>Pamūšio dvaro sodybos fragmentų ledainė</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Pamūšio k.,</i>	<i>Registrinis</i>	AtV524
K8.2	42072	<i>Pamūšio dvaro sodybos fragmentų parkas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Pamūšio k.,</i>	<i>Registrinis</i>	
K9	373	Buv. dvaro sodyba	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Vileišių k.,	Registrinis	474, 413/1705
K10	349	Dovydiškio dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Dovydiškio k.,	Registrinis	456, 413/1726

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K10.1	38586	Dovydiškio dvaro sodybos fragmentų koplyčia	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Dovydiškio k.,	Registrinis	
K10.2	38587	Dovydiškio dvaro sodybos fragmentų parkas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Dovydiškio k.,	Registrinis	
K11	370	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Rimkūnų k.,	Registrinis	471, 413/1730
K12	350	Geručių (Glebavos) buv. dvaro sodyba	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Geručių k.,	Registrinis	457, 413/1700
K13	346	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Akmenėlių k.,	Registrinis	453, 413/1694
K14	10529	Bardiškių sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Bardiškių k.,	Registrinis	1741, 413/1695, IR198
K14.1	31862	Bardiškių sodybos fragmentų namas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Bardiškių k.,	Registrinis	
K14.2	31863	Bardiškių sodybos fragmentų klėtis	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Bardiškių k.,	Registrinis	
K15	368	Baltųjų Plonėnų dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Plonėno k.,	Registrinis	469, 413/1703
K15.1	43375	Baltųjų Plonėnų dvaro sodybos fragmentų ūkinis pastatas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Plonėno k.,	Registrinis	
K15.2	43376	Baltųjų Plonėnų dvaro sodybos fragmentų parkas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Plonėno k.,	Registrinis	
K16	345	Akmenėlių palivarko sodyba	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Akmenėlių k., Petrašiūnų g. 6	Registrinis	452, 413/1732
K16.1	41911	Akmenėlių palivarko sodybos namas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Akmenėlių k., Petrašiūnų g. 6	Registrinis	
K16.2	41912	Akmenėlių palivarko sodybos svirnas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Akmenėlių k., Petrašiūnų g. 6	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K16.3	41913	Akmenėlių palivarko sodybos ūkinis pastatas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Akmenėlių k., Petrašiūnų g. 6	Registrinis	
K17	11041	Gedučių dvaro sodybos fragmentų pastatas	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Gedučių k., Teodoro Grotuso g. 36	Registrinis	IV443
K18	11045	Sodyba	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Veselkiškių k.,	Valstybės saugomas	G96K, IV447
K18.1	23241	Namas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Veselkiškių k.,	Valstybės saugomas	G96K1
K18.2	23242	Klėtis	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Veselkiškių k.,	Valstybės saugomas	G96K2
K18.3	23243	Tvartas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Veselkiškių k.,	Valstybės saugomas	G96K3
K19	31823	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių kompleksas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	
K19.1	31824	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių komplekso motorinis malūnas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	
K19.2	31825	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių komplekso lentpjūvė	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	
K19.3	31826	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių komplekso motorinė	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	
K19.4	31827	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių komplekso produkcijos sandėlis	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K19.5	31828	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių komplekso valgykla su sargine	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	
K19.6	31829	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių komplekso malūnininko namas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	
K19.7	31830	Pakruojo malūno- lentpjūvės statinių komplekso dirbtuvė	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Prof. S. Ušinsko g. 33	Registrinis	
K20	1517	Linkuvos karmelitų vienuolyno ansamblis	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., Varpo g. 11, 13	Valstybės saugomas	G194K, AtV522
K20.1	23685	Linkuvos karmelitų vienuolyno ansamblio Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčia	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., Varpo g. 11	Valstybės saugomas	G194K1
K20.2	23686	Linkuvos karmelitų vienuolyno ansamblio vienuolyno namas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., Varpo g. 13	Valstybės saugomas	G194K2
K21	16036	Švč. Trejybės bažnyčia	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Sodo g. 6	Valstybės saugomas	S499, AtV1066
K22	20371	Šv. Lauryno parapinės bažnyčios kompleksas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Stačiūnų k.,	Valstybės saugomas	2607, G13K
K22.1	22183	Šv. Lauryno bažnyčia	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Stačiūnų k.,	Valstybės saugomas	G13K1
K22.2	22184	Varpinė	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Stačiūnų k.,	Valstybės saugomas	G13K2

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K23	20370	Švč. M. Marijos Vardo parapinės bažnyčios kompleksas	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Valstybės saugomas	2606, G14K
K23.1	22186	Švč. M. Marijos bažnyčia	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Valstybės saugomas	G14K1
K23.2	22187	Koplyčia	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Valstybės saugomas	G14K2
K24	16039	Žeimelio evangelikų liuteronų bažnyčia	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl., Vytauto Didžiojo g. 4A	Valstybės saugomas	S500, AtV1069
K25	17009	Žeimelio evangelikų liuteronų klebonija	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl., E. Leijerio al. 4	Registrinis	IV1253
K26	20372	Kapinių koplyčia	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Registrinis	2608
K27	44454	Lauksodžio Šv. Aloyzo bažnyčios statinių kompleksas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Lauksodžio k., Gėlių g. 3	Registrinis	
K27.1	44455	Lauksodžio Šv. Aloyzo bažnyčios statinių komplekso Šv. Aloyzo bažnyčia	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Lauksodžio k., Gėlių g. 3	Registrinis	
K27.2	44456	Lauksodžio Šv. Aloyzo bažnyčios statinių komplekso varpinė	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Lauksodžio k., Gėlių g. 3	Registrinis	
K27.3	44457	Lauksodžio Šv. Aloyzo bažnyčios statinių komplekso šventoriaus tvora, vartai ir Kryžiaus kelio stočių koplytėlės	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Lauksodžio k., Gėlių g. 3	Registrinis	
K28	955	Pakruojo sinagoga	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Kranto g. 8	Valstybės saugomas	1006, S501, 413/1686

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K29	31792	Sinagogos pastatas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl.,	Valstybės saugomas	
K30	2585	Linkuvos sinagoga	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., Ugniagesių g. 2	Valstybės saugomas	1537, S502, 413/1687
K31	16037	Lygumų kapinių koplyčia	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Mokyklos g.	Registrinis	AtV1067
K32	22551	Bačiūnų vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Bačiūnų k.,	Valstybės saugomas	S266K1
K33	12664	Kalpokų vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Kalpokų k.,	Valstybės saugomas	2574, S90K
K34	2464	Vėjo malūnas su technologine įranga	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Bačiūnų k.,	Valstybės saugomas	1424, S266K, 413/1733
K35	4489	Vėjo malūnas su technologine įranga	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Guostagalio k.,	Valstybės saugomas	1974, S267K, 413/1691
K35.1	22562	Vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Guostagalio k.,	Valstybės saugomas	S267K1
K36	21983	Vėjo malūnas su technologine įranga	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Diržių k.,	Valstybės saugomas	S92K
K37	2401	Steigvilių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Steigvilių k., Centrinė g. 3	Valstybės saugomas	1360, S270, 413/1704
K38	2403	Gelčių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Gelčių k.,	Valstybės saugomas	1362, S262, 413/1699
K39	12665	Aleknaičių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Aleknaičių k.,	Valstybės saugomas	2575, S263
K40	2465	Sigutėnų vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Sigutėnų k., Malūno g. 1	Valstybės saugomas	1425, S261, 413/1735
K41	12720	Janelionių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Janelionių k.,	Valstybės saugomas	2579, S271
K42	16741	Diržių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Diržių k., Malūno g. 2	Valstybės saugomas	S92K1, IV984
K43	16634	Stačiūnų vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Stačiūnų k.,	Valstybės saugomas	S86, IV877
K44	12719	Pašvitinio vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Pašvitinio mstl.,	Valstybės saugomas	2578, S89
K45	21981	Vėjo malūnas su technologine įranga	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Starkonių k.,	Valstybės saugomas	S91K
K46	22564	Vaišvydžių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Vaišvydžių k.,	Valstybės saugomas	S268K1

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K47	12721	Meldinių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Meldinių k.,	Valstybės saugomas	2580, S264
K48	16038	Ūdekų vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Ūdekų k.,	Valstybės saugomas	S88, AtV1068
K49	16740	Starkonių vėjo malūnas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Starkonių k.,	Valstybės saugomas	S91K1, IV983
K50	1520	Žeimelio karčemų kompleksas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl., Vienybės a. 14, 15	Valstybės saugomas	AtV525
K50.1	34862	Žeimelio karčemų komplekso Didžioji karčema	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl., Vienybės a. 14	Registrinis	
K50.2	34863	Žeimelio karčemų komplekso Mažoji karčema	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl., Vienybės a. 15	Registrinis	
K51	23566	Mikniūnų karčemos ir kalvės kompleksas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Mikniūnų k., Trivalakių g. 1	Valstybės saugomas	G144K
K51.1	20374	Mikniūnų karčemos ir kalvės komplekso karčema	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Mikniūnų k., Trivalakių g. 1	Valstybės saugomas	2610, G144K1
K51.2	12724	Mikniūnų karčemos ir kalvės komplekso kalvė	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Mikniūnų k., Trivalakių g. 1	Valstybės saugomas	2583, G144K2
K52	20373	Pamūšio karčema	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Pamūšio k., Burniškių g. 1	Valstybės saugomas	2609, S412
K53	1004	Pastatas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., S. Dariaus ir S. Girėno g. 23	Registrinis	1026, 413/1685
K54	2245	Pastatas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., Varpo g. 8	Registrinis	1202, 413/1688
K55	31704	Namas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Pakruojo g. 14	Registrinis	
K56	31705	Namas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Pakruojo g. 16	Registrinis	
K57	31791	Lygumų mokyklos pastatas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Juknaičių g. 3	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K58	12725	Kalvė	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., Kapų g. 2	Registrinis	2584
K59*	21898	Siaurojo geležinkelio kompleksas	Panevėžio miesto sav., Panevėžio m.,	Valstybės saugomas	G10K
K59.1	21919	Siaurojo geležinkelio komplekso Petrašiūnų stotis	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Petrašiūnų k.,	Valstybės saugomas	G10K21
K59.2	21920	Siaurojo geležinkelio komplekso Petrašiūnų stoties prekių sandėlis	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Petrašiūnų k.,	Valstybės saugomas	G10K22
K59.3	21950	Siaurojo geležinkelio komplekso Petrašiūnų tiltas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Petrašiūnų k.,	Valstybės saugomas	G10K52
K59.4	32975	Siaurojo geležinkelio komplekso Petrašiūnų stoties lauko tualetas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Petrašiūnų k.,	Registrinis	
K59.5	21921	Siaurojo geležinkelio komplekso Linkuvos stotis	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., S. Dariaus ir S. Girėno g. 32	Valstybės saugomas	G10K23
K59.6	21922	Siaurojo geležinkelio komplekso Linkuvos stoties namas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., S. Dariaus ir S. Girėno g. 30	Valstybės saugomas	G10K24
K59.7	32976	Siaurojo geležinkelio komplekso „Lietūkio“ Linkuvos sandėlis	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., S. Dariaus ir S. Girėno g. 28	Registrinis	
K59.8	32977	Siaurojo geležinkelio komplekso „Lietūkio“ Linkuvos sandėlininko pastatas	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., S. Dariaus ir S. Girėno g.	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K59.9	33025	Siaurojo geležinkelio komplekso Rimšonių tiltas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Rimšonių k.,	Registrinis	
	<i>* Sraše pateikiami į kompleksą įeinantys objektai, kurie patenka į Pakruojo rajono administracinės ribas</i>				
K60	16	Pastatas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Vytauto Didžiojo g. 48	Registrinis	76, 413/1680
K61	30734	Pakruojo ugniagesių draugijos stoginės pastatas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., Laisvės a. 10	Valstybės saugomas	S1072
K62	20375	Magazino pastatas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Pašvitinio mstl.,	Valstybės saugomas	2611, S467
K63	15718	Paminklas Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Vytautui	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Nepriklausomybės a.	Registrinis	DV4790
K64	9800	Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto paminklas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Bardiškių k.,	Registrinis	DV1802
K65	9802	Birutės paminklas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Lauksodžio k.,	Inicijuotas skelbti Valstybės saugomu	DV1804
K66	9860	Antkapinis koplytstulpis	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Registrinis	DV1862
K67	14860	Koplytėlė su skulptūrine grupe	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Šukionių k.,	Valstybės saugomas	D98K, DV3949
K67.1	26515	Koplytėlė	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Šukionių k.,	Valstybės saugomas	D98K1
K67.2	26516	Nukryžiuotojo Skulptūrinė grupė	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Šukionių k.,	Valstybės saugomas	D98K2
K68	9861	Rozalimo kapinių koplytėlė	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl., Kapų g.	Valstybės saugomas	D101, DV1863
K69	1518	Koplytstulpis	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Triškionių k.,	Valstybės saugomas	D99, AtV523, DV1826

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
K70	14833	Koplytėlė su ornamentuotu kryželiu ir Marijos skulptūra	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Šikšnių k.,	Registrinis	DV3922
K71	4862	Koplytstulpis	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Klovainių mstl.,	Valstybės saugomas	D102K, DR770
K72	2110	Kryžius stalinizmo aukoms	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen.,	Registrinis	1056, 413/1718
K73	20257	Koplytstulpis su skulptūromis	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	D100K, DV3741
K73.1	26517	Koplytstulpis	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	D100K1
K73.2	26518	Skulptūra "Šv. Jurgis"	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	D100K2
K73.3	26519	Skulptūra "Nukryžiuotasis"	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	D100K3
K73.4	26520	"Šv. Florijonas" skulptūra	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	D100K4
K73.5	26521	"Šv. Kazimieras" skulptūra	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	D100K5
K74	9806	Koplytstulpis	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Lauksodžio k., Gėlių g. 3	Registrinis	DV1808
K75	20258	Kryžius	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Kareiviškio k.,	Registrinis	DV3742
K76	366	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Pamūšio k.,	Registrinis	467, 413/1736
K77	9787	Koplytstulpis su Jono Nepomuko ir Nukryžiuotojo skulptūromis	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m.,	Registrinis	DV1789
K78	9808	Koplytstulpis su ornamentuotu kryželiu, Pietos, Nazaretiečio	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Bučiūnų k.,	Registrinis	DV1810
KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI, KUR VYRAUJA MEMORIALINĖS - ISTORINĖS VERTINGOSIOS SĄVYBĖS					
L1	25141	Lietuvos karių kapai	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m., Kapų g.	Paminklas	L1035P
L2	17008	Lietuvos partizano Aleksandro Vainausko kapas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Pašvitinio mstl., Aleksandro Vainausko g.	Paminklas	L1033P, IV1252

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L3	26113	Tarvydų kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Tarvydų k.,	Valstybės saugomas	L1156
L4	26111	Mediniškių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Mediniškių k.,	Valstybės saugomas	L1153
L5	26109	Medikonių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Medikonių k.,	Valstybės saugomas	L1151
L6	26108	Birjagalos kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Birjagalos k.,	Valstybės saugomas	L1150
L7	26121	Kolyčių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Kolyčių k.,	Valstybės saugomas	L1166
L8	20652	Rozalimo žydų senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Padubysio k.,	Valstybės saugomas	2721, L1154
L9	26123	Senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Laimučių k.,	Valstybės saugomas	L1169K1
L10	26133	Spilgių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Spilgių k.,	Valstybės saugomas	L1179
L11	26132	Balsių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Balsių k.,	Valstybės saugomas	L1178
L12	26122	Laimučių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Laimučių k.,	Valstybės saugomas	L1169K
L13	20653	Linkuvos žydų senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Paguliankos k.,	Valstybės saugomas	2730, L1004
L14	26117	Juškonių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Juškonių k.,	Valstybės saugomas	L1162
L15	20648	Žeimelio žydų senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Valstybės saugomas	2719, L1160
L16	26119	Jasaičių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Jasaičių k.,	Valstybės saugomas	L1164
L17	26116	Bališkių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Bališkių k.,	Valstybės saugomas	L1159
L18	26115	Draumėnų kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Draumėnų k.,	Valstybės saugomas	L1158

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L19	26130	Vaišvydžių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Vaišvydžių k.,	Valstybės saugomas	L1176
L20	26110	Gikonių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Gikonių k.,	Valstybės saugomas	L1152
L21	26128	Titonių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Titonių k.,	Valstybės saugomas	L1174
L22	20649	Pakruojo žydų senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Linksmučių k.,	Valstybės saugomas	2720, L1167
L23	26136	Tirkšlionių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Tirkšlionių k.,	Valstybės saugomas	L1182
L24	26129	Uošo kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Uošo k.,	Valstybės saugomas	L1175
L25	26127	Rimšonių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Rimšonių k.,	Valstybės saugomas	L1173
L26	26107	Meldinių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Meldinių k.,	Valstybės saugomas	L1149
L27	20650	Pašvitinio žydų senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Laitiešinių k.,	Valstybės saugomas	2718, L1168
L28	26120	Pranių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pranių k.,	Valstybės saugomas	L1165
L29	26135	Laipuškių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Laipuškių k.,	Valstybės saugomas	L1181
L30	26124	Getautų k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Getautų k.,	Valstybės saugomas	L1170
L31	26112	Čelkių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Čelkių k.,	Valstybės saugomas	L1155
L32	26137	Sitkūnų kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Sitkūnų k.,	Valstybės saugomas	L1183
L33	20651	Lygumų žydų senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl.,	Valstybės saugomas	2722, L1161
L34	26134	Siečių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Siečių k.,	Valstybės saugomas	L1180

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L35	26114	Litkūnų kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Litkūnų k.,	Valstybės saugomas	L1157
L36	26126	Bučiūnų kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Pamūšio k.,	Valstybės saugomas	L1172
L37	9859	Lietuvos karių kapas	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl., Kapų g.	Valstybės saugomas	DV1861
L38	26131	Bešonių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Bešonių k.,	Valstybės saugomas	L1177
L39	26118	Valainių kaimo sentikių senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Valainių k.,	Valstybės saugomas	L1163
L40	26125	Lumbelių k. senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lumbelių k.,	Valstybės saugomas	L1171
L41	2078	Lygumų žydų žudynių vieta ir kapas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Juknaičių k.,	Valstybės saugomas	998, I80, 413/1717
L42	11044	Linkuvos žydų žudynių vieta ir kapas II	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Veselkiškių k.,	Valstybės saugomas	I83, IV446
L43	2077	Žeimelio žydų žudynių vieta ir kapas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Vileišių k.,	Valstybės saugomas	997, I81, 413/1693
L44	16633	Pakruojo žydų žudynių vieta ir kapai	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo k.,	Valstybės saugomas	I84, IV876
L45	2075	Linkuvos žydų žudynių vieta ir kapas I	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Dvariūkų k.,	Valstybės saugomas	992, I82, 413/1689
L46	2073	J. L. Petkevičiaus kapas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Laimučių k.,	Valstybės saugomas	990, L1169K2, 413/1712
L47	11043	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Pakruojo rajono sav., Linkuvos sen., Linkuvos m.,	Registrinis	IV445
L48	11046	Dievdirbio Jono Danausko kapas	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Registrinis	IV448
L49	45305	Starkonių kaimo senųjų kapinių ir Sovietų	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Starkonių k.,	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		Sajungos teroro aukų kapų kompleksas			
L49.1	45306	Starkonių kaimo senųjų kapinių ir Sovietų Sąjungos teroro aukų kapų komplekso Starkonių senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Starkonių k.,	Registrinis	
L49.2	45307	Starkonių kaimo senųjų kapinių ir Sovietų Sąjungos teroro aukų kapų komplekso Sovietų Sąjungos teroro aukų kapai	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Starkonių k.,	Registrinis	
L50	39046	Lietuvos kario Juozo Janulaičio kapas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Registrinis	
L51	40188	Mažeikonių kaimo senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Mažeikonių k.,	Registrinis	
L52	39135	Satkūnų kaimo senųjų kapinių vieta, vad. Marijos žeme	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Petroniškių k.,	Registrinis	
L53	39067	Pirmojo Lietuvos kariuomenės vado, generolo Silvestro Žukausko gimtinės atmintina vieta	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Dovainiškių k.,	Registrinis	
L54	26156	Lietuvos partizanų Žaliosios rinktinės įkūrėjo ir vado kapitono Izidoriaus Pucevičiaus- Radvilos kovos ir žūties vieta	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Mediniškių k.,	Valstybės saugomas	I119

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
L55	11047	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl., Bauskės g.	Registrinis	IV449
L56	45298	Lietuvos partizanų Antano Urbo ir Stepono Jurgaičio kapas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Klovainių mstl.,	Registrinis	
L57	11040	Poeto, kunigo Mykolo Šeišio-Dagilėlio kapas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m.,	Registrinis	IV442
L58	39044	Lietuvos karių Broniaus Bukelio ir Juozo Povilausko kapai	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Registrinis	
L59	22566	Lietuvos partizanų kovos ir žūties vieta	Pakruojo rajono sav., Guostagalio sen., Uniūnų k.,	Valstybės saugomas	I30
L60	45302	Lietuvos partizano Felikso Kriaučiūno kapas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Peleniškių k.,	Registrinis	
L61	45381	1941 m. birželio sukilėlio Apolinaro Dapšio kapas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Klovainių mstl.,	Registrinis	
L62	45300	1941 m. birželio sukilėlių Jono Šopio ir Jono Švobos kautynių ir žūties vieta	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Kabališkių k.,	Registrinis	
L63	45144	Lietuvos partizanų kapas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Peleniškių k.,	Registrinis	
L64	45378	Vaigailių kaimo senųjų kapinių ir Sovietų Sąjungos teroro aukų kapo kompleksas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Vaigailių k.,	Registrinis	
<i>L64.1</i>	<i>45379</i>	<i>Vaigailių kaimo senųjų kapinių ir Sovietų Sąjungos teroro aukų kapo kompleksas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Vaigailių k.,</i>	<i>Registrinis</i>	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		<i>Vaigailių kaimo senosios kapinės</i>			
L64.2	45380	<i>Vaigailių kaimo senųjų kapinių ir Sovietų Sąjungos teroro aukų kapo komplekso Sovietų Sąjungos teroro aukų kapas</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Vaigailių k.,</i>	Registrinis	
L65	45031	1941 m. birželio sukilėlio Vaclovo Ibensko kapas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Pašvitinio mstl.,	Registrinis	
L66	45382	Sovietų Sąjungos teroro aukų Igno Prikockio ir Vlado Prikockio kapas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Pamūšio k.,	Registrinis	
L67	16690	Kraštotyrininko Juozo Šliavo kapas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl., Bauskės g.	Registrinis	IV933
L68	31811	Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo akto signataro Algirdo Ražausko kapas	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Registrinis	
L69	44326	Lietuvos partizanų kapas	Pakruojo rajono sav., Rozalimo sen., Rozalimo mstl.,	Registrinis	
L70	38519	Lietuvos kario savanorio, šaulio Stasio Kelpšo kapo ir 1941 m. birželio sukilėlių kapų kompleksas	Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Mokyklos g.	Registrinis	
L70.1	38532	<i>Lietuvos kario savanorio, šaulio Stasio Kelpšo kapo ir 1941 m. birželio sukilėlių kapų komplekso Lietuvos kario</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Mokyklos g.</i>	Registrinis	

Numeris brėžinyje	Unikalus kodas	Pilnas pavadinimas	Adresas	Statusas	Seni kodai
		<i>savanorio, šaulio Stasio Kelpšo kapas</i>			
L70.2	38533	<i>Lietuvos kario savanorio, šaulio Stasio Kelpšo kapo ir 1941 m. birželio sukilėlių kapų komplekso 1941 m. birželio sukilėlių kapai</i>	<i>Pakruojo rajono sav., Lygumų sen., Lygumų mstl., Mokyklos g.</i>	Registrinis	
L71	11039	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., S. Dariaus ir S. Girėno g.	Registrinis	IV441
L72	45293	Lietuvos partizano Juliaus Balčiūno kapas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Lauksodžio k.,	Registrinis	
L73	39045	Lietuvos kario Jono Asausko kapas	Pakruojo rajono sav., Žeimelio sen., Žeimelio mstl.,	Registrinis	
L74	38453	Pakruojo žydų senosios kapinės	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m., S. Dariaus ir S. Girėno g.	Registrinis	
L75	45297	Lietuvos partizano Jono Blavieščiūno kapas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Lumbelių k.,	Registrinis	
L76	45146	Sovietų Sąjungos teroro aukų kapas	Pakruojo rajono sav., Pašvitinio sen., Pašvitinio mstl., Aleksandro Vainausko g. 14B	Registrinis	
L77	45383	Sovietų Sąjungos teroro aukų Igno Grigaliūno ir Aleksandro Nainio kapas	Pakruojo rajono sav., Pakruojo sen., Pakruojo m.,	Registrinis	
L78	40733	Lietuvos partizano Igno Gaščiūno-Artojo kapas	Pakruojo rajono sav., Klovainių sen., Klovainių mstl.,	Registrinis	

Duomenų šaltinis: <https://kvr.kpd.lt/#/> yra 2023-04-14 datos duomenys .